20230331111999

Årsredovisning

och

Koncernredovisning

för

Stockholm Vatten och Avfall AB

556969-3111

Räkenskapsåret

2022

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Stockholm Vatten och Avfall AB intygar att resultaträkningen och balansräkningen i årsredovisningen för moderbolaget samt koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen har fastställts på årsstämma den 24 mars 2023 . Årsstämman beslutade att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Jag intygar också att innehållet i årsredovisningen och revisionsberättelsen stämmer överens med originalen.

Stockholm den 29 mars 2023

Mårten Frumerie

20230331120000



Stockholm Vatten och Avfall

Årsredovisning och hållbarhetsredovisning 2022

STOCKHOLM VATTEN OCH AVFALL

Innehållsförteckning

VD har ordet **3**

Om redovisningen **5**

Tillsammans för världens mest hållbara stad **6**

Uppdrag och ägande **7**

Styrning **9**

Våra intressenter **10**

HÅLLBARHETSREDOVISNING **11**

Agenda 2030 ..... **12**

Våra viktigaste hållbarhetsområden **14**

Rent vatten 15

Cirkulär verksamhet 21

Minskad klimatpåverkan 27

Hållbart arbetsliv 31

Hållbara inköp 33

Systematiskt hållbarhetsarbete **36**

Indikatorer **38**

GRI-index **47**

ÅRSREDOVISNING OCH KONCERNREDOVISNING **50**

Förvaltningsberättelse 51

Koncernens resultaträkning 59

Koncernens balansräkning 60

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital 62

Koncernens kassaflödesanalys 63

Moderbolagets resultaträkning 64

Moderbolagets balansräkning 65

Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital 67

Moderbolagets kassaflödesanalys 68

Noter 69

20230331120001

VD har ordet

Vi lägger ett annorlunda år bakom oss. Efter pandemin, som påverkat oss alla, såg vi framför oss en återstart av samhället och uppgång i ekonomin. Istället kom ett krig i Ukraina och ett förändrat världsläge. Det gav fortsatt påverkade leveransflöden, historisk hög inflation med stigande priser på material, kemikalier, bränsle och energi och höjda räntor. Som samhällsviktig verksamhet innebär det rådande läget att vi följer utvecklingen i omvärlden noga, uppdaterar våra beredskapsplaner och genomför åtgärder vid behov.

Det känns tryggt att vi har en stabil verksamhet som alltid arbetar långsiktigt. Våra fantastiska medarbetare gör ett viktigt arbete såväl i den dagliga driften som i utvecklingen av den hållbara staden.

Under året har det första spadtaget tagits för den nya avfallssorteringsanläggningen i Högdalen, Resursutvinning Stockholm. Obligatorisk matavfallsortering införs januari 2023, men i den trånga staden där extra matavfallskärl inte får plats, kommer Resursutvinning Stockholm att göra det möjligt för alla. Under hela året har antalet flerfamiljshus, villor och verksamheter som anslutit sig till matavfallstjänsten ökat stort. Inte minst under årets sista månader.

Inom projekt Stockholms framtida avloppsrening, som är Stockholms största miljöprojekt, fortsätter arbetet på alla fronter. I Henriksdals reningsverk är de första bassängerna med ny reningsteknik i drift med goda resultat. Genom projektet förbättras bland annat fosfor- och kvävereningen av det vatten som tillförs Östersjön. Mälaren blir också renare, då bräddpunkter byggs bort i och med den nya avloppstunneln från Bromma.

I en samlad, långsiktig satsning säkras vattenförsörjningen för framtiden. Vi bygger ut och moderniserar våra vattenverk, vårt ledningsnät och samtliga elva vattentorn. Många ytterligare projekt och arbeten pågår också.

Med stora infrastruktursatsningar och ökade räntor, behöver bolagets intäkter öka över tid för att täcka detta samtidigt som vi ska säkerställa den löpande verksamheten. Det innebär att vi behövt göra en 25-procentig höjning av VA-taxan. Den gjordes från en låg nivå, Stockholm och Huddinge har bland de lägsta VA-avgifterna i landet. I kronor innebär det i snitt 95 kronor mer per månad för en villaägare. Även avfallstaxan har höjts. För en villa görs en höjning med i snitt 10 procent och för flerbostadshus och verksamheter med 18 procent. Det ger en kostnadsökning på i snitt ungefär 20 kronor per månad.

Under våren invigdes Återbruket i Rinkeby, vilket ska underlätta återvinning och återbruk för boende i området. I somras fattades beslut av regeringen om kommunalt ansvar för förpackningsinsamlingen från 1 januari 2024. Ett intensivt arbete pågår och kommer att löpa under hela 2023, med att planera detta övertagande.

I en verksamhet som är igång dygnet runt, året om händer även oväntade saker. Norsborgs vattenverk drabbades i slutet av vintern av isbildning vid råvattenintaget och under hösten av blixtnedslag som ledde till elbortfall. Personal på plats gjorde sitt yttersta för att säkra driften. Ett flertal vattenläckor under kort tid satte också personalen på hårda prov, men visade deras yrkesskicklighet. Dessa händelser följdes av utredningar och handlingsplaner. Arbetet har även fortsatt efter förra årets skyfall i Stockholm och Huddinge.

Verksamheten utvecklas ständigt. Under året har en satsning på ett ledarskapsutvecklingsprogram sjösatts. Under en tvåårsperiod ska samtliga chefer och ledare gå programmet som ett led i att utveckla ledarskapet på Stockholm Vatten och Avfall.

Före sommaren stod vi som värdar för Svenskt Vattens årsstämma och konferens. Vi medverkade i stadens arrangemang Stockholm +50 i samband med FN:s miljökonferens i Stockholm samt arrangemanget Stockholm H2O. Vi har även arrangerat en mässa i vårt lager med fokus på material, verktyg och undersökande teknik för ledningsnät. Att kunder får ställa sina frågor till våra kunniga experter, att vi får berätta om våra infrastrukturprojekt, träffa samarbetspartners samt inspirera till hållbara val känns extra fint efter pandemin.

För oss på Stockholm Vatten och Avfall står kunden i centrum i allt vi gör. Extra glädjande är då att vi ökat vårt reda höga övergripande nöjd kund-index. Vi mäter även VA- och avfallsverksamheterna separat. Båda har gjort ökningar och ligger generellt högt.

Mårten Frumerie, VD



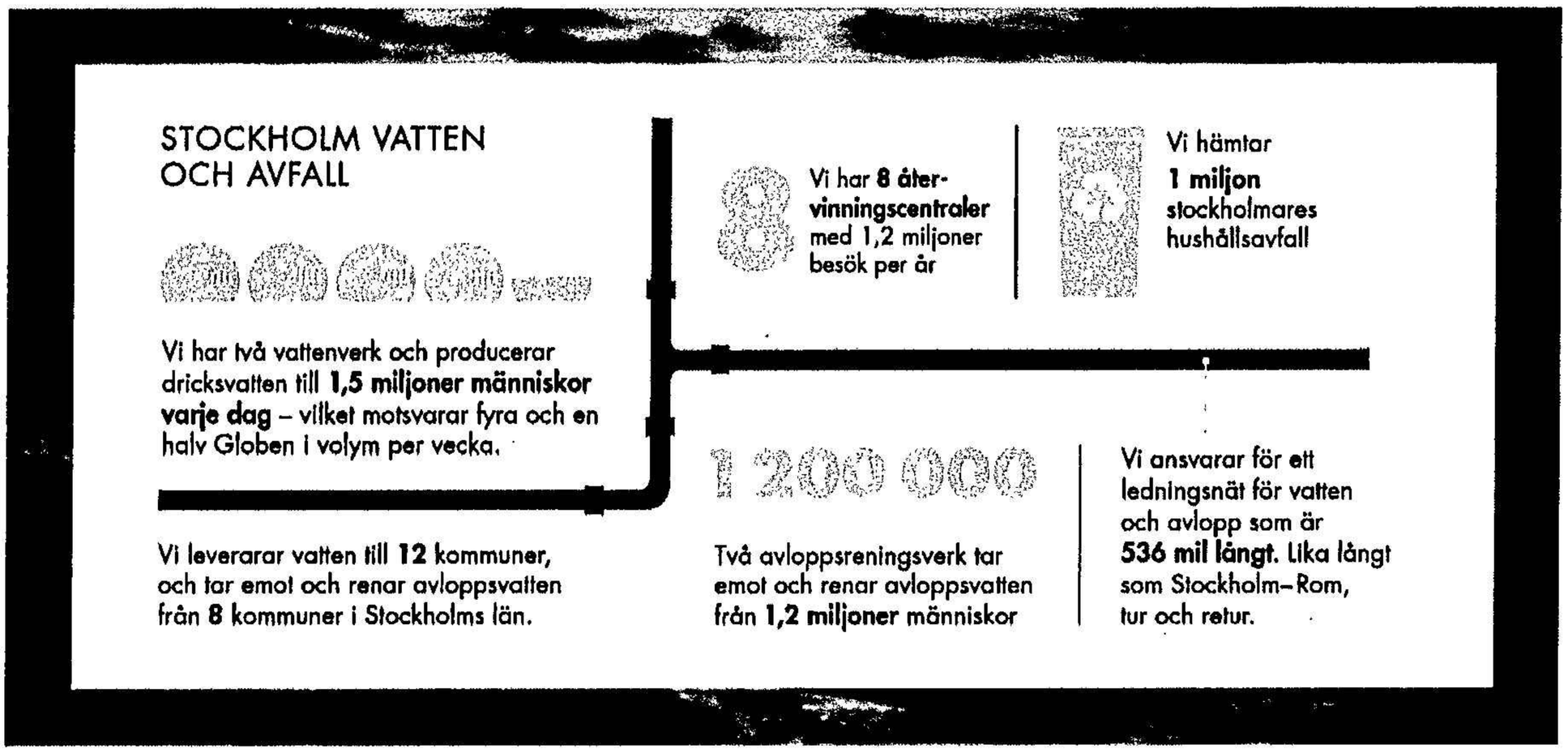
”Det känns tryggt att vi har en stabil verksamhet som alltid arbetar långsiktigt. Våra fantastiska medarbetare gör ett viktigt arbete såväl i den dagliga driften som i utvecklingen av den hållbara staden.”

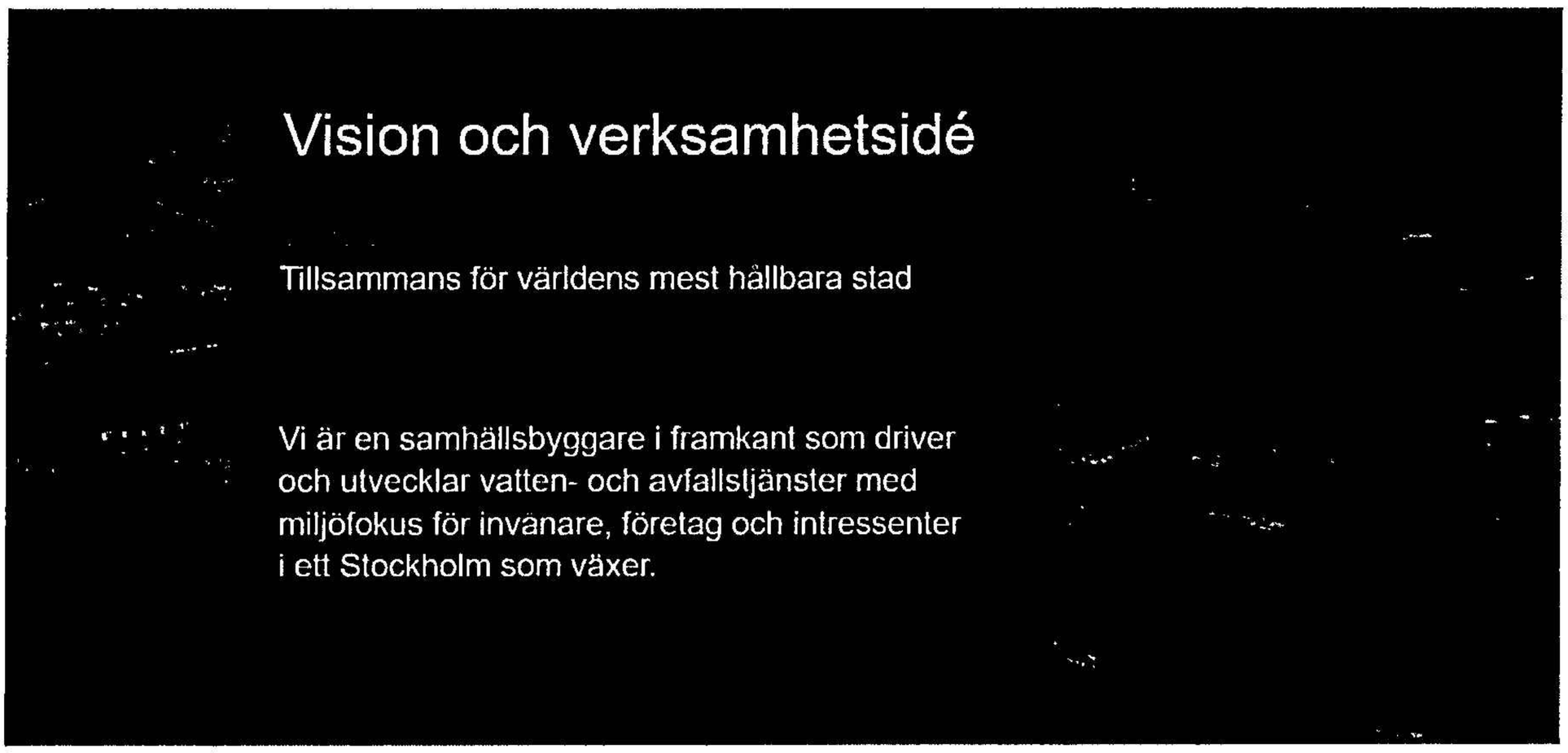
20230331120002

Om redovisningen

För 2022 är årsredovisningen och hållbarhetsredovisningen, som ges ut årligen, en gemensam rapport för koncernen Stockholm Vatten och Avfall som även omfattar dotterbolagen Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB. Års- och hållbarhetsredovisningen fastställs av bolagets styrelse och aktuellt styrelsemöte äger rum i mars. Detta innebär att redovisningen slutförs i mitten av februari. En del data till hållbarhetsindikatorerna är då ännu inte tillgängliga eller kvalitetssäkrade. Därför tillkommer viss data för 2022 först nästföljande år och korrigeringar kan förekomma av redovisad data. Hållbarhetsredovisningen för 2022 upprättats med referens till standarden GRI Standards 2021. Årets rapport har inte blivit granskad av extern part utifrån GRI:s krav.

Redovisningen omfattar hela koncernens verksamhet och har sammanställts av medarbetare från hållbarhets- och ekonomienheterna på Stockholm Vatten och Avfall med stöd från kommunikationsenheten. Underlag, information och upplysningar har inhämtats från ansvariga medarbetare i verksamheten samt från olika verksamhetssystem så som målverktyg och beslutsstödsystem.



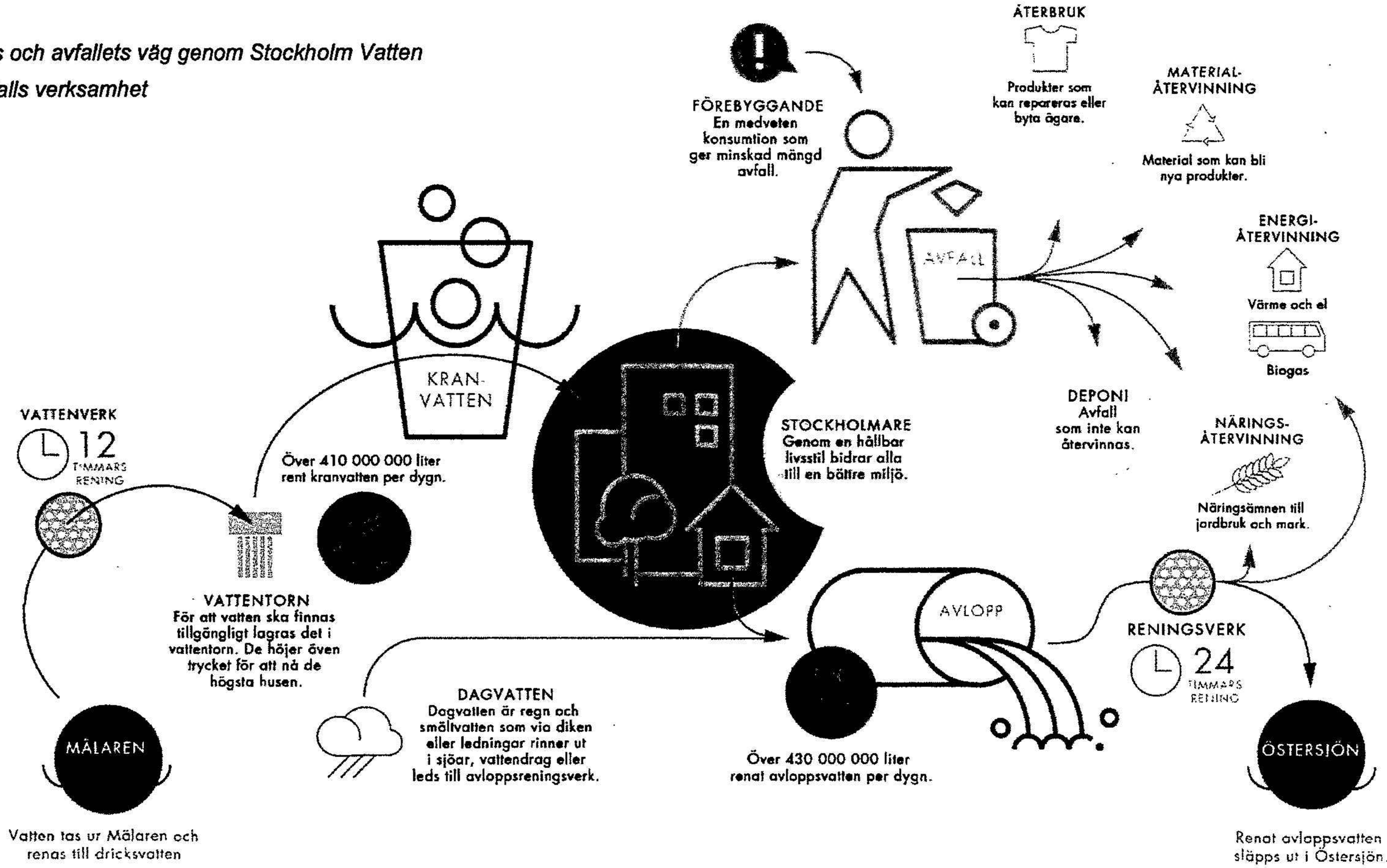


3

Tillsammans för världens mest hållbara stad

Så lyder Stockholm Vatten och Avfalls vision som genomsyrar vår verksamhet och våra mål. Vårt uppdrag är en viktig del i en hållbar samhällsutveckling – att förse stockholmarna med friskt, gott vatten, rena deras avloppsvatten, hantera dagvatten och ta hand om deras avfall med ett kretsloppsperspektiv. Vår egen verksamhet har naturligtvis också en påverkan på miljö och samhälle genom vår resursanvändning och våra utsläpp. Samtidigt återför vi resurser i form av biogas, och näringsrikt slam och biogödsel till jordbruksmark och värmen i renat avloppsvatten bidrar till en hållbar fjärrvärme. Tillsammans med våra kunder, leverantörer och andra intressenter kan vi utveckla våra tjänster och skapa en mer hållbar utveckling såväl i vår egen verksamhet som i samhället.

Vattnets och avfallets väg genom Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet



20230331120O3

Uppdrag och ägande

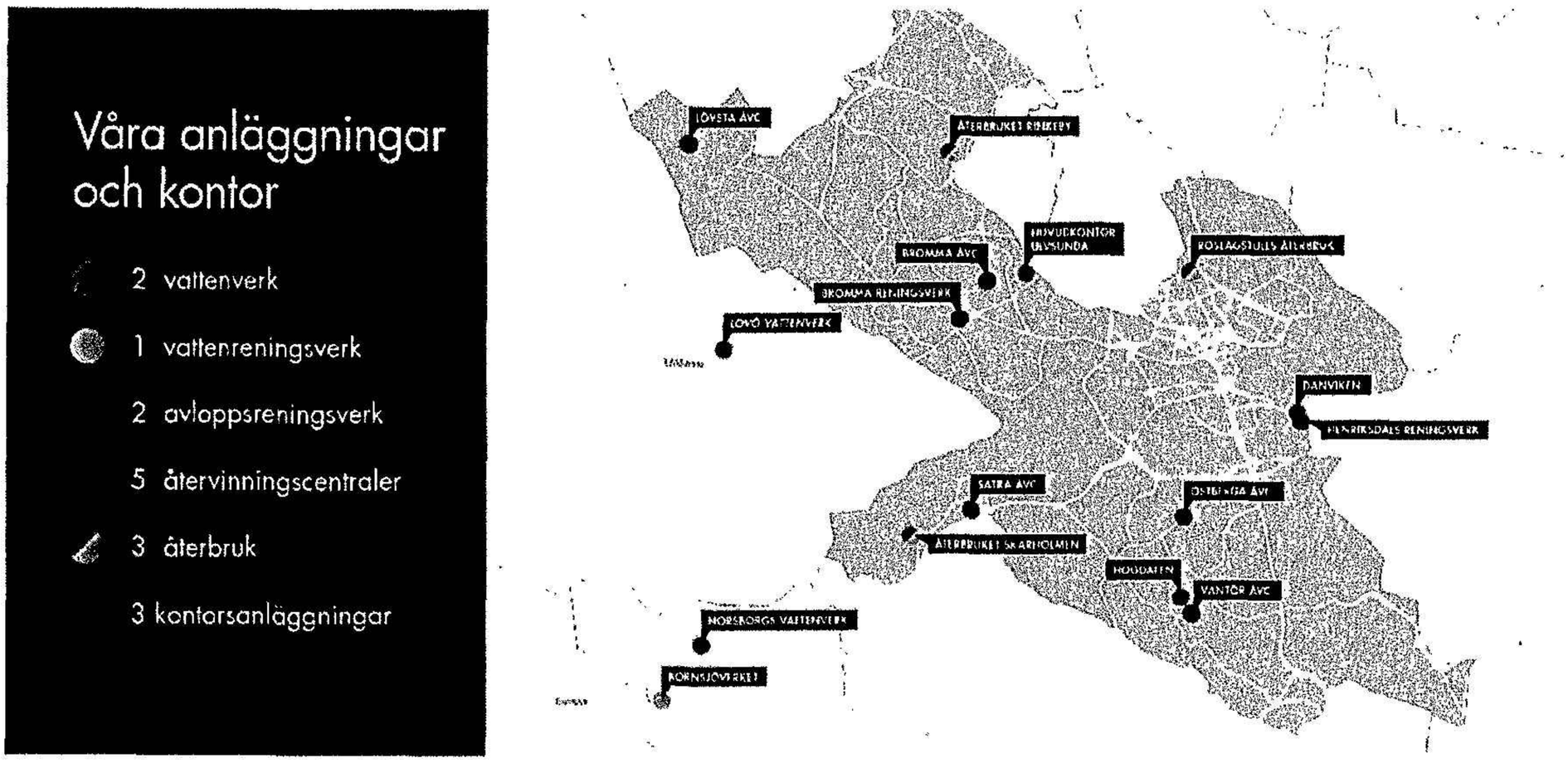
Stockholm Vatten och Avfall är en kommunal koncern som ägs av Stockholms Stadshus AB och består av moderbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB samt dotterbolagen Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB. Stockholm Vatten och Avfall AB äger till 100 procent Stockholm Avfall AB och till 98 procent Stockholm Vatten AB. Resterande två procent ägs av Huddinge kommun.

Vårt ägardirektiv anger att vi ska leverera hälsosamt och gott dricksvatten, att vi ska ombesörja avloppshantering av god kvalitet och att vi ska medverka till en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden. Vidare ska vi ha en tydlig miljöprofil och utveckla reningsprocesser och återföring av näringsämnen för att uppnå målet om resurseffektiva kretslopp. Vi ska ständigt verka för att förflytta avfallshanteringen uppåt enligt EU:s avfallshierarki (avfallstrappan). Att minska mängden avfall som uppkommer är en stor och viktig utmaning inom bolagets miljöarbete. Våra taxor ska sättas på en nivå som motsvarar och säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.

	Stockholm Vatten AB	**Stockholm Avfall AB**
Huvuduppdrag	Leverera dricksvatten, avleda och rena avloppsvatten (spill[1]- och dagvatten[2]) och samt skydda vattenmiljöer och restaurera sjöar.	Ansvara för avfallshanteringen i Stockholms stad. Ansvaret omfattar hantering av kommunalt avfall; restavfall, matavfall, grovavfall samt farligt avfall.
Verksamhetsområde	Verksamhetsområdet omfattar anslutna privat- och företagskunder i Stockholm och Huddinge. Därtill säljs VA-tjänster till ett antal grannkommuner.	Privat- och företagskunder i Stockholms kommun.
Intäkter	Vatten- och avloppstaxor (VA-taxor). Intäkter från externa affärer så som VA-tjänster till grannkommuner.	Avfallstaxor. Taxan ska vara miljöstyrande.
Viktigaste styrande lagar, förordningar och domar	Lagen om allmänna vattentjänster, livsmedelslagstiftning, miljöbalken, miljödomar och villkor enligt miljöbalken.	Miljöbalken, avfallsförordningen, lokala föreskrifter och avfallsplan för Stockholm, miljödomar och villkor enligt miljöbalken.

Utanför vårt verksamhetsområde för vatten och avlopp har vi även grannkommuner som kunder. Tolv kommuner får sitt dricksvatten från oss (Stockholm, Huddinge, Lidingö, Nacka, Tyresö, Botkyrka, Salem, Haninge, Värmdö, Ekerö, Nynäshamn och Strängnäs) och åtta kommuner får hjälp med avloppshanteringen (Stockholm, Huddinge, Sundbyberg, Nacka, Tyresö, Haninge, Järfälla och Ekerö). Samtliga bolag finns i Stockholm och huvudkontoret ligger i Ulvsunda.

[1] Spillvatten är vatten från toaletter, bad, disk och tvätt samt från ansluten kommersiell verksamhet och industrier.
[2] Dagvatten är regnvatten och smältvatten från tak och andra hårdgjorda ytor.



Förutom ovanstående anläggningar och kontor samt det omkring 520 mil långa ledningsnätet, äger bolaget sammanlagt elva vattentorn och dessutom många pumpstationer som hjälper till att öka trycket på vattnet. Bolaget ansvarar också för ett stort antal dagvattenanläggningar där dagvattnet uppehålls och renas innan det leds vidare ut i sjöar och vattendrag.

Söder om Stockholm ligger Bornsjön, vår reservvattentäkt. Genom framsynta och långsiktiga beslut har vattentillgången säkrats, om vi av någon anledning inte kan ta råvatten från vattentäkten Mälaren. Stockholm Vatten och Avfall äger såväl sjöområdet, vilket vi vårdar och kontrollerar, som stora markområden omkring sjön. För att hålla den höga vattenkvaliteten, drivs jord- och skogsbruk i egen regi kring sjön. Invid sjön ligger Bornsjöverket, ett vattenreningsverk som renar och syresätter sjövattnet och vid behov kan leverera vatten till Norsborgs vattenverk för ytterligare rening.

20230331120004

Styrning

Stockholm Vatten och Avfall styrs av Stockholms stad genom mål, ägardirektiv, budget och andra styrdokument. Staden anger inriktningen genom sin övergripande vision som gäller alla bolag och förvaltningar. Vision 2040 lyder ”Möjligheternas Stockholm”.

För att vägleda stadens verksamheter i samband med budget 2022 angavs tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

I samband med budget och inför 2023 med inriktning för 2024 och 2025 anges tre inriktningsmål för stadens verksamheter:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

Det är Stockholm Vatten och Avfalls ledning och styrelse som är ansvariga för hur bolaget styrs och att externa och interna krav implementeras och följs. I ledningsgruppen ingår VD och avdelningschefer. Styrelsen består av ledamöter och suppleanter valda av kommunfullmäktige i Stockholm och Huddinge. VD och styrelsen styrs övergripande av aktiebolagslagens bolagsordning och av arbetsordningen för VD och styrelse.

Verksamheten är målstyrd och uppföljning av mål och indikatorer sker tertialvis och rapporteras till styrelse och moderbolag. Genom bolagets egen vision och våra bolagsmål arbetar vi för att uppfylla stadens vision och inriktningsmål.



Våra intressenter

Att ha regelbunden kontakt med våra intressenter, så som kunder, ägare och samarbetspartners, är viktigt för att kunna utföra vårt uppdrag och utforma vårt strategiska arbete. Genom samarbete med våra intressenter kan vi förbättra våra tjänster, sträva mot målet att vara ledande inom vatten- och avfallsbranschen och bli allt mer hållbara. Vi vill samarbeta mer med våra intressenter om hållbarhet genom utökade dialoger under kommande år.

Exempel på den kommunikation vi har idag med de främsta intressentgrupperna visas i tabellen nedan tillsammans med viktiga frågor i kommunikationen med intressentgruppen.

Intressenter	Typ av kommunikation	Viktiga frågor
Kunder - både privatpersoner och verksamheter med behov inom VA och avfall, samt grannkommuner	Kundundersökningar och fokusgrupper Kundärenden och klagomål via telefon, mejl och webbplats Kundkontakt på våra återvinnings- och återbruksanläggningar Samråd i samband med stora projekt Kundinformation via olika kanaler som webbplats, sociala kanaler och nyhetsbrev Informationskampanjer Fakturor	Dricksvattenkvalitet, leveranssäkerhet, hållbara avloppslösningar, hållbara och enkla avfallslösningar Information, rådgivning och felanmälan Utvecklingsprojekt och störningar Återvinning, återbruk, minskad konsumtion Matavfallsinsamling Individuell vattenmätning Hållbar vattenhantering Endast önskade ämnen till avloppet Avgifter och vad kunden får för sin taxa
Leverantörer och entreprenörer - Företag vi köper varor och tjänster ifrån	Upphandlingar, beställningar, inköp och avtalsuppföljning Kommunikation i det dagliga arbetet med till exempel konsulter och entreprenörer Gemensamma analyser och projekt	Tydliga och relevanta krav och kriterier Bra dialog och samarbete Bevis på uppfyllda krav och kriterier
Medarbetare - Anställda på Stockholm Vatten och Avfall	Möten, dialoger med chefer och kollegor, utbildning, internkommunikation via bolagets kanaler exempelvis intranätet, medarbetarsamtal, medarbetarundersökningar	Tydlig styrning och kommunikation Hälsa och säkerhet Likabehandling Kontinuerlig kompetensutveckling
Ägare - Stockholms stad och Huddinge kommun	Ägardirektiv, styrelsemöten, beslutsärenden i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, löpande dialoger i verksamheten, gemensamma arbetsgrupper	Rapportering mot ägardirektiv Måluppfyllelse Ekonomisk planering, budgetering och utfall
Tillsynsmyndigheter - Dricksvattenförsörjning tillses av miljö- och hälsoskyddsnämnderna i Ekerö, Botkyrka, Stockholms och Huddinges kommuner Avloppsrening, slamlager och återvinningscentraler tillses av miljö- och hälsoskyddsnämnderna i Stockholm och Huddinge respektive Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (Valsta slamlager)	Regelbundna möten och tillsynsbesök, rapportering av avvikelser som kan ha betydelse för människors hälsa eller miljön	Eventuella anmärkningar Klagomål Tolkning av villkor i tillstånd Egenkontrollprogram och provtagningsprogram

20230311 2005

Hållbarhetsredovisning

B

Agenda 2030

För att skapa en hållbar värld behöver företag och organisationer i alla länder arbeta mot samma mål. Det är möjligt tack vare FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030. Stockholms stad har ambitionen att vara ledande i genomförandet av de globala hållbarhetsmålen. Därför pågår ett gemensamt arbete inom staden, där ett samordnande ansvar för de globala hållbarhetsmålen delats ut till olika bolag och förvaltningar.



Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en stark koppling till flera av de globala hållbarhetsmålen, vilket visar hur viktigt vårt uppdrag är för utvecklingen av ett hållbart samhälle. De mål som Stockholm Vatten och Avfall berörs mest av är:



Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla

Stockholm Vatten och Avfall har det samordnande ansvaret för detta mål i Stockholms stad. Stockholmarna har mycket god tillgång till rent dricksvatten och sanitet. Ett utvecklingsområde inom Stockholms stad är de grupper som inte har en självklar tillgång till våra tjänster. Vi arbetar för att minimera utsläpp av orenat avloppsvatten, inte minst genom att bygga ut och modernisera avloppsreningen. Samtidigt förebygger vi genom uppströmsarbete utsläpp av oönskade ämnen till avloppsledningsnätet. Bolaget har en viktig roll i stadens arbete med att uppnå god vattenstatus i sjöar och vattendrag. Vi satsar också på kommunikation med stockholmarna för att skapa ett hållbart agerande relaterat till vatten och avlopp.

20230331120006



Mål 13: Bekämpa klimatförändringar

Vår verksamhet använder mycket energi och orsakar stora utsläpp av växthusgaser, framför allt biogen[3] metangas och lustgas som släpps ut från avloppsverksamheten. För att minska vår påverkan använder vi till största delen förnybar energi i våra anläggningar, lokaler och fordon. Vi producerar biogas, återvinner värme samt arbetar med att reducera utsläpp av växthusgaser från våra reningsverk. Genom bindning av kol i marken från avloppsslam, vattenverksmull och biokol som används i jordbruk och planteringar motverkas också frisättande av koldioxid.



Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Vårt uppdrag innebär att alla invånare ska ha tillgång till rent vatten, hållbara avloppslösningar och hållbar avfallshantering. Vi vill genom innovation hitta nya lösningar för uppdraget och utveckla de cirkulära flödena inom samhället. Detta genom att öka andelen återbruk och återvinning samt återföra näringsämnen och energi till kretsloppet.



Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

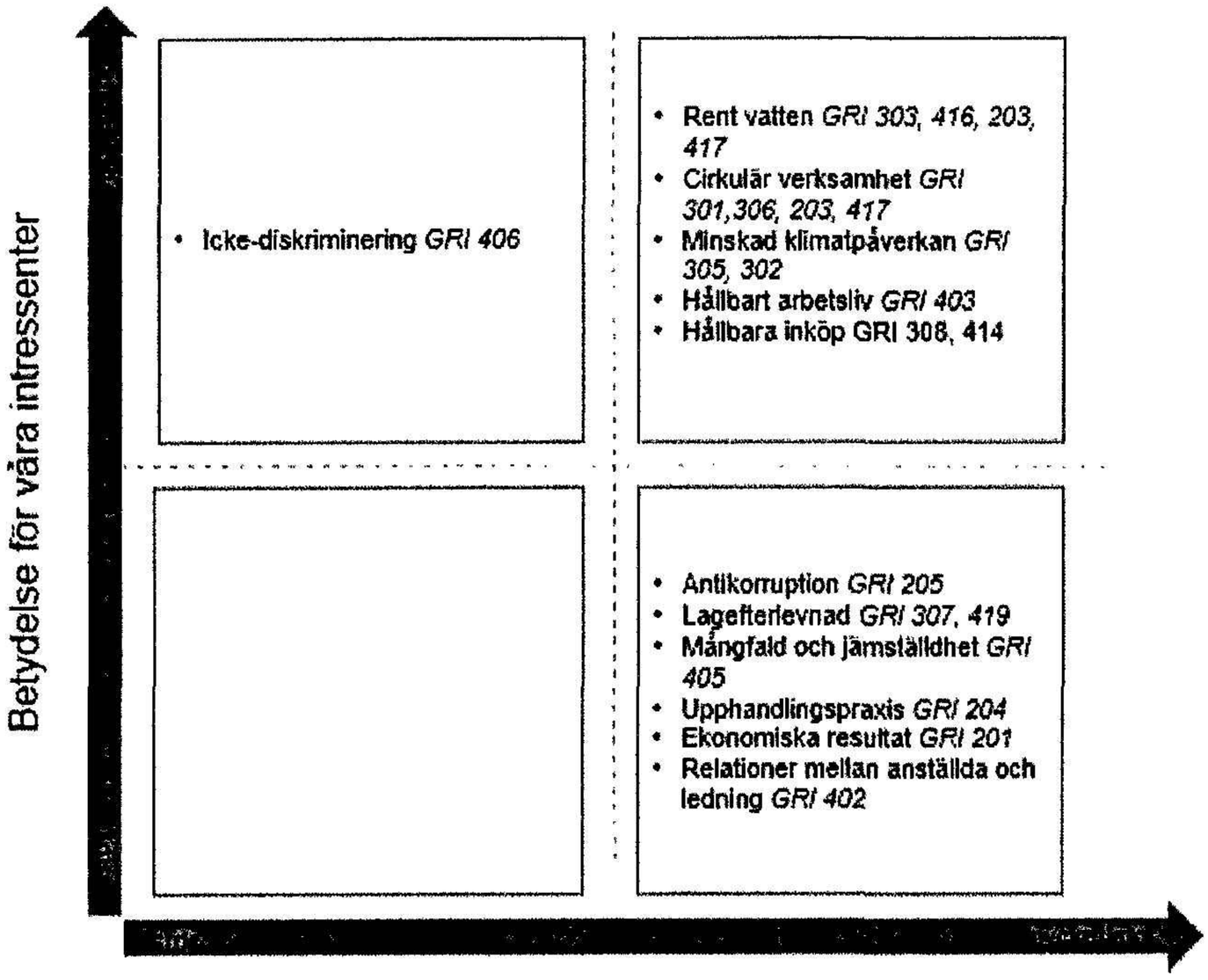
Vår verksamhet har stor påverkan på miljön, både genom det material vi samlar in från stockholmarna och verksamhetens egen användning av material och kemikalier. Vi arbetar för att minska användningen av kemikalier och material som innehåller miljöfarliga ämnen och vi utvecklar löpande återanvändning och återvinning av såväl vårt eget som stockholmarnas avfall. Genom aktiv kommunikation vill vi få stockholmarna att minimera sitt avfall, medverka till återbruk och sortera sitt avfall på bästa sätt. För att påverka produktionskedjan ställer vi upphandlingskrav på eller premierar leverantörer som producerar hållbara produkter och tjänster.

[3] Ett ämne är biogent om det kommer från biomassa och inte från en fossil källa

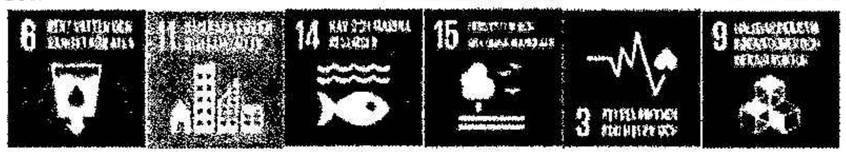
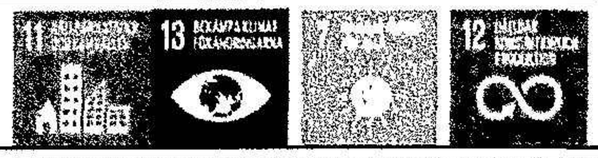
Våra viktigaste hållbarhetsområden

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en stor påverkan inom många hållbarhetsområden. Eftersom vi behöver fokusera och prioritera har vi valt ut de allra viktigaste områdena utifrån verksamhetens påverkan och betydelsen för intressenterna. Dessa syns längst upp till höger i diagrammet. Där redovisas också en koppling till hållbarhetsområdena i GRI Standards indelning.

Väsentlighets-diagram



Nedanstående tabell visar kopplingen mellan våra viktigaste hållbarhetsområden och Agenda 2030.

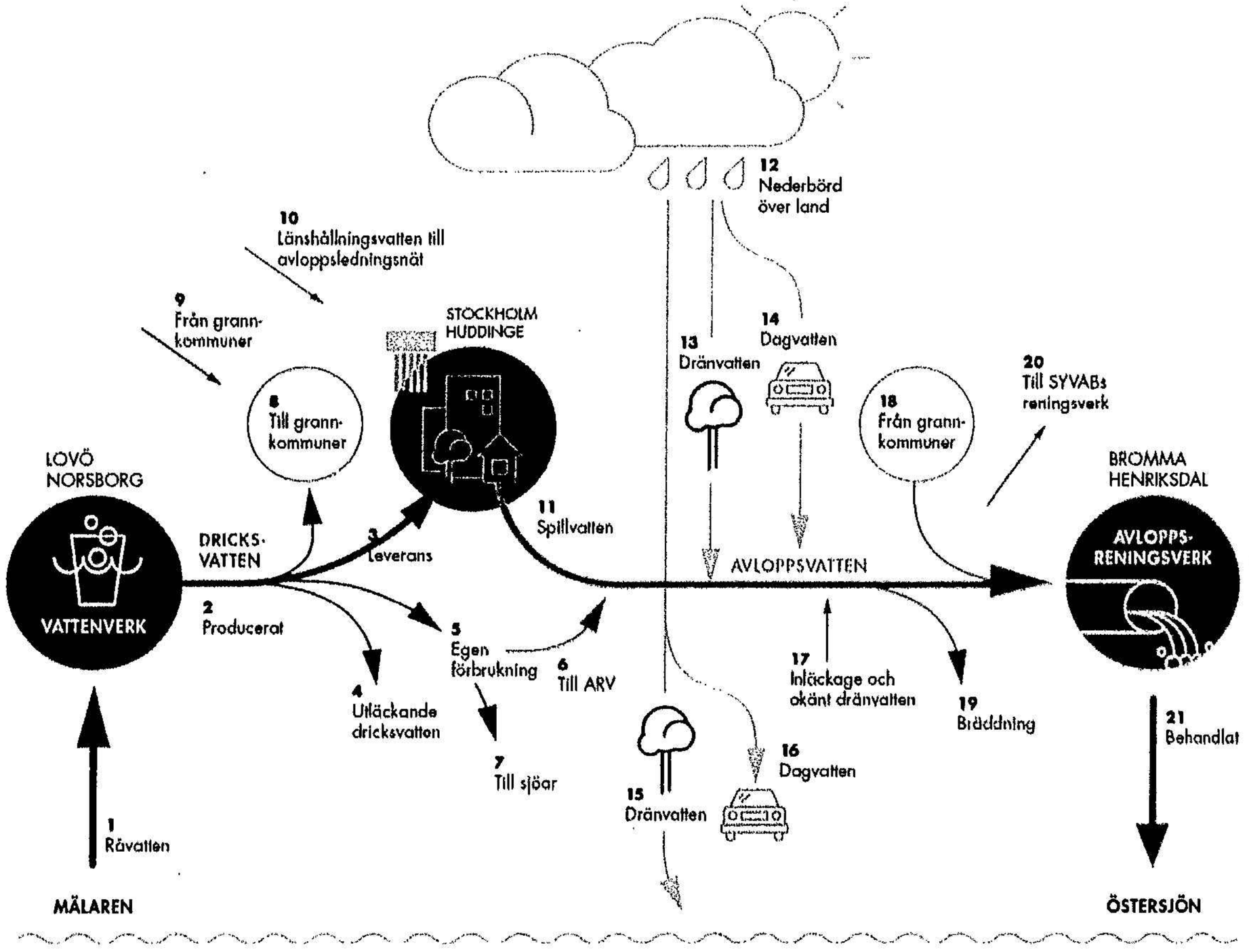
Viktigt hållbarhetsområde	Globala hållbarhetsmål	Bolagsmål
Rent vatten (GRI 303, GRI 416, GRI 417 GRI 203)		1, 2, 4
Cirkulär verksamhet (GRI 301, GRI 306, GRI 203, GRI 417)		1, 2, 3
Minskad klimatpåverkan (GRI 302, GRI 305)		1, 3
Hållbara inköp (GRI 308 och 414)		1, 3, 4
Hållbart arbetsliv (GRI 403)		1, 4

Våra viktigaste hållbarhetsområden presenteras nedan i fyra avsnitt per område: Beskrivning av påverkan, Styrning och förutsättningar, Utfallsrapport samt Händelser och aktiviteter.

20230331120007

Rent vatten

Stockholm Vatten och Avfall producerar och distribuerar dricksvatten, avleder och renar avloppsvatten och påverkar miljön i skärgård, sjöar och vattendrag som tar emot vatten från staden.



Vattenbalansen 2022. Volymer i miljoner kubikmeter presenteras i tabellen för respektive siffra i bilden. Vissa värden är uppskattade.

1) 161	**8)** 37	**15)** 1
2) 145	**9)** 0,4	**16)** 5
3) 83	**10)** 0,8	**17)** 43
4) 21	**11)** 80	**18)** 29
5) 4,0	**12)** 89	**19)** 0,5
6) 0,9	**13)** 8	**20)** 15
7) 3,1	**14)** 5	**21)** 152

Säkerställa hälsosamt dricksvatten

Rent dricksvatten är avgörande för våra kunders hälsa och för livsmedelsindustrin. För dricksvattenproduktionen som sker i Lovö och Norsborgs vattenverk används vatten från Mälaren där vattentillgången är god. Vi använder också mindre volymer vatten från vår reservvattentäkt Bornsjön. Vi måste i dricksvattenproduktionen och vattenledningsnätet säkerställa att vi levererar ett hälsosamt och rent dricksvatten som minst klarar kvalitetskraven för kemiska ämnen, mikroorganismer och parasiter. Därtill har vi en skyldighet att redogöra för innehållet i dricksvattnet.

Vi måste också undvika störningar i vattenleveransen vid avbrott och vattenläckor samt kunna möta det ökade kapacitetsbehovet under värmeböljor. Vi behöver planera för framtida behov. Med en växande befolkning och klimatförändringar måste kapaciteten utökas och fler reningssteg i vattenverken kan behövas. I vårt investeringsprogram 'Stockholms framtida vattenförsörjning' utökas kapaciteten inom såväl vattenreningen som ledningsnätet, där fem mil huvudvattenledning byggs och samtliga elva vattenreservoarer renoveras eller byggs ut.

Hållbar vattenanvändning

Bolaget försörjer Stockholm, Huddinge och ett antal grannkommuner med dricksvatten. Vi behöver arbeta för en hållbar vattenanvändning både hos kunderna och i den egna verksamheten. Under varma perioder går det vanligtvis åt mycket vatten och även om vi idag har god tillgång till råvatten så finns det en begränsning i reningskapacitet. Dessutom går det åt resurser som kemikalier och energi för att rena dricksvattnet. Omkring 20 procent av det producerade dricksvattnet debiteras inte någon kund. Detta vatten används idag internt inom verksamheten eller försvinner från vattenledningsnätet genom läckage eller på annat sätt. Genom att minska vattenvändningen och förlusterna kan vi säkerställa att behovet alltid täcks och att resurser för vattenproduktion och vattendistribution inte används i onödan.

Effektiv avloppshantering

När vattnet har använts av våra kunder blir det avloppsvatten som sedan leds det till våra reningsverk. Reningen sker huvudsakligen i de två avloppsreningsverken i Henriksdal och Bromma och det renade avloppsvattnet släpps sedan ut i recipienten[4] Östersjön. Avloppsvattnet renas från stora mängder fosfor, kväve och organiskt material, som annars skulle orsaka övergödning i skärgård, sjöar och vattendrag. Andra ämnen som är lättnedbrytbara bryts också ner i reningsprocessen. Metaller och svårnedbrytbara organiska ämnen hamnar till största del i avloppsslammet, men en del följer med det renade vattnet. Vi arbetar för att minska utsläppen från våra avloppsreningsverk genom att utveckla reningsprocesserna i verken.

Dagvatten sköljer med sig föroreningar från bland annat trafik och byggarbetsplatser till vattendrag och reningsverk. Dagvattnet leds antingen till avloppsreningsverk, direkt till recipienten eller till andra typer av reningsanläggningar såsom dagvattendammar, skärmbassänger eller våtmarker där det renas från näringsämnen, tungmetaller och organiska föroreningar.

Vi försöker även minska föroreningarna i det vatten som kommer in i avloppsledningarna. Det sker genom att arbeta för lokalt omhändertagande av dagvatten samt uppströmsarbete för att motverka föroreningar till avloppsvattnet redan vid källan.

För att säkra framtidens avloppsrening pågår projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA) som innebär att avloppsvattnet som idag går till Bromma reningsverk leds över till reningsverket i Henriksdal. Henriksdals reningsverk moderniseras med ny teknik som kommer rena vattnet ännu bättre än idag och ge större kapacitet.

---

[4] Recipient innebär hav, sjö eller annat vatten som är mottagare av avloppsvattnet

20230331120008

Minska tillskottsvatten till avloppssystemet

Avloppsvatten består huvudsakligen av spillvatten och dagvatten. Dagvatten avleds i samma ledningar som spillvatten där ledningsnätet är kombinerat. Dessutom läcker vatten in i det spillvattenförande systemet eller kopplas dit felaktigt. Ett samlingsnamn för det extra vatten som når det spillvattenförande systemet är ”tillskottsvatten”. Tillskottsvatten medför sämre rening vid reningsverken och ökad risk för bräddning. Utöver detta ökar även energi- och kemikalieanvändning för att hantera det tillkommande vattnet. Tillskottsvatten är även en bidragande orsak till att vatten tränger in i källare genom golvbrunnar och andra avloppsenheter i samband med kraftig nederbörd.

God status i vattenförekomster

Vid kraftig nederbörd kan det kombinerade avloppssystemet bli överbelastat. Orenat avloppsvatten (blandat spillvatten och dagvatten) bräddas då ut i recipienterna. Bräddningar kan även orsakas av stopp i ledningsnätet eller vid problem i avloppspumpstationer.

Vi arbetar ständigt med att förbättra kvaliteten på vattnet i sjöar och vattendrag som påverkats av gamla föroreningar och utsläpp från ledningsnätet. Vi har, i samarbete med Stockholms stad, Huddinge kommun och andra berörda kommuner, tagit fram lokala åtgärdsprogram[5] för god vattenstatus i omgivande sjöar, vattendrag och havsvikar. Åtgärdsprogrammen omfattar åtgärder mot bland annat dag- och spillvattenpåverkan. Från hittills framtagna program har Stockholm Vatten och Avfall ansvar för att uppföra drygt 80 dagvattendammar och andra reningsanläggningar för dagvatten, vid sidan av arbete med felsökning och åtgärder i ledningsnätet.

Vi följer upp Mälarens och andra recipienters vattenkvalitet och varje år tar vi fram en skärgårdsrapport som visar tillståndet och påverkan i Östersjön där avloppsvattnet släpps ut. Genom SFA-projektet kommer avloppsreningen förbättras och bräddpunkter till recipienten byggas bort.

[5] De lokala åtgärdsprogrammen återfinns på Lokala åtgärdsprogram - Stockholms miljöbarometer

Styrning och förutsättningar för *Rent Vatten*

Krav

- Lagen om allmänna vattentjänster som reglerar våra skyldigheter gentemot kunderna och kundernas skyldigheter gentemot oss.
- Livsmedelslagstiftningen som fastställer krav på beredning, distribution och gränsvärden för det dricksvatten som lämnar vattenverket samt dricksvattnet hos användare.
- Avloppsreningsverk är tillståndspliktiga enligt 9 kap. miljöbalken och miljöprövningsförordningen. Vattentäkt och grundvattenbortledning från tunnlar är tillståndspliktigt enligt 11 kap. miljöbalken. Dagvattenanläggningar är anmälningspliktiga enligt Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
- Miljötillstånd för vattentäkt, grundvattenbortledning och avloppsreningsverk med bland annat utsläppsvillkor för det renade avloppsvattnet, krav att minska tillkottsvatten till och bräddningar från ledningsnätet samt uppströmsarbete.
- Krav på egenkontroll enligt HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) för dricksvatten.
- Krav på egenkontroll för miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter.

Risker och utmaningar

- Förorening av vattentäkt.
- Ökande temperatur på råvattnet under sommaren, vilket kan leda till försämrad vattenkvalitet.
- Ökande befolkning.
- Klimatförändringar som orsakar värmeböljor, ökad nederbörd samt ger fler och längre skyfall.
- Föroreningar från verksamheter, privatpersoner och bebyggelse till avloppsreningsverk och recipient.
- Otillräcklig finansiering och resurser för underhåll och förnyelse av VA-anläggningen.
- Driftstörningar i anläggningar.
- Sabotage och desinformation.
- Brist på fällningskemikalier till reningsprocesserna kan bli en följd av det rådande världsläget.

Kontroller och löpande åtgärder

- För att säkerställa att dricksvattnet har god kvalitet genomför vi över 1 000 provtagningar på vattenledningsnätet årligen. Vattenproduktionen och distributionen kontrolleras flera gånger per år av miljöförvaltningarna i Stockholm, Huddinge, Botkyrka och Ekerö. För dricksvattenhanteringen finns obligatorisk dricksvattenhygienutbildning, strikta regler för hygien vid arbete i dricksvattenanläggningen, provtagningsprogram, faroanalys genom HACCP, larmrutiner, egenkontroll och intern revision. Vid reparationer på ledningsnätet sker extra provtagningar för att kontrollera kvaliteten innan vattnet släpps på. På vår webbplats redovisar vi årliga medelvärden för innehållet i råvattnet och dricksvattnet vid vattenverken.
- Bornsjön är Stockholms reservvattentäkt och för att säkerställa god vattenkvalitet äger och sköter bolaget sjöns hela avrinningsområde. Här bedriver vi ett KRAV-cerifierat ekologiskt jordbruk och ett FSC-certifierat skogsbruk samtidigt som vi har ett kontrollprogram för att följa upp sjöns vattenkvalitet. Då markområdet är både vattenskyddsområde, naturreservat och natura 2000-område omfattas vi av ett rigoröst regelverk av vattenskyddsområdesföreskrifter samt naturreservatsföreskrifter.
- Utsläppt avloppsvatten från reningsverken kontrolleras för att säkerställa att vi klarar våra utsläppsvillkor. Bolaget har ett övervakningssystem för avloppspumpstationerna som larmar och registrerar inträffade bräddningar. För bräddningar i samband med regn modellberäknas utsläppen. Bräddningar från avloppspumpstationer och reningsverk, utsläpp av biogas och andra driftstörningar som kan orsaka olägenhet rapporteras utan dröjsmål till *miljötillsynsmyndigheten.*
- För att säkerställa att våra dagvattenreningsanläggningar fungerar och att funktionen upprätthålls utförs diverse provtagningar, underhållsmuddring där sediment som innehåller föroreningar tas bort och transporteras till deponi. Tillsynsmyndigheterna har löpande tillsyn av dagvattenreningsanläggningarna under året.
- I vårt uppströmsarbete riktar vi oss mot anslutna verksamheter som släpper ut ämnen till avloppsledningsnätet. Vi samarbetar med tillsynsmyndigheter, provtar ledningsnätet för att spåra utsläpp och källor till föroreningar samt tar fram riktlinjer och information till verksamheter och allmänhet om vad som får tillföras avloppet.
- Systematiskt uppströmsarbete bedrivs på dagvattenledningsnätet med löpande egenkontroll, där vi med systematisk provtagning aktivt spårar och åtgärdar felanslutningar på dagvattenledningsnätet i syfte att minska utsläpp till sjöar och vattendrag.
- Kommunikation om hållbar vattenanvändning pågår under hela året, men framför allt under försommaren när extra mycket vatten används.

20230331120009

Utfallsrapport för *Rent Vatten* 2022

Indikatorer för *Rent vatten* redovisas i bilaga på sidan 38. De över 1000 provtagningar som gjorts under året visade att dricksvattnet på vattenledningsnätet har god kvalitet i de allra flesta fall. Ett av de ordinarie dricksvattenproverna i juli visade ett bekräftat otjänligt resultat på grund av koliforma bakterier[6]. Orsaken till det otjänliga provet bedöms vara lokalt låg omsättning, en lång servisledning till fastigheten samt hög råvattentemperatur. Vidtagna åtgärder var spolning i och i anslutning till aktuell fastighet och uppföljande provtagning. Miljöförvaltningen i Huddinge kommun informerades. Tre prover har under året visat tjänligt med anmärkning på grund av mikroorganismer. Två av proverna togs i Stockholm under tredje kvartalet samt ett prov i Huddinge under fjärde kvartalet. Orsaken är sannolikt hög råvattentemperatur samt tillfälligt låg omsättning.

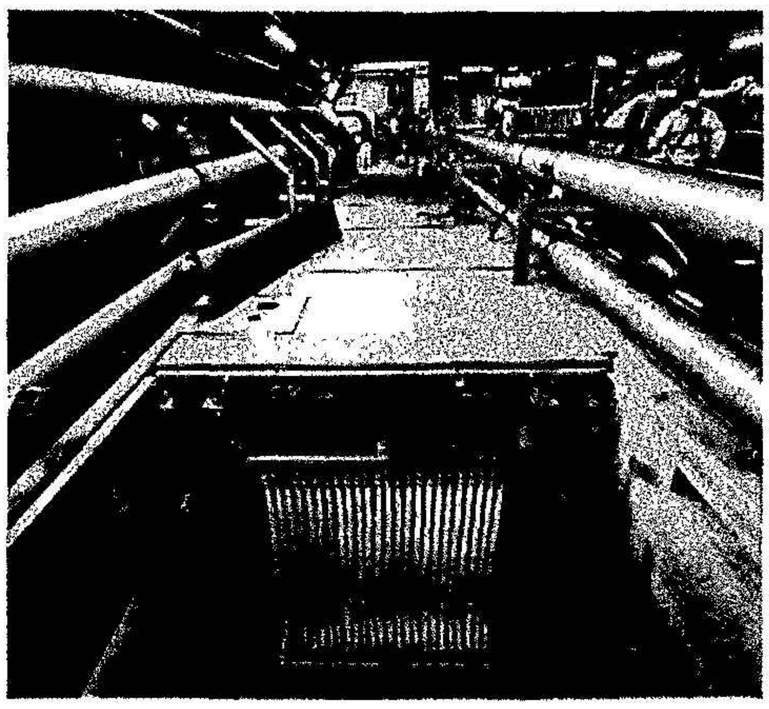
I samband med ett snöoväder i november drabbades Norsborgs vattenverk av ett strömavbrott. Strömavbrottet resulterade i störning av dricksvattenleveransen till stora delar av Botkyrka under några timmar.

Bolaget klarade samtliga utsläppsvillkor för fosfor, kväve och syretärande organiska föreningar (BOD) och har haft en kontinuerlig kommunikation med våra tillsynsmyndigheter under året. I början av juni, hade Henriksdal en stor bräddning som pågick i 21 timmar på grund av höga vattenflöden i samband med skyfall. Detta medförde att fosforhalterna låg högt i början av sommaren och åtgärder fick vidtas för att klara årsmedelvärdet. I vår miljörapport för avloppsverksamheten 2022 finns utförlig information om avloppsreningen.

I december uppstod en stark lukt från avloppet i områden kring Långbro, Fruängen, Västertorp och Hägersten. Detta berodde på ett utsläpp av bränsle från Stockholm Exergis anläggning i Högdalen som tog sig in i dagvattensystemet.

[6] Närmare bestämt Lelliottia Amnigena, som varken är sjukdomsframkallande eller har fekalt ursprung.

Händelser och aktiviteter inom *Rent Vatten*



Stockholms framtida avloppsrening
I Henriksdals reningsverk fortsätter arbetet med att *bygga om den befintliga* reningsprocessen till membranbioreaktorer (MBR). Med membranen på plats kan mer avloppsvatten renas på samma yta samtidigt som det blir ännu renare när det släpps ut i Östersjön.



Stockholms framtida vattenförsörjning
Flera insatser pågår för att öka kapaciteten i vattenförsörjningen. Under året har vi bland annat konverterat ett antal sandfilter till kolfilter på Lovö vattenverk.

Fällning i Drevviken
För att uppna god vattenstatus i Drevviken genomförs åtgärder med fällning för att minska fosforhalterna och därmed övergödningen i Drevviken. Atgärden förväntas på kort tid ge lägre fosforhalter i vattnet, minska algblomningarna och ge en synlig positiv effekt pa vattenkvaliteten med ett ökat siktdjup





Uppströmsarbete i Mälaren
Under året har vi utvecklat uppströmsarbetet för att skydda vår vattentäkt Mälaren. Ett fokus har varit att undersöka källor till PFAS (per- och polyfluorerade ämnen) i östra Mälarens vattenskyddsområde. Detta har vi gjort tillsammans med Norrvatten.

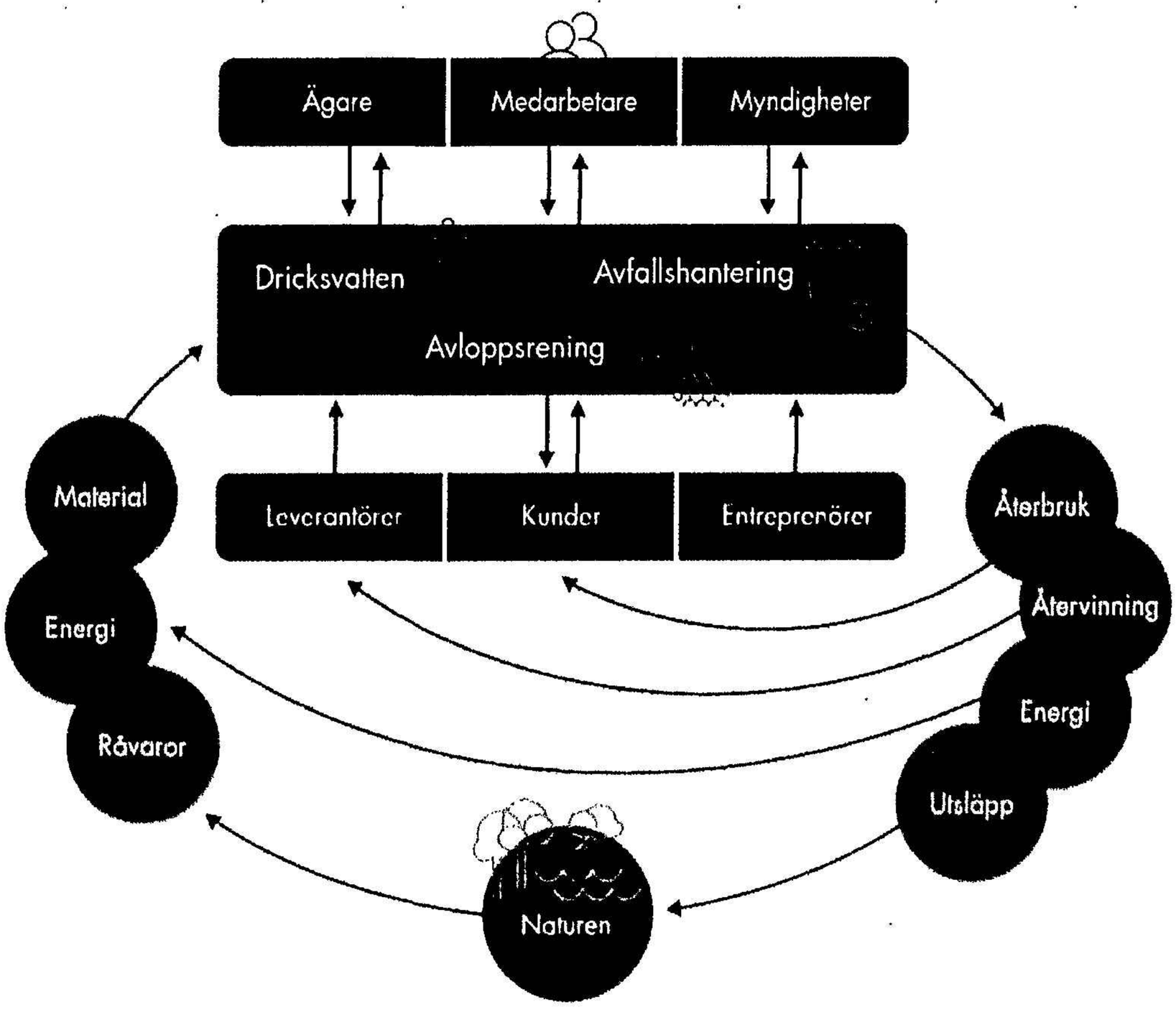


Reningsdamm för dagvatten
I början av 2022 färdigställdes en ny reningsdamm för dagvatten nära Huddinge centrum. Det är den första som står färdig i en lång rad åtgärder från de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus.

20230331120 10

Cirkulär verksamhet

Stockholm Vatten och Avfall hanterar stora flöden av material, energi och näringsämnen och har därför en viktig roll i omställningen till ett mer cirkulärt samhälle.



Bilden visar flöden av material och energi genom vår verksamhet och samspelet med våra intressenter. För att leverera dricksvatten och ta hand om avloppsvatten och avfall på ett mer hållbart sätt behöver vi låta energi, näringsämnen och material stanna kvar i återbruks- och återvinningsflödena så länge som möjligt. Uttaget av nya råvaror och deponering av avfall ska vara minimalt samtidigt som utsläppen till luft, mark och vatten ska vara så rena som möjligt. Vår verksamhet bidrar till återbruk och återvinning av material samt att näring från matavfall och avloppsvatten återanvänds som gödsel i jordbruket. Samtidigt nyttjas energin i matavfallet och avloppsslammet genom biogasen som uppstår när materialet rötas. Värmen från avloppsvattnet används till fjärrvärme och avfall energiåtervinns till fjärrvärme och el.

Återbruka och återvinna stockholmarnas material och avfall

Inom ramen för bolagets uppdrag att hantera stockholmarnas avfall som faller under kommunalt ansvar, arbetar vi ständigt för att öka andelen material som kan bli en resurs. Vår målsättning är att hanteringen av stockholmarnas avfall ska förflytta sig uppåt i avfallstrappan. Helst ska avfall inte uppstå alls. Om det uppstår ska det i första hand återbrukas, i andra hand materialåtervinnas och därefter energiåtervinnas.

Avfallstrappan



Efter att produkter för återbruk, matavfall och material för materialåtervinning sorterats ut, går idag en stor del av avfallet till förbränning och blir till fjärrvärme och el. En väldigt liten andel hamnar på deponi. Energin i matavfall nyttjas till biogas och näringsämnen till biogödsel.

I syfte att underlätta för och uppmuntra stockholmarna att återvinna och återbruka har Stockholm Vatten och Avfall ett flertal tjänster. Grovavfall och farligt avfall kan lämnas till våra återvinningscentraler, där det även finns särskilda mottagningar av saker för återbruk. Vid våra återbruk Rinkeby, Roslagstull och Skärholmen samt i våra Pop-up återbruk[7] finns möjlighet att hämta saker för återbruk. På Skärholmens återbruk finns även möjlighet att laga saker. Våra två Pop-up återbruk besöker olika platser varje helg under april till oktober, och uppmuntrar till att lämna grovavfall, farligt avfall och återbruka föremål. Farligt avfall, exempelvis kosmetik, färg och hushållskemikalier, kan lämnas i vissa butiker som vi samarbetar med. För farligt avfall finns även miljöstationer och en mobil miljöstation som cirkulerar för att hämta farligt avfall.

Cirkulera restprodukter, energi och material från verksamheten

I Stockholm Vatten och Avfalls egen verksamhet uppstår stora mängder restprodukter och avfall. I målsättningen om att bli resurspositiva ingår att öka andelen återvinning och återbruk av restprodukter och avfall från den egna verksamheten. Avloppsslam är en restprodukt från våra avloppsreningsverk och en viktig källa för fosfor samt även kväve, mikronäringsämnen och mull. Vi tar tillvara dessa genom att sprida slammet på åkermark vilket även innebär att kol stannar i marken istället för att släppas ut som koldioxid. I processen för produktion av dricksvatten bildas även vattenverksmull som restprodukt. Vattenverksmullen används som jordförbättring på jordbruksmark bland annat i vårt eget ekologiska jordbruk på Bornsjöområdet eller tillsätts jordprodukter.

Värme från avloppsvattnet leds till Stockholm Exergis och Norrenergis värmepumpar i Hammarby och Solna för att omvandlas till fjärrvärme. Värmeväxlare energiåtervinner värme inom våra anläggningar.

I samband med underhåll och nyläggning på ledningsnätet uppstår en stor mängd schaktmassor. Genom att noga kontrollera och klassa material enligt gällande regelverk kan schaktmassorna återanvändas istället för att läggas på deponi. Skräp som har spolats ner i avloppet samlas in, transporteras och går till förbränning med energiutvinning. Sand som kommit in till reningsverken behandlas för att sedan återbrukas eller deponeras beroende på föroreningsgrad. Annat avfall som uppkommer i verksamheten är bland annat emballage och rester från olika typer av underhållsarbeten, exempelvis trä samt rör- och kabelrester. Även farligt avfall som olika kemikalier och elavfall uppkommer och behöver omhändertas på korrekt sätt.

---

[7] Pop-up återbruk är små bemannade containrar för återbruk och återvinning som flyttas mellan olika platser enligt en turlista.

B

20230331120111

Använda återbrukat, giftfritt och återvunnet material med lång livslängd

Det material vi använder i vår verksamhet utgörs bland annat av processkemikalier, byggmaterial och fyllnadsmassor. Dessa används när vi producerar dricksvatten, renar avloppsvatten och vid byggnationer. Den största miljöpåverkan i byggmaterialens livscykel sker vid produktionen och när det byggs in i anläggningarna.

Återvunnet material är ännu inte så vanligt i de material vi använder till våra anläggningar. Metaller som används för tillverkning är i regel återvunna, till exempel använder våra tillverkare av gatugjutgods mer än 85 procent återvunnet järnskrot till sin produktion. Plastbranschen för rörsystem och kopplingar har inte kommit lika långt, ytterst lite av dessa produkter är av återvunnet material idag. Men det finns nya vägar då livsmedelsavfall kan ersätta fossila råvaror i produktionen av plastgranulat. Vi använder i möjligaste mån återvunna fyllnadsmassor vid egna arbeten på ledningsnätet. Stockholm Vatten och Avfall har sedan tolv år tillbaka organiserat sig i föreningen 4S, tillsammans med de större VA-organisationerna i Sverige. Syftet är att delge tillverkarna de behov som VA-organisationerna ser idag och i framtiden av hållbara och kostnadseffektiva rörnätsprodukter.

Minimera materialanvändning

Det bästa sättet att gå mot en cirkulär verksamhet är förstås att minska materialanvändningen från första början. Det kan göras genom att öka livslängden på de material som köps in och genom långsiktigt underhåll och renovering. Vi kan också arbeta för att minska onödigt emballage för inköpta varor. Inom Stockholms stad finns även en plattform för internt återbruk mellan verksamheterna, som heter Stocket Återbruk. Stocket drivs av arbetsmarknadsförvaltningen för att underlätta återanvändning av möbler, inventarier, byggmaterial och fast inredning i stadens verksamheter.

Styrning och förutsättningar för *Cirkulär verksamhet*

Krav

- Ansvar för att omhänderta avfall enligt miljöbalken - avfallsförordning samt lokala bestämmelser i föreskrifter och avfallsplan för Stockholm.
- Återvinningscentraler och miljöstationer är tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga enligt miljöprövningsförordningen.
- Nationellt etappmål om att 75 procent av matavfallet ska samlas in och gå till biologisk behandling 2023 samt Avfalls Sveriges 25/25 mål.
- C40 towards Zero waste declaration.
- Slammet från våra Revaq-certifierade avloppsreningsverk i Bromma och Henriksdal sprids på åkermark och ska därför uppfylla både Revaqs kvalitetskrav samt lagkrav enligt SNFS (1994:2).
- Hantering av farligt avfall enligt avfallsförordningen (2020:614) och NFS (2020:5).
- Stockholm Vatten och Avfalls allmänna material- och arbetsbeskrivning för lednings- och markarbeten (SVAMA).
- Stockholms stads kemikalieplan med visionen om ett giftfritt Stockholm år 2030.
- Stockholms stads handlingsplan för cirkulärt byggande.
- Krav på material i kontakt med dricksvatten från livsmedelslagstiftningen samt det nya dricksvattendirektivet inom EU.

Risker och utmaningar

- Oförutsedda störningar i avfallsinsamlingen.
- Låg grad av avfallssortering samt felsortering.
- Långt kvar till Stockholms stads mål om 70 procent matavfallsinsamling.
- Avsättning för material till återbruk och återvinning.
- Föroreningar till avloppet som hamnar i avloppsslammet.
- Utredning om nationellt beslut att inte tillåta spridning av avloppsslam.

Kontroller och löpande åtgärder

- Vi arbetar kontinuerligt med informationsinsatser så att allmänheten vet hur avfallssorteringen ska gå till, vad som är farligt avfall och var det ska lämnas.
- Revaq-certifieringen innebär arbete för en långsiktig och ständig förbättring av slamkvaliteten och att gränsvärden för tungmetaller uppfylls. Vårt uppströmsarbete leder till minskad tillförsel av organiska oönskade ämnen och andra föroreningar som kan hamna slammet. För att fånga upp nya verksamheter och nå ut med riktlinjer och information om hur de minskar sina utsläpp av föroreningar till spillvattennätet genomförs regelbundet inventering av verksamheter i industriområden.
- Byggvaror och kemiska produkter som köps in till bygg- och anläggningsprojekt ska bedömas och registreras i systemet Byggvarubedömningen (BVB). Genom BVB får vi en spårbarhet av det material som byggs in i våra anläggningar samtidigt som vi kan säkerställa att vi följer lagkrav gällande miljö och hälsa.
- I upphandlingar av ledningsnätsmaterial till våra lager kräver vi numera en livslängd på mer än 100 år utan haverier.
- Vi bedriver samarbeten med flera leverantörer av ledningsnätsmaterial för att fasa ut oönskade ämnen och byta till material som går att cirkulera och inte har fossilt ursprung.
- Alla kemikalier som köps in ska godkännas av Stockholm Vatten och Avfalls kemikalieråd, vars uppdrag är att minska användningen av hälsovådliga och miljöfarliga kemikalier och ersätta dem med mer hållbara alternativ.
- Obligatorium att sortera ut matavfall som gäller i hela Stockholm från 1 januari 2023.

20230331120 12

Utfallsrapport för *Cirkulär verksamhet* 2022

Indikatorer för *Cirkulär verksamhet* redovisas i bilaga på sidan 39. Av totalt 71500 ton slam från Bromma och Henriksdal har det allra mesta godkänts för spridning på åkermark. 4800 ton från Bromma reningsverk underkändes på grund av för höga metallhalter. Orsaken var ett muddringsarbete efter en bräddning till Mälaren från en pumpstation i Bromma där vattnet släpptes till Bromma reningsverk. Muddringsarbetet stoppades när de förhöjda halterna upptäcktes och utredning pågår för vidare åtgärder. Utöver denna händelse håller slammet från Henriksdal och Bromma reningsverk hög kvalité. Totalt innebär detta att 600 ton fosfor återförts till åkermark. Vi har spridit mer vattenverksmull på åkermark jämfört med tidigare år. Andel cirkulerade restprodukter från verksamheten har därför ökat till 73 procent.

Målet för återbruk av stockholmarnas insamlade material uppnås inte under året. Anledningen till detta är bland annat ökat fokus på kvalitet, i stället för kvantitet, för det material som sorteras som återbruk. En generell minskad mängd insamlad textil märks på samtliga återvinningsanläggningar, troligen som en följd av ökade möjligheter för kommuninvånarna att själva byta, sälja eller lämna in till olika butiker. Mer möbler samlas in till återbruk eftersom insamling av möbler nu sker på alla återvinningscentraler. Här ses en ökning på ca 35 procent.

Den insamlade mängden matavfall har ökat till 31 procent, vilket ännu är långt ifrån målet. Under 2023 införs obligatorisk insamling även för hushåll. Mätmetoden har setts över under året och indikatorn justerats för att ge en mer korrekt utfallsredovisning för år 2023. Den uppdaterade indikatorn kommer att följa Naturvårdsverkets senaste modell för beräkning av matavfall.

Vi har under året arbetat med att förbättra sorteringen av det interna avfallet från verksamheten. Utsorteringen ökar av plastspill som skickas för att bli nya kabelrör. Överblivet men användbart material från verksamheten avyttras allt mer, istället för att slängas. Vi har under året också upprättat en klädpool efter att ha haft en klädesutrensningskampanj i verksamheten. Klädpoolen används av dem som behöver yrkeskläder och skor och minskar inköp av produkter och material.

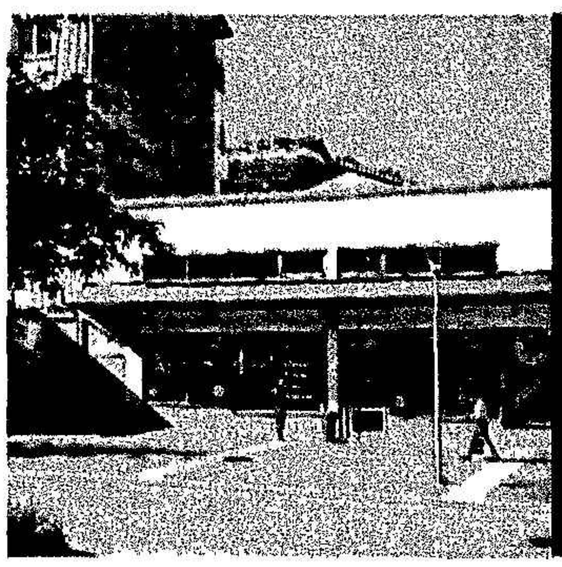
Händelser och aktiviteter inom *Cirkulär verksamhet*



Första spadtaget för Resursutvinning Stockholm
Nu har vi startat bygget av Resursutvinning Stockholm, vår nya högteknologiska sorteringsanläggning. Med modern teknik kommer den att separera matavfallspåsar men också plast och metall som av misstag hamnat i restavfallet. På så sätt kan nästan allt sorteras ut och få ett nytt värde.



Matavfall
Den första januari 2023 blir det obligatoriskt i *Stockholm för hushåll* att sortera ut sitt matavfall. Matavfallet rötas till biogas som blir fordonsbränsle och ger även biogödsel som jordförbättring till åkrar. Under 2022 har vi informerat på flera olika sätt och på olika språk bland annat i sociala medier, annonser, utskick till hushåll och samarbete med Fastighetsägarna.



Återbruk
Sommaren 2022 öppnade Återbruket Rinkeby, Stockholms tredje återbruk. Där far stockholmarnas använda föremål ett längre liv och man kan samtidigt pyssla och skapa kreativt. Återbrukets lokaler har inretts i samarbete med Stocket, stadens interna återbrukstjänst.

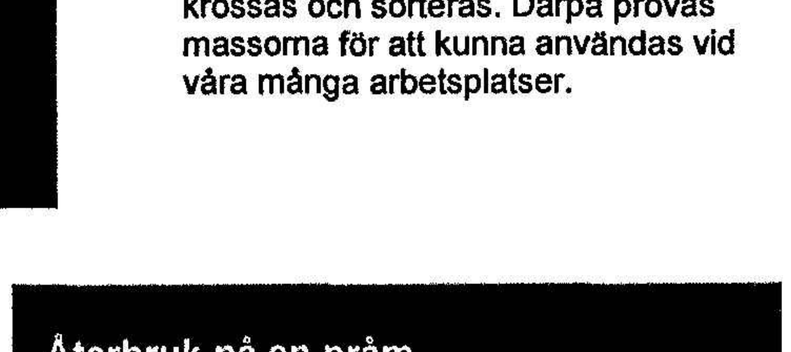
Återvinning av schaktmassor
Under 2022 har vi anpassat maskinutrustningen för återvinning av schaktmassor till den tillgängliga ytan i Älvsjö. Godkända återvinningsbara grus-, sten- och *blockmassor tas emot löpande för att* krossas och sorteras. Därpå provas massorna för att kunna användas vid våra många arbetsplatser.

Förpackningsinsamling
Under sommaren kom den nya förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Det innebär ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningar från och med 2024. Därför arbetar vi nu intensivt med aktiviteter, bemanning och samarbeten kopplade till vårt nya ansvar. Arbetet kommer i ett första steg utmynna i en handlingsplan.

Återbruk på en pråm
I maj 2022 testade vi en flytande pop-up återbruk inom ramen för EU-projektet ASAP (Awaken Sleeping Assests Project). Pop-upen placerades på en pråm som besökte Skeppsbron, Norr Mälarstrand och Hornsbergs strand i en rutt om sex dagar. Prämen stannade i två dagar vid varje kaj innan den åkte vidare. Försöket ska nu utvärderas. Projektet finansieras av Energimyndigheten i samarbete Formas och Vinnova.



Vattenverksmull till Bornsjöns jordbruk
Under året har vattenverksmull från Norsborgsverket spridits på våra egna åkrar vid Bornsjön. Vattenverksmullen förbättrar jordstrukturen och minskar risken för ytavrinning vid höga vattenflöden. Vatten silas genom jorden och näringen blir kvar i jorden och tillgänglig för växterna. Dessutom innehåller vattenverksmullen svavel som är bra växtnäring.



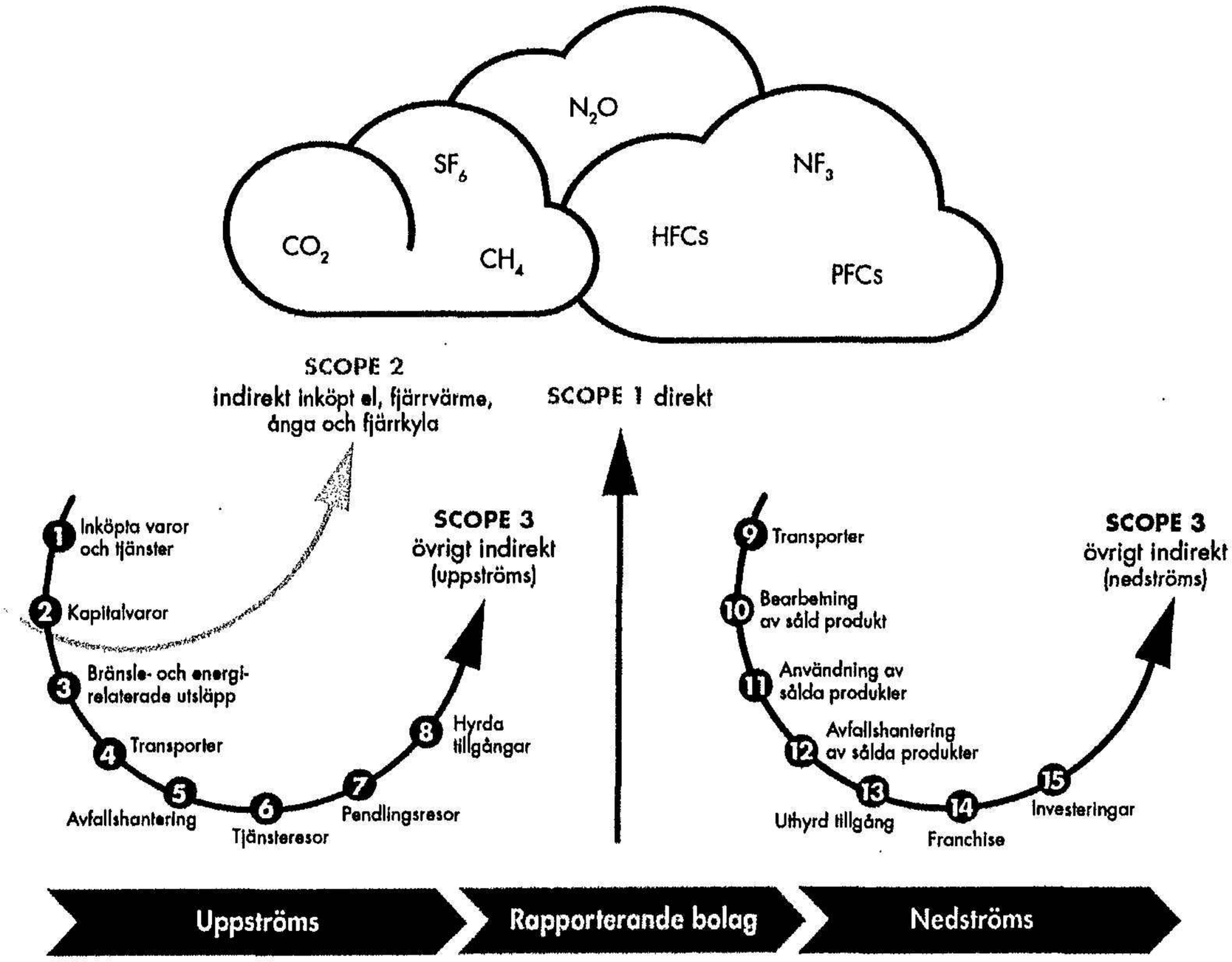
asap URBAN EUROPE

20230331120013

Minskad klimatpåverkan

Stockholm Vatten och Avfall använder mycket energi och släpper ut växthusgaser från verksamheten samtidigt som vi bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser från samhället.

Vi beräknar och redovisar våra växthusgasutsläpp enligt Greenhouse Gas Protocol.



Bilden visar utsläpp indelat i scope 1 – direkt utsläpp, scope 2 – indirekta utsläpp från energi, scope 3 – övriga indirekta utsläpp.

Minska utsläpp av växthusgaser

Förutom utsläpp från fossila bränslen, sker stora utsläpp till luft av växthusgaser som läcker från avloppsreningsprocessen. Det handlar främst om lustgas och metangas som vi inte lyckas samla upp och använda. Transporter för avfallsinsamlingen samt drift och underhåll av ledningsnätet genererar koldioxidutsläpp, även om vi och våra entreprenörer till stora delar använder förnybart bränsle. Vi använder också arbetsmaskiner vid drift, underhåll, byggande och i vårt jordbruk och skogsbruk i Bornsjöområdet.

Fossilfri organisation

I ett första steg strävar vi mot att verksamheten ska bli fossilbränslefri. Fortfarande kvarstår viss användning av fossila bränslen i verksamheten vilket tillför koldioxid till atmosfären. Fossila bränslen används till reservkraftaggregat, specialfordon, arbetsmaskiner, uppvärmning av ett fåtal fastigheter, samt biogasfordon som till en liten del även använder bensin. I nästa steg är målsättningen en helt fossilfri organisation, det vill säga att även de material och kemikalier vi köper in ska ha ett förnybart ursprung.

Energieffektivisering

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet är energikrävande och den största delen av vår energianvändning utgörs av el som används för att driva pumpar i verk och ledningsnät. I takt med att Stockholm växer och vi inför nya reningstekniker inom avloppsreningen kommer energianvändningen att öka. Samma utveckling kommer troligtvis att ske genom ny teknik inom dricksvattenproduktionen och avfallshantering. Även om energiåtgången ökar totalt sett, måste vi göra vad vi kan för att hålla den nere genom energieffektiviseringar i verksamheten.

Producera förnybar energi

Vid våra avloppsreningsverk produceras biogas som via extern part uppgraderas till förnybart fordonsbränsle. En mindre del av biogasen används i reningsverken för att producera värme. Insamlat matavfall från stockholmarna omvandlas till biogas och biogödsel. Biogas kan ersätta fossila bränslen som bidrar till klimatpåverkan. Vi planerar att installera solceller på flera anläggningar för att producera egen el.

Kolsänkor

Kolsänkor innebär att vi undviker koldioxidutsläpp genom kolinlagring i marken. Trädgårdsavfall samlas in och kan användas för att framställa biokol, som nyttjas i planteringar där kolet binds och lagras i jorden istället för att släppas ut som koldioxid i luften. På så sätt sker ett så kallat negativt utsläpp av koldioxid. Biokolsproduktionen omfattar än så länge en pilotanläggning som haft driftproblem under en tid, men den långsiktiga planen är att produktionen ska skalas upp av Stockholm Exergi. Även avloppsslam och vattenverksmull skapar kolsänkor om det används till jordförbättring och det organiska innehållet i slammet ökar mullhalten i jorden.

20230331120l4

Styrning och förutsättningar för *Minskad klimatpåverkan*

Krav

- Enligt miljöbalkens hänsynsregler ska alla verksamhetsutövare hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor.
- Lagen om energikartläggning i stora företag kräver att vi regelbundet kartlägger vår energianvändning och föreslår effektiviseringar och förbättringar.
- Lag om energideklarationer för bolagets personalbostäder och vissa lokaler gäller också. Industrilokaler, tillfälliga byggnader och byggnader som är mindre än 50 kvm är undantagna.
- Miljötillstånd för avloppsreningen innehåller villkor om utsläpp till luft samt lukt. All metangas som inte nyttiggörs ska samlas upp och förbrännas.
- Produktionen av biodrivmedel och biobränslen måste enligt hållbarhetslagen uppfylla vissa hållbarhetskriterier, bland annat kontroll av använt substrat och växthusgasutsläpp.
- Enligt miljöprogrammet ska Stockholm vara en fossilfri och klimatpositiv stad år 2040 och Stockholm stads samtliga verksamheter ska vara fossilfria till år 2030.

Risker och utmaningar

- Oavsiktliga utsläpp av växthusgaser på grund av driftstörningar.
- Brist på fossilfria processkemikalier, maskiner och utrustning.
- Svårt att hitta bra ersättningsbränslen för till exempel reservkraftaggregat där det finns lagrings- och säkerhetsaspekter som måste beaktas.
- Ökad energianvändning på grund av nya renings- och avfallstekniker, växande stad och ökande vattenflöden.

Kontroller och löpande åtgärder

- Vi köper tillsammans med Stockholms stad in ursprungsmärkt el från förnybara källor.
- Vår fordonspark består i första hand av biogasfordon med undantag för en del specialfordon som idag inte kan köras på förnybara bränslen. Vår interna bilpool består av elfordon.
- Vi följer löpande upp vår plan för att fasa ut våra sista fossila bränslen.
- Reningsverken har installerade vocsidizers som minskar utsläpp av metangas genom att förbränna den.
- Vi har tagit fram en plan för att ytterligare minska växthusgasutsläppen från reningsverken.
- Energibesparande åtgärder planeras in och följs upp i en långsiktig energieffektiviseringsplan.

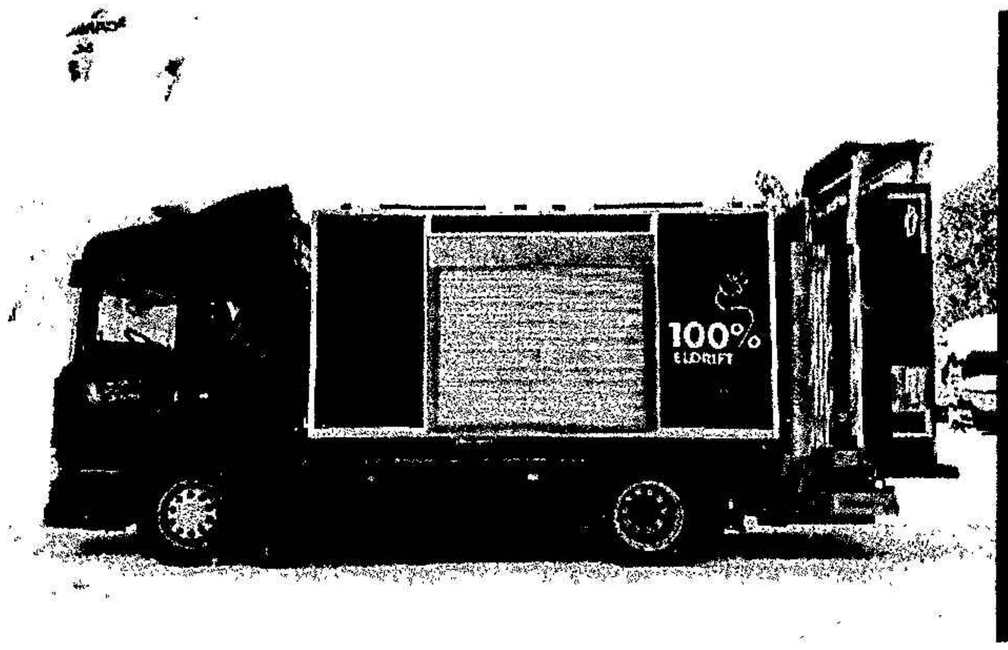
Utfallsrapport för *Minskad klimatpåverkan* 2022

Indikatorer för *Minskad klimatpåverkan* redovisas på sidan 42. Verksamhetens energianvändning är fortsatt på liknande nivå som 2021, det vill säga över 180 GWh. Under 2021 togs den första biolinjen med membranfiltrering i Henriksdals avloppsreningsverk i drift. Den nya tekniken kräver mer energi men ger istället ett renare avloppsvatten ut till Östersjön. Av energin används nu 38 procent till produktion och distribution av dricksvatten, 57 procent till avloppshantering och återstående 6 procent till återvinningscentraler, projekt och fastigheter.

Stora driftproblem i rötkamrarna på Henriksdals reningsverk gav i maj och juni upphov till metanutsläpp och begränsad kapacitet för biogasproduktion. Två nyrenoverade rötkammare på Henriksdals reningsverk driftsattes i augusti men visade sig läcka metan och dessa togs omgående ur drift för utredning och åtgärd. Beräkningarna av lustgas- och metangasutsläppen för 2022 är preliminära och kan komma att korrigeras i nästa års redovisning. Lustgasutsläppen har ökat markant mot tidigare år. Orsaken till detta undersöks. I vår miljörapport för avloppsverksamheten kommer uppdaterade utsläppssiffror att redovisas.

Under året fasades den sista oljepannan ut i vår verksamhet och 2023 upphör därför oljeanvändning till värmeproduktion. Användning av fossil diesel i verksamheten minskar medan användningen av förnybar HVO ökar vilket visar på en pågående omställning till mer hållbara bränslen. Fortsatta undersökningar pågår för att kunna använda fossilfria alternativ till reservkraft. Under året har vidare arbete pågått med att kartlägga koldioxidutsläpp utanför verksamheten (scope 3-utsläpp).

Händelser och aktiviteter inom *Minskad klimatpåverkan*



Elfordon
Vi har under året fått nio nya elbilar levererade och förberett för fler genom totalt 23 nya laddpunkter för elbilar. Vi har också fått en ny eldriven tung TMA-lastbil levererad. Det är en skyddsbil för våra medarbetare som arbetar ute på vägarna. Den är utrustad med en separat batteribank med solceller som driver lastbilens TMA-utrustning så som krockbarriär, ljustavla, och varningsljus. Det här är den första eldrivna lastbilen i Sverige som är utrustad på detta sätt.

Åtgärder mot utsläpp av växthusgaser
På Bromma reningsverk har bolaget nu installerat ytterligare ett instrument för mätning av lustgas som avgår från reningsprocessen. Det ger oss bättre möjligheter att optimera processen så att lustgas-utsläppen minskar. På Henriksdals reningsverk har ett extra reningssteg införts för att få bort skräp i slamprocessen. Det ska leda till färre driftstörningar i rötkamrarna med utsläpp av metangas som följd.

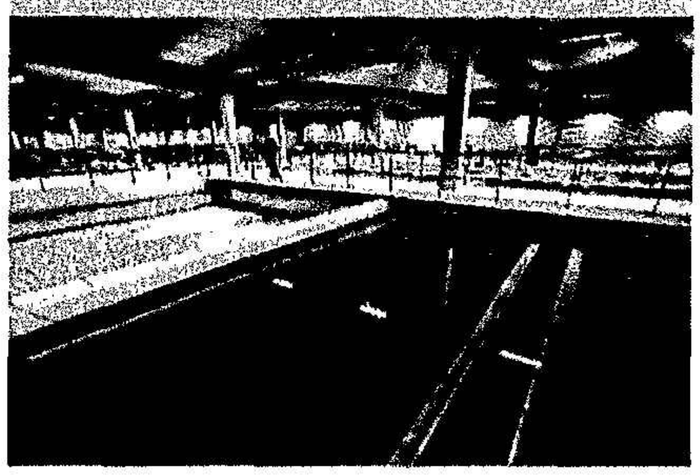
Tillsammans för en klimatneutral VA-bransch
Under 2022 har vi anslutit oss till initiativet för en klimatneutral VA-bransch 2030. Det innebär ett mål om att den totala gemensamma klimatpåverkan från VA-organisationernas anläggningar ska vara netto-noll till 2030. Samtidigt har vi fortsatt att kartlägga våra indirekta utsläpp enligt Scope 3 i GHG-protokollet.

Förnybart bränsle
Vi följer månadsvis upp tankning av förnybart bränsle i våra bilar och lastbilar. Vi har ett mål om att tanka dem med mer än 93 procent förnybart bränsle. Under 2022 överträffade vi målet och landade på drygt 96 procent. De förnybara bränslen som vi använder i våra bilar och lastbilar är biogas och HVO100, utöver de fordon som drivs av el.



Certifierad biogasproduktion
Under året blev biogasproduktionen vid Henriksdals reningsverk certifierad av ISCC (*International Sustainability and Carbon* Certification). Certifieringen är ett bevis för en hållbar hanteringskedja med spårbarhet. Verkets gasproduktion från fettavskiljarslam uppfyller inte ISCC:s krav på spårbarhet och ingår därför inte i certifieringen, *men denna gas uppfyller fortsatt de svenska hållbarhetskriterierna för* biodrivmedel.

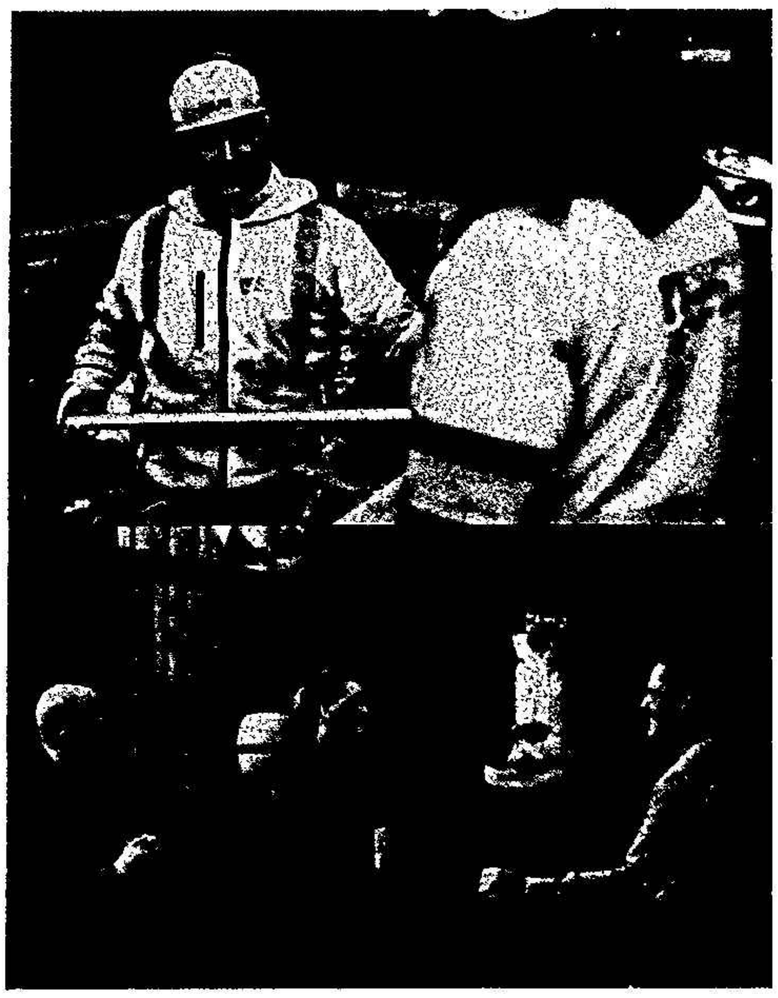
Löpande energieffektiviseringar
Vi har tagit fram en modell med energidialoger i verksamheten. Under 2022 har vi bland annat infört effektivare belysning och startat ett projekt för driftoptimering av fastighetsinstallationer i Norsborgs vattenverk.



20230331120015

Hållbart arbetsliv

För att kunna vara en attraktiv arbetsgivare för våra nuvarande och framtida medarbetare måste vi ta ansvar för våra medarbetares hälsa och säkerhet. Ansvaret inkluderar även sociala förhållanden och mänskliga rättigheter.



Säkerställa en god och säker arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet på Stockholm Vatten och Avfall omfattar all verksamhet och medarbetarens totala arbetssituation där fysiska, sociala och organisatoriska aspekter beaktas. Systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete är en naturlig del i den dagliga verksamheten. Bolaget befinner sig i en expansiv fas med många stora projekt, vilket ställer mycket höga krav på vårt förebyggande arbetsmiljöarbete.

Arbeta för god hälsa

Medarbetare på Stockholm Vatten och Avfall ska må bra i sitt arbetsliv och vi erbjuder ett antal olika hälsofrämjande aktiviteter.
Det är viktigt med förebyggande aktiviteter, en säker och väl fungerande verksamhet, ett systematiskt arbetsmiljöarbete samt ett aktivt arbete för att skapa ett respektfullt och öppet arbetsklimat.

Säkerställa allas lika rättigheter och möjligheter

Likabehandlande anställningsvillkor är grunden för trygghet och anställningsvillkoren ska upplevas som rättvisa, moderna och effektfulla. Vi måste säkerställa att diskriminering och trakasserier inte förekommer i vår verksamhet. Personalsammansättningen ska spegla befolkningsstrukturen och vi ska sträva efter mångfald i varje verksamhet.

Styrning och förutsättningar för *Hållbart arbetsliv*

Krav

- Arbetsmiljölagstiftning (AML).
- Arbetsrättslig lagstiftning..
- Kollektivavtal.

Risker och utmaningar

- Fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljörisker.

Kontroller och löpande åtgärder

- Aktivt samarbete mellan chefer, medarbetare, skyddsombud och fackliga representanter i enlighet med lagar, regler och avtal.
- SAM-revision enligt föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Personalpolicy som reglerar personalrelaterade frågor och arbetet med att trygga sociala förhållanden.
- Aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagstiftningen för att förebygga diskriminering och för att främja lika rättigheter och möjligheter. Detta arbete inkluderar handlingsplaner mot trakasserier och diskriminering, lönekartläggning samt arbete för en jämn könsfördelning.
- Regelbundna hälsoundersökningar och hälsocoaching.
- Årlig medarbetarenkät.
- Månatliga HR-bokslut för att fånga upp sjukfrånvarotrender och andra signaler för att stötta chefer och ledare i det förebyggande arbetet.
- Friskvårdssubvention och tillgång till träningslokaler på anläggningarna.
- Årlig sammanställning av arbetsmiljörapport.
- Arbetsmiljöpolicy som beskriver viljeinriktning med arbetsmiljön.

Utfallsrapport för *Hållbart arbetsliv* 2022

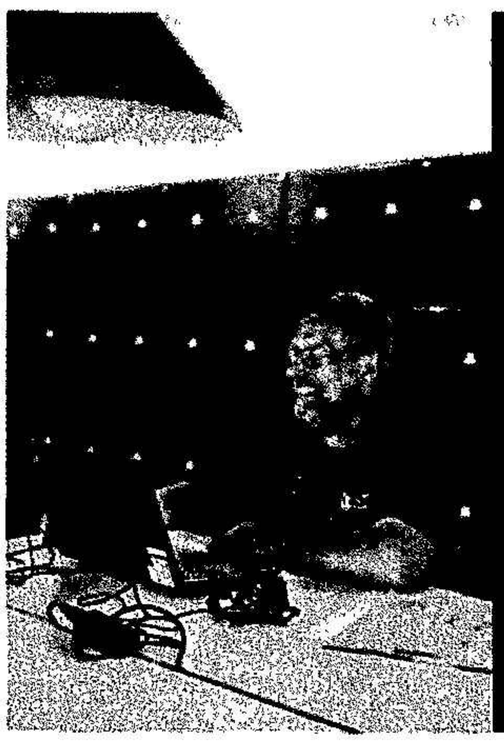
Indikatorer för *Hållbart arbetsliv* redovisas i bilaga på sidan 45. Under 2022 har vi tagit emot fler feriearbetande ungdomar än tidigare år och arbetat vidare med att anställa fler i Kommunala visstidsanställningar (personer som står långt från arbetsmarknaden). Vår årliga medarbetarenkät visar en mycket hög skattning av Stockholm Vatten och Avfall som arbetsgivare. Medarbetarna blir allt mer nöjda med sin arbetssituation och sin egen delaktighet i verksamheten.

Sjukfrånvaron ligger över målsättningen om 1,5 procent. Troligtvis påverkar den tidigare pandemin fortfarande dessa siffror då närvaro på arbetsplatsen är nödvändig för yrkesarbetarna, samtidigt som bolaget under en stor del av året haft skärpta regler kring symptomfri närvaro. Under 2022 rapporterades tre olycksfall med frånvaro, under kategorin "stuka, halka, ramla"-olyckor. Det innebär att olycksfall med sjukfrånvaro ligger på samma nivå som under de två senaste åren. Inrapportering av tillbud och riskobservationer och olycksfall har ökat vilket troligen är en effekt av att arbetsmiljöfrågorna lyfts högre upp på agendan i verksamheten. Därigenom belyses vikten av att rapportera in arbetsmiljöhändelser för att fånga upp och förhindra arbetsmiljöhändelser.

Händelser och aktiviteter inom *Hållbart arbetsliv*

Ledarskap
Under 2022 har ett stort ledarutvecklingsprogram startats upp för våra omkring 100 ledare på olika nivåer inom bolaget. Detta är ett led i att våra ledare ska få alla medarbetare att känna trygghet och växa i jobbet, samtidigt som de tar ansvar och lyckas i sina uppdrag.





Ny medarbetar-plattform implementerad
Under året har bolaget börjat arbeta aktivt med en digital plattform där såväl introduktion, medarbetar-samtal, utbildningar och exitprocess samlas under ett och samma paraply. Detta bidrar till att bolagets medarbetare lättare far en överblick över introduktion, kompetensutveckling och förväntningar.

Friskvård
Efter pandemin har olika gruppträningspass och massage för medarbetarna kommit igång igen. Gymmen på anläggningarna har förnyats och kompletterats.



Hälsofrämjande arbete
En ny process kring regelbundna medicinska kontroller för medarbetarna har tagits fram under året och en riktlinje för arbete med alkohol- och drogproblematik har beslutats. Drogtester kommer i och med detta att göras på slutkandidater i samband med rekrytering.



Allas lika rättigheter och möjligheter
Ett nytt rekryteringsverktyg som underlättar bolagets kompetensbaserade rekryteringssätt samt ett referenstagningssystem som bidrar till objektiv och likabehandlande referenstagning har införts under året.

20230331120016

Hållbara inköp

Varje år upphandlar Stockholm Vatten och Avfall varor och tjänster för flera miljarder kronor av över tusen aktiva leverantörer och entreprenörer. För att kunna uppnå vår vision om en hållbar stad måste vi säkerställa att våra leverantörer medverkar genom att utveckla och leverera hållbara varor och tjänster.

Hållbara val vid inköp genom analyser, kravställning och avtalstrohet

För att kunna ställa relevanta och framåtdrivande krav och utvärderingskriterier behöver vi prioritera och anpassa dem till varje upphandling. Därför behöver vi göra riskanalyser inför upphandlingen och på så sätt försöka avgöra vilken miljöpåverkan eller social påverkan som kan finnas. För att kunna ställa hållbarhetskrav och utvärderingskriterier på rätt nivå ska vi även genomföra marknadsanalyser. Vi behöver veta vilken nivå som är relevant och rimlig för att vi ska kunna få in tillräckligt många anbud och samtidigt ge en utveckling mot mer hållbara produkter och tjänster. Vi ska arbeta med livscykelkostnader och livscykelanalyser och säkerställa att vi endast gör inköp genom de avtal vi har.

I de fall där det kan finnas risk för att mänskliga rättigheter kränks, ska vi ställa krav på att leverantörerna ska ha ett systematiskt arbete för att förhindra eller minimera risken för överträdelse av lagstiftning och FN:s konventioner avseende miljö och mänskliga rättigheter. Bland kraven ingår grundläggande rättigheter, antidiskriminering och arbetsrättsliga villkor.

Uppföljning av hållbarhetskrav/kriterier

För att säkerställa att kraven i upphandlingarna följs måste de följas upp och eventuella avvikelser hanteras. Det är viktigt att säkerställa att vi fått det som avtalats och att alla leverantörer ska kunna konkurrera på lika villkor. Uppföljningens omfattning avgörs av avtalets vikt och hur stor hållbarhetspåverkan det bedöms ge.

Samarbeten för att utveckla hållbara varor och tjänster

Samarbete ger en möjlighet att tillsammans förbättra hållbarhetsarbetet, både i leverantörers och i vår egen verksamhet. Det ger också en förståelse för marknadsläget och bättre förutsättningar för att i framtiden ställa relevanta krav som går att uppfylla. Genom att efterfråga mer hållbara varor och tjänster och berätta om våra målsättningar kan vi driva marknadsutvecklingen framåt.

Styrning och förutsättningar för *Hållbara inköp*

Krav

- Lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) styr vårt upphandlingsarbete och ska säkerställa en öppen och rättvis upphandling.
- Våra upphandlingar styrs också av vår upphandlingspolicy, hållbarhetspolicy samt riktlinjerna i Stockholm stads program för upphandling och inköp.

Risker och utmaningar

- Bristande information om risker kopplade till leverantörers produkter, tillverkning och leveranskedjor.
- För höga kravnivåer kan leda till för få anbud.
- *Otillräcklig uppföljning för att säkerställa att leverantörer lever upp till sociala och miljömässiga krav i avtal.*
- Omställningsarbete mot hållbarare produkter och tjänster tar tid.

Kontroller och löpande åtgärder

- Gemensamma miljökrav för entreprenader som utformats av Stockholms stad, Göteborg, Malmö och Trafikverket används.
- Vi ställer krav på att material registreras och bedöms i Byggvarubedömningen (BVB) eller liknande system.
- Vid vissa entreprenader ställer vi krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder för människor som står långt från arbetsmarknaden.
- Alla våra avtal bedöms utifrån hur mycket de påverkar miljömässig och social hållbarhet. Målsättningen är att följa upp ställda hållbarhetskrav årligen för de avtal som har störst påverkan och en gång under avtalsperioden för de som bedöms ha en väsentlig påverkan.
- Löpande kontroller att kraven följs i ramavtal för grävmaskins- och transporttjänster görs med hjälp av extern part.

Utfallsrapport för *Hållbara inköp* 2022

Indikator för *Hållbara inköp* redovisas i bilaga på sidan 46. Generellt sett ställs miljökrav och sociala krav i avtal där vi genom riskanalys eller erfarenhet bedömt detta som relevant. De senaste åren har vi arbetat för att utveckla inköp, upphandling och avtalsförvaltning med avseende på hållbarhetsfrågorna, vilket påverkade resultatet för 2020 och 2021. Utvecklingsarbetet pågår fortfarande och en viktig del är en systematisk uppföljning av hållbarhetskraven vi ställt i avtalen med leverantörer och entreprenörer.

För att kunna fokusera uppföljningen där den bäst behövs har vi taggat våra avtal utifrån deras hållbarhetspåverkan och risker. De avtal som har den största påverkan ska enligt målsättningen följas upp årligen och granskning ska ske med avseende på hållbarhetskrav. Av dessa avtal har vi under 2022 följt upp 50. Nu fortsätter arbetet för att samtliga 118 avtal med störst hållbarhetspåverkan ska följas upp varje år. Samtidigt pågår utvecklingen av att göra riskanalyser, marknadsanalyser och ställa relevanta och drivande hållbarhetskrav inom ramen för kategoristyrningen.

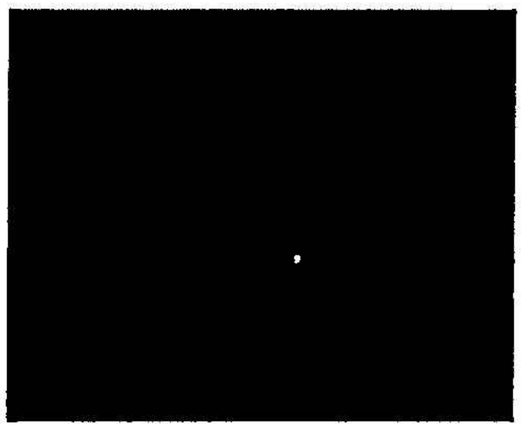
20230331120117

Händelser och aktiviteter inom *Hållbara inköp*

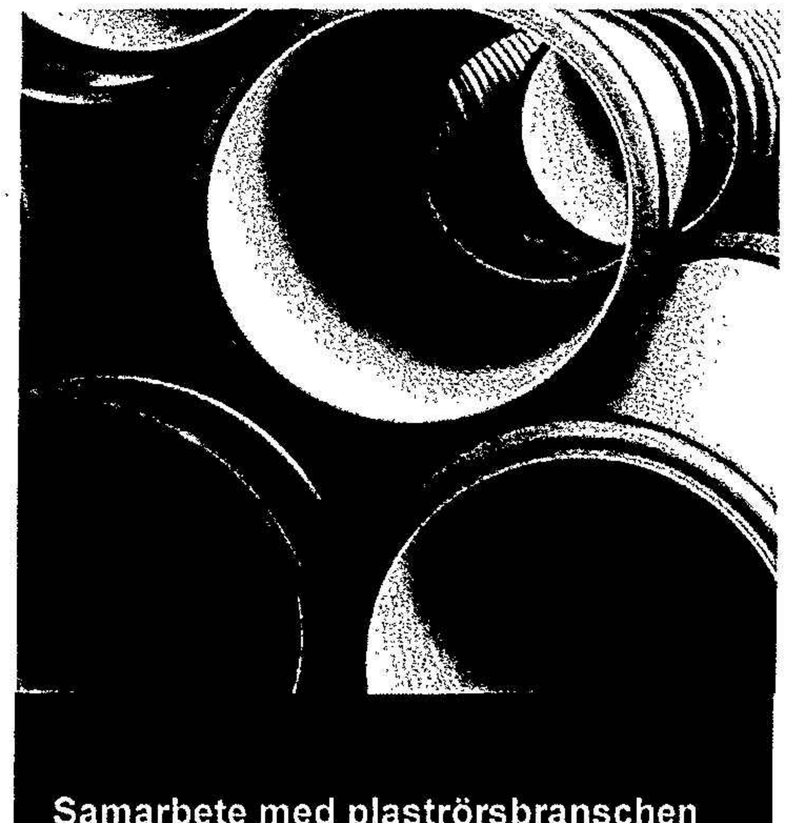


Samarbete med leverantörer
Vi undersöker nya och mer miljövänliga material i ledningsnätet som samtidigt uppfyller våra tekniska krav på funktion och livslängd. Tillsammans med leverantörer av flexibla foder, en vanlig metod vid schaktfri omläggning av rör, har vi under året fortsatt undersöka plaströr utan styren som finns med på kandidatlistan för utfasningskemikalier.

Hållbar kategoristyrning
Arbete pågår med att införa och implementera kategoristyrning som arbetssätt. Hållbarhet får en viktig roll i arbetet med att ta fram strategier, analyser och stöd för hållbara inköp i våra olika kategorier.



Hållbarhetsutbildning
Under 2022 har vi lanserat nya moduler i en webbaserad hållbarhetsutbildning för alla medarbetare. En av modulerna syftar till att öka kompetensen om hållbara inköp.



Samarbete med plaströrsbranschen

Samarbete med plaströrsbranschen
Plaströrsbranschen har under året tittat på nya möjligheter till återvinning av spill från våra plaströr genom mekanisk återvinning. Detta är ett steg för att skapa ny plastråvara och nya produkter.

Systematisk uppföljning
Vi har under året fortsatt implementera ett projekt för strategisk avtalsförvaltning. Där ingår det en mer systematisk uppföljning av de miljökrav och sociala krav vi ställt på leverantörerna. Vi prioriterar de avtal som vi bedömt har en större miljöpåverkan och social påverkan. Målsättningen är de ska följas upp årligen.



Systematiskt hållbarhetsarbete

Stockholm Vatten och Avfalls vision "Tillsammans för världens mest hållbara stad" visar att hållbarhet är en grundpelare för verksamheten. Hållbarhetsarbetet är därför integrerat i strategier, mål, aktiviteter och uppföljning som styr det löpande arbetet.

Viktiga styrdokument för bolagets hållbarhetsarbete är Stockholms stads miljöprogram och handlingsplaner för bland annat god vattenstatus, klimat, kemikalier, cirkulärt byggande, biologisk mångfald samt mikroplaster.

Mål och struktur för Stockholms stads miljöprogram 2020-2023



Därtill finns mer detaljerade ägarkrav som vi ska uppfylla, där de flesta handlar om hållbarhetsfrågor, och program som berör sociala hållbarhetsfrågor.

Bolagets styrelse behandlar hållbarhetsfrågor på strategisk nivå och enligt delegationsordningen, till exempel godkännande av policyer. Ledningsgruppen bär ansvaret för hållbarhetsperspektivet i målarbetet. Bolagets hållbarhetsenhet arbetar strategiskt och samordnande och stöder verksamheten med åtgärder, analys, uppföljning och rapportering av hållbarhetsarbetet.

Policyer och riktlinjer

Vi har en rad policyer och riktlinjer som styr vår verksamhet och vårt hållbarhetsarbete, till exempel hållbarhetspolicy, personalpolicy, arbetsmiljöpolicy, uppförandekod samt riktlinjer för representation och gåvor. Vi är också certifierade enligt ISO-standarderna 9001 och 14001.

Vårt ansvar inom antikorruption

Bekämpande av korruption är en förutsättning för att kunna uppnå alla mål i Agenda 2030 och enligt Brottsförebyggande rådet är kommunal verksamhet särskilt ansatt. Som ett kommunägt bolag har vi ett särskilt ansvar att bekämpa mutor och annan korruption samtidigt som vi ska upprätthålla krav på saklighet och opartiskhet. Stockholm Vatten och Avfall lyder under Stockholms stad riktlinjer om mutor och representation. Vi har även interna riktlinjer rörande representation och gåvor som också omfattar agerande vid konferenser, mässor och studieresor. För att hantera korruptionsrisken vid beställning och betalning av fakturor arbetar vi utifrån tvåhandsprincipen där beställaren godkänner och chefen attesterar inköpet eller betalningen.

Vi genomför utbildningar för chefer och ledare inom antikorruption och har ett visselblåsarsystem. Under året har en uppförandekod tagits fram och implementerats i organisationen för att ytterligare förstärka arbetet mot oegentligheter och antikorruption. I samband med implementeringen av uppförandekoden har

20230331120018

verksamheterna fått arbeta med exempel på dilemman man kan ställas inför på arbetsplatsen. Visselblåsarsystemet ligger hos en extern part där anställda, kunder och leverantörer anonymt kan rapportera om missförhållanden. Som en del i våra upphandlingskrav rörande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter ställer vi anti-korruptionskrav i de upphandlingar där vi efter riskbedömning anser att sådana risker finns.

Risker

Årlig väsentlighets- och riskanalys är en del av bolagets internkontroll och leder fram till en internkontrollplan. Väsentlighets- och riskanalysen genomförs i flera steg. Bolaget identifierar de viktigaste processerna för att uppnå Stockholms stads mål. Utifrån dessa identifierar vi oönskade händelser som kan uppstå, vars sannolikhet och konsekvens sedan värderas. Utifrån det uträknade riskvärdet beslutas sedan om risken ska hanteras i internkontrollplanen. Planen fastställs i samband med att verksamhetsplanen beslutas och följs upp i samband med verksamhetsberättelsen efter årets slut. Under respektive hållbarhetsområde tar vi upp några av de risker som finns i vår verksamhet och hur vi hanterar dem.

Uppföljning och utvärdering

Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet inkluderas i bolagets ordinarie målstyrning och tertialvisa uppföljning där även arbetet inom stadens miljöprogram följs upp. Miljöarbetet följs även upp i flera olika rapporter, till exempel våra miljörapporter, som också rapporteras till våra ägare. Årligen genomförs analyser där ledningen utvärderar hur väl vi uppfyller lagkrav, kundnöjdhet, kvalitet på köpta varor och tjänster, hur vi hanterar avvikelser och fattar beslut om eventuella förändringar som behöver göras till nästkommande år. Via statistikinlämning till våra branschorganisationer Svenskt Vatten och Avfall Sverige kan vi jämföra nyckeltal med andra aktörer inom branschen.

Granskning

Vi är certifierade inom kvalitet (ISO 9001) och miljö (ISO 14001) och har årliga externa och interna revisioner inom ramen för dessa standarder. Under 2022 genomfördes årlig miljö- och kvalitetsrevision av externa revisorer. Fyra mindre avvikelser noterades och revisorerna godkände vår plan för korrigerande åtgärder. Våra interna revisorer granskar årligen att vi uppfyller det vi åtagit oss när det gäller policyer, mål, standarder, interna rutiner och lagstiftning och rapporterar avvikelser samt förbättringsförslag. Bolagets räkenskaper granskas av stadens revisionsföretag EY. De kontrollerar bland annat att årsredovisningen och hållbarhetsrapporten har upprättats enligt årsredovisningslagens krav.

Väsentlighetsanalys

Inom ramen för GRI genomfördes år 2017 en intressent- och väsentlighetsanalys för att identifiera bolagets viktigaste hållbarhetsfrågor och intressenter. Under 2021 gjordes en ompaketering av bolagets viktigaste hållbarhetsområden från elva tidigare områden till fem mer sammanfattade områden som är mer anpassade till Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet. De viktigaste hållbarhetsfrågorna är de GRI-områden som redovisas i de bilagda indikatorerna och löpande i redovisningen (se GRI-index i bilaga). Under nästa år påbörjas arbetet med att göra en ny väsentlighetsanalys i enlighet med EU-direktivet CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Under tiden rapporterar bolaget med referens till GRI-standards.

Med utgångspunkt från intressentanalysen som genomfördes i Stockholm Vattens och Avfalls ledningsgrupp år 2016, gjordes en värdering och bedömning av våra viktigaste hållbarhetsområden. Väsentlighetsanalysen genomfördes av en grupp med representanter från enheterna för Hållbarhet, Ekonomi, Inköp, HR och Kommunikation med stöd av konsulter från EY. Utifrån värderingen placerades de av GRI:s hållbarhetsområden som bedömdes har stor betydelse i ett diagram (se sidan 14). De områden som bedömdes ha mycket stor betydelse för intressenterna och samtidigt påverkas i mycket stor utsträckning av bolagets verksamhet är de som redovisas i denna rapport.

Indikatorer

Anmärkningsvärda utfall på indikatorerna kommenteras i avsnitten "Rapport 2022" för respektive hållbarhetsområde. Trendpilarna visar om utvecklingen är uppåtgående, nedåtgående eller i princip oförändrad under tre år. Grön pil innebär att utvecklingen bedöms som positiv, rött negativ och grått neutral eller tvetydig.

Rent vatten

Antal fall med anmärkningar på dricksvatten (GRI 416-2)

Antal dricksvattenprov vid schemalagda provtagningar	Trend	2022	2021	2020
Vattenprov otjänliga[8]	↑	1	0	0
Vattenprov tjänliga med anmärkning[9]	→	4	0	5
Vattenprov tjänliga utan anmärkning	→	1084	1061[10]	1084

Utsläpp till vatten per kvalitet och recipient (GRI 303-4)

Utsläpp till recipient (Mm^3)	Trend	2022	2021	2020
Total volym utsläpp av renat[11] avloppsvatten till Saltsjön (Östersjön)	↑	151	150	148
Utsläpp av orenat eller delvis renat avloppsvatten[12] från reningsverk till Saltsjön (mindre volym till Mälaren vid enstaka händelse)	↑	1,8	2,7[13]	1,0
Bräddat från avloppsledningsnätet och avloppspumpstationer till Mälaren, Saltsjön och småsjöar[14]		0,5	1,0	0,4

Kvalitet på utgående vatten från reningsverken till Saltsjön (mg/l)	Trend	Villkor	2022	2021	2020
Biokemisk syreförbrukning (BOD7, årsmedelvärde)	↑	8	3	3	2
Totalfosfor (Tot-P, årsmedelvärde)	↑	0,3	0,21	0,21	0,15
Totalkväve (Tot-N, årsmedelvärde)	↑	10	8,4	7,8	8,0
Ammoniumkväve (NH4-N, medelvärde juli-oktober)	↓	3	1,6	1,4	2,0

[8] Bekräftade otjänliga prov enligt Livsmedelsverket föreskrifter (SLVFS 2001:30, bilaga 2).
[9] Bekräftade anmärkningar enligt Livsmedelsverket föreskrifter (SLVFS 2001:30, bilaga 2).
[10] Anpassat kontrollprogram under 2021 på grund av pandemin.
[11] Flöden baserade på ett veckoanpassat år. Reningen består i för- och simultanfällning med järnsulfat, biologisk kväverening i aktivt slamsteg samt efterpolering i sandfilter.
[12] Volymen och dess föroreningsinnehåll beaktas vid beräkning av kvalitet på utgående vatten. Dessa utsläpp förekommer vid kraftig nederbörd och driftproblem i reningsverken.
[13] För 2021 tillkommer även ett större – inte beräknat – utsläpp till Mälaren från Bromma reningsverk orsakat av extrem nederbörd i maj.
[14] Uppskattad volym genom beräkning. 2022 års beräkning är ännu inte helt slutförd vid denna rapports publicering.

20230331120 19

Cirkulär verksamhet

Total vikt av använt material (GRI 301-1)

Insamlat material/avfall från kunder (ton) [15]	Trend	2021	2020	2019
Restavfall, energiutvinning	↓	187 550	190 120	211 700
Restavfall, deponering	→	0	0	0
Matavfall, biologisk behandling	↑ [16]	25 780	24 630	25 040
Återbruk	↓	1 860	2 310	2 250
Textil för återanvändning	↓	1 130	1 240	1 140
Grovavfall, materialåtervinning	↑	21 460	23 970	18 780
Grovavfall, energiutvinning	↑	54 670	56 530	52 570
Grovavfall, deponering	↓	5 630	5 400	6 120
Trädgårdsavfall, biologisk behandling	↑	6 070	4 150	6 060
Trädgårdsavfall, energiutvinning	↓	4 390	5 600	5 400
Farligt avfall	↑	4 190	2 680	2 840
Elavfall inklusive batterier	↓	5 810	6 310	6 000
Slam och latrin	↑	1 720	1 620	1 540
Fettavskiljarslam	↑	50 560	30 250	35 040

Insamlat material per invånare (kg)[17]	Trend	2021	2020	2019
Restavfall	↓	192	195	217
Grovavfall	↑	94	98	91
Matavfall	→	26	25	26
Farligt avfall och elavfall	↑	10	10	9
Förpackningar	↑	69	65[18]	66
Totalt[19]	↓	**391**	**393**	**410**

Återvinning, återbruk, matavfallsinsamling	Trend	Mål 2022	2022	2021	2020
Andel materialåtervinning för avfall som tas emot på återvinningscentraler och återbruk	↓ [20]	35%	37%	38%	40%
Andel återbruk för material som tas emot på återvinningscentraler och återbruk	↓	3,5%	2,1%	2,2%	2,5%
Andel insamlat matavfall till biologisk behandling av uppskattad uppkommen mängd	↑ [21]	65%	31%	27%	25%

[15] Vid publiceringen av denna rapport har vi ännu inte fått 2022 års siffror. Därför redovisas siffrorna från 2019-2021.
[16] Röd pil eftersom målet för året underskrids.
[17] Vid publiceringen av denna rapport har vi ännu inte fått 2022 års siffror. Därför redovisas siffrorna från 2019-2021.
[18] Korrigerad data, mer information har tillkommit i efterhand.
[19] Korrigeringar av tidigare felaktiga summeringar är gjorda.
[20] Materialåtervinningen förefaller minska något, men ligger ändå över målet.
[21] Matavfallsinsamlingen ökar, men ligger långt ifrån målet.

Förbrukning av processkemikalier (ton)	Trend	2022	2021	2020
Vattenproduktion				
Aluminiumsulfat[22]	↑	7 200	7 000	6 300
Kalk	→	2 220	2 200	2 200
Natriumsilikat	↓	89	84	140
Ammoniumsulfat	→	61	76	61
Vakuumsalt	→	54	56	53
Natriumhypoklorit[23]	↑	285	261	219
Avloppsrening[24]				
Järnsulfat (Heptahydrat)	↑	8 830	8 300	8 170
Järnklorid (PIX 111)	↓	650	650	1 310
Polyaluminiumklorid (PAX XL60)	↑	620[25]	360	380
Metanol	↓	300	290	330
Pulverpolymer	↓	310	300	330
Flytande polymer (anjonisk polyakrylamid)	↑	23	20	18
Natriumhypoklorit	↑	50	96	4,3
Citronsyra	→	87	91	-
Skumdämpare	↓	0,9	1,2	1,2

Genererat avfall i verksamheten (GRI 306-3)

Fraktion (ton)	Trend	2022	2021	2020
Organiskt material	↓	3,9	17	15,5
Varav matavfall till biologisk behandling	→	1,5	1,6	1,5
Varav trädgårdsavfall som delvis går till biokol	↓	2,7[26]	16	14
Källsortering (kan materialåtervinnas)	↓	124	174	200
Varav plastförpackningar	↑	8,5	7,2	6,1
Varav plaströr till behandlare som gör nya plastprodukter	↑	12,0	8,1	7,5
Brännbart (energiutvinning)	↓	103	118	116
Blandat	↓	34	24	54
Bygg- och rivningsavfall (Energiutvinning efter utsortering)	↓	0[27]	4,1	3,4
Farligt avfall till behandling/återvinning	↓	12	15	17
Varav elektronik	↓	8,4	10,3	9,0
Totalt verksamhetsavfall bolag, ton[28]	↓	**277**	**352**	**406**

[22] Korrigeringar av tidigare års utfallsvärden.
[23] Korrigeringar av tidigare års utfallsvärden.
[24] I och med ny reningsteknik med membran i Henriksdals reningsverk används några nya kemikalier i processen.
[25] Det har gått åt mera av denna kemikalie bland annat på grund av den kraftiga snösmältningen och riklig nederbörd.
[26] Under 2022 har färre projekt pågått som har alstrat trädgårdsavfall.
[27] Under 2022 har inga avrop gjorts för fraktionen.
[28] Under 2022 har den totala mängden avfall från aktiviteter inom verksamheten minskat troligtvis på grund av överblivet material har avyttrats.

20230331120220

Interna restprodukter och processavfall (ton)	Trend	2022	2021	2020
Gallerrens från reningsverk som deponeras, återbrukas eller energiutvinns beroende på torrhalt	↑	2 050	1 790	1 930
Sand från reningsverk som deponeras eller återbrukas beroende på föroreningsgrad	↑	800	600	590
Schakt- och jordmassor som deponeras eller återanvänds beroende av föroreningsgrad	↓	32 200	42 400	34 800
Avloppsslam till förbränning	↓	0	200	6 300
Totalt för deponi, energiutvinning och till viss del återanvändning	↓	**35 050**	**45 000**	**43 600**
Avloppsslam till återanvändning:	↑	71 600	71 700	71 300
Varav slam till markanvändning	↓	4 900	3 000	14 600
Varav slam till åkermark	↑	66 700	68 400	56 700
Schakt- och jordmassor som går direkt till återanvändning	↑	8 400	8 300	7 600
Vattenverksmull från vattenverk	→	13 300	16 300	15 800
Vattenverksmull till markanvändning	↓	2 300	15 100	14 500
Vattenverksmull till åkermark	↑	11 000	1 200	1 300
Totalt till direkt återanvändning	→	**93 300**	**96 300**	**94 700**

Återanvänt avfall (GRI 306-4 ej fullständig)

Andel cirkulerat material	Trend	2022	2021	2020
Direkt återanvänt material (ton)	→	93 300	96 300	94 700
Andel cirkulerade restprodukter från verksamheten – avloppsslam, vattenverksmull och direkt återanvända schaktmassor	↑	73%	68%	68%
Andel återvunnen fosfor från avloppsreningsverken till produktiv mark	↑	93%	95%	73%

Minskad klimatpåverkan

Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1 GHG) 305-1

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 1)	Trend	2022	2021	2020
Metanutsläpp från avloppsreningsprocessen[29]	↓	15 200	13 900	23 600
Lustgasutsläpp från avloppsreningsprocessen[30]	↑	18 000	15 800[31]	*15 800*
Biogent koldioxidutsläpp från avloppsreningsprocessen[32]	→	33 000	33 000	-
Summa biogena läckage		**66 200**	**62 700**	**39 400**
Utsläpp från bränsleförbrukning av ägda fordon	↓	160	200	280
Utsläpp från bränsleförbrukning av arbetsfordon vid ÅVC[33]	↓	45	45	379
Olja	↓	13	13	61
Rötgas till värme och metandestruktion	↑	600	880	510
Diesel, reservkraft	↑	140[34]	39	27
Totalt	↑	**1 033**	**1 210**	**880**

Indirekta utsläpp av växthusgaser, tillförd energi (Scope 2 GHG) (GRI 305-2)

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 2)	Trend	2022	2021	2020
Fjärrvärme	↓	1 450	2 350	2 430
El*	↑	750	750	720
Stadsgas	↓	0,5	0,2	1,8
Fjärrkyla	↓	0,10	0,10	0,16
Totalt (avrundat)	↓	**2 200**	**3 100**	**3 200**

Jämförelse av koldioxidekvivalenter med andra elmixar (ton/GWh)	Ton CO^2ekv	Emissionsfaktor
Nordisk elmix[35]	8200	60
Svensk elmix[36]	1350	10
* Inköpt el via Stockholms stads avtal	**750**	5,5

[29] Preliminärt utfall för 2022 som ej är kvalitetssäkrat.
[30] Preliminärt utfall för 2022 som ej är kvalitetssäkrat.
[31] Mätvärde saknas för 2021, därför redovisas samma värde som för 2020.
[32] Ny indikator, som mätts från 2021. Utfallet för 2022 är uppskattat till samma nivå som 2021.
[33] Uppgifter för 2022 tillgängliga först efter denna rapports publicering, prognos är att utfallet från 2021 består. År 2021 och 2020 uppdaterade efter granskning.
[34] Reservkraftaggregat har behövt köras mer under 2022 än föregående år.
[35] Emissionsfaktor från Naturvårdsverket 2020
[36] Emissionsfaktor Elforsk 2008

20230331120 21

Koldioxidekvivalenter per m3 renat vatten (scope 1 + 2) (kg CO2/m3)	Trend	2022	2021	2020
Dricksvattenproduktion	↓	0,0035	0,0042	0,0044
Avloppsrening	↓	0,015	0,024	0,023
Totalt	↓	**0,019**	**0,028**	**0,027**

Övriga indirekta utsläpp uppströms och nedströms (Scope 3 GHG) (GRI 305-3, ej fullständig)[37]

Koldioxidekvivalenter (ton)[38]	2022[39]	2021	2020	Referens
Bygg inom Stockholms framtida avloppsrening	2 400	2 400	2 400	Beräkning från miljöredovisning
Processkemikalier Avloppsrening	4 800	4 400	4 500	VA-verktyg koldioxidberäkning
Varav metanol av fossilt ursprung	220	220	200	VA-verktyg koldioxidberäkning
Processkemikalier Vattenproduktion	5 300	5 000	4 900	LCA-beräkning och mängder kemikalier
Insatsvaror, gjutjärnsgods	17	17	17	Mängder från varukatalogen
Transporter till ÅVC	550	550	550	Statistik från leverantörer samt fakturor
Bränsle entreprenader egen regi-arbeten	600	780	690	Statistik från entreprenörer
IT-hantering	640	640	640	Antaganden och beräkningar från rapport
Värme och el för hyresgäster	13	13	120	Statistik från uppföljning oljeförbrukning
Uppgradering till fordonsgas	1 470	1 470	1 470	Information från uppgraderingsstatistik
Tjänsteresor flyg	1,8	2,1	24	Statistik från anlitad resebyrå
Tjänsteresor tåg	0,27	0,67	2	Statistik från anlitad resebyrå
Transporter från återvinningscentraler	10	10	10	Statistik transporter och uppskattade km
Transporter internt avfall	1,2	1,2	1,2	Statistik transporter och uppskattade km
Transporter vattenverksmull	0,2	0,2	0,2	Statistik transporter och uppskattade km
Transporter slam	7	7	7	Statistik transporter och uppskattade km
Transporter rens och sand	0,8	0,8	0,8	Statistik transporter och uppskattade km

Organisationens energianvändning (GRI 302-1)[40]

Bränsleförbrukning icke förnybara källor (MWh)	Trend	2022	2021	2020
Olja	↓	46	90	320
Bensin	↓	73	130	180
Diesel	↓	370	510	650
Stadsgas[41]	↑	110	100	60
Gasol[42]	↑	34	34	12
Totalt	↓	**630**	**860**	**1 220**

[37] Uppgifter till Scope 3 tillkommer undan för undan vartefter vi utvidgar redovisningen. Detta gäller även retroaktivt.
[38] De indikatorer som visar samma värden under 2020-2022 är beräknade 2020. Inga senare beräkningar är utförda.
[39] De flesta uppgifter för 2022 är tillgängliga först efter denna rapports publicering.
[40] Korrigeringar har skett av utfall för energianvändning under 2020 och 2021 jämfört med föregående års redovisning.
[41] Användningen av stadsgas beror på hur mycket biogas som används för värme. Det varierar beroende på avsättningen av biogas som fordonsbränsle. Justerade uppgifter från tidigare år.
[42] Gasol används till biokolsanläggningen som flyttades till Bromma reningsverk under 2020.

Bränsleförbrukning förnybara källor (MWh)[43]	Trend	2022	2021	2020
Biogas	↓	1 040	1 170	1 240
Rötgas	↑	9 280	11 370	6 740
HVO	↑	820	670	340
Totalt	↑	**11 140**	**13 200**	**8 320**

Energi per energislag (MWh)	Trend	2022	2021	2020
Total elförbrukning	↑	136 760	137 250	131 530
Total värmeförbrukning	↑	32 980	30 740	31 760
Total förbrukning av kyla	↓	11	11	17
Total såld el[44]	↓	1 900	1 850	2 450
Total såld värme till hyresgäst		220	-	-
Total såld rötgas	↓	93 290	91 020	107 020

Total energianvändning (MWh)	Trend	2022	2021	2020
Energianvändning, rening dricksvatten (vattenverk, ledningsnät vatten samt hälften av fordonsförbrukning)	↓	68 960	70 490	70 090
Energianvändning, rening avloppsvatten (reningsverk, ledningsnät avlopp, rötgasproduktion samt hälften av fordonsförbrukning)	↑	102 800	104 010	96 150
Energianvändning avfallsanläggningar och fastigheter		2 490	2 490	2 310
Energianvändning projekt[45]		7 280	4 890	4 110
Total energianvändning	↑	**181 530**	**181 880**	**172 660**

Energiintensitet (GRI 302-3)

Energi per producerat dricksvatten och renat avloppsvatten (Mm3)	Trend	2022	2021	2020
Total mängd producerat dricksvatten	→	145	147	144
Total mängd renat avloppsvatten[46]	↑	153	150	147
Energianvändning, kWh per renad m3 dricksvatten. (Vattenverk, ledningsnät vatten samt hälften av fordonsbränsle[47])	→	0,48	0,48	0,49
Energianvändning, kWh per renad m3 avloppsvatten. (Reningsverk, ledningsnät avlopp, rötgasproduktion samt hälften av fordonsbränsle[39])	↑	0,67	0,69	0,64

[43] Korrigeringar har skett av uppgifter för 2020 och 2021.
[44] Vidarefakturerad el till Scandinavian Biogas som hyr och bedriver verksamhet i våra lokaler.
[45] Projekt har brutits ut som en egen kategori fr.o.m. i år, därav minskningen för posten ovanför.
[46] Avloppsvatten som passerat samtliga steg i reningsverket.
[47] Grov uppskattning att hälften av fordonsförbrukningen är dedikerad vattenrening och andra hälften avloppsrening.

20230331 12022

Hållbart arbetsliv

Arbetsrelaterade skador (GRI 403-2)

Antal händelser inrapporterade i system	Trend	2022	2021	2020
Antal riskobservationer (rapporterad risk för att något skulle kunna hända)	⬇	136	109	150
Antal rapporterade tillbud (händelse där ingen person blivit skadad)	⬆	102	64	86
Antal rapporterade olycksfall (händelse där någon blivit skadad oavsett skadans omfattning)[48]	⬆	35	39	25
Antal olycksfall med sjukfrånvaro	➡	3	4	3

Hälsa, antikorruption och mänskliga rättigheter

Medarbetare och sociala förhållanden	Trend	Mål 2022	2022	2021	2020
Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	⬆	15	26	18	9
Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar[49]	⬆	4	7	10	6
Index Bra arbetsgivare (medarbetarenkät)	⬆	85	88	86	85
Aktivt Medskapandeindex (medarbetarenkät)	⬆	79	83	80	78
Andel medarbetare som uppger högt värde för en bra arbetssituation (medarbetarenkät, 4-5 på femgradig skala)	⬆	-	78%	77%	72%
Sjukfrånvaro totalt	➡	3,5%	3,7 %	3,4%	3,8%
Sjukfrånvaro dag 1-14	⬆	1,5%	2,1%	1,6%	2,0%
Antikorruption - Antal anmärkningar vid internkontrollgranskning och revision avseende förtroendekänsliga poster	➡	-	0	0	0
Mänskliga rättigheter - andel anställda som omfattas av kollektivavtal	➡	100%	100%	100%	100%

Statistik över anställda (GRI 102-8)

Anställda per 31 december[50]	2022 Kvinnor	2022 Män	2021 Män	2021 Kvinnor	2020 Män	2020 Kvinnor
Antal tillsvidareanställda	249	447	437	235	442	221
varav heltidsanställda	247	446	435	233	440	219
varav deltidsanställda	2	1	2	2	2	2
Antal visstidsanställda	7	9	19	8	11	8

[48] Inkluderar även hot, våld eller rån på arbetet.
[49] Tidsbegränsad anställning för personer som står långt från arbetsmarknaden samt unga 16-29 år som är behov av särskilda stödinsatser för att komma in i arbetslivet.
[50] Timanställda ingår ej. I tillsvidareanställda ingår också provanställda.

Hållbara inköp

Andel leverantörer som granskats enligt kriterier för miljö (308-1) respektive sociala kriterier (414-1)[51]

Andel upphandlade avtal där krav på miljö och social hållbarhet hanteras	Trend	2022	2021	2020
Andel annonserade-upphandlingar > 1 Mkr där miljökrav ställts	↑	98%	85%	87%
Andel annonserade-upphandlingar > 1 Mkr där sociala krav ställts	↑	98%	92%	95%
Andel annonserade upphandlade avtal > 1 Mkr där en plan för systematisk uppföljning tagits fram	↑	72%	44%	40%
Andel annonserade upphandlingar > 1 Mkr där dokumenterad riskanalys finns	↑	70%	34%	35%
Andel avtal med stor hållbarhetspåverkan där leverantör granskats under året[52]		42%	-	-

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomiska uppgifter	2022	2021	2020
Nettoomsättning, Mkr	2 941	2 613	2 420
Rörelseresultat, Mkr	52	-47	79
Resultat efter finansiella poster, Mkr	-85	-149	-15
Balansomslutning	27 490	23 953	20 873
Anläggningstillgångar	26 338	22 993	19 956
Soliditet, %	2,2	2,8	3,7
Medelantal anställda, st	707	690	656

Utvecklingen av betydande infrastrukturinvesteringar (GRI 203-1)

Investeringar (Mkr)	2022	2021	2020
Totalt utfall av investeringar	3 901	3 631	3 929

De tre största projekten utifrån budget/prognos (Mkr)	Prognos totalt	Ackumulerat utfall 2022	2022	2021	2020
SFA (Stockholms framtida avloppsrening)	11 850	6 524	1 369	1 462	1 253
Mässtunneln	1 061	57	28	7	3
Tvärförbindelse Södertörn	1 045	68	25	14	25

[51] Upplysningarna täcker inte GRI:s riktlinjer till fullo.
[52] Ett nytt arbetssätt för uppföljning av avtal infördes under 2022, där leverantörer av varor och tjänster med stor hållbarhetspåverkan ska granskas årligen.

20230331112023

GRI-index

Standardupplysningar

GRI 2: Generella upplysningar 2021

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
	Organisationen och redovisningsprinciper		
2-1	Information om organisationen a) Företagsnamn b) Ägarstruktur och företagsform c) Lokalisering av företagets huvudkontor d) Länder företaget har verksamhet i	7-8	Uppdrag och ägande a) Stockholm Vatten och Avfall b) Stockholms stad m.fl. och aktiebolag c) Norra Ulvsunda, Stockholm d) Sverige
2-2	Enheter som omfattas av hållbarhetsredovisningen	5	Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111) Stockholm Vatten AB (556210-6855) Stockholm Avfall AB (556969-3087)
2-3	Redovisningsperiod, frekvens och kontaktperson	5	Om redovisningen. Kontaktperson för hållbarhetsredovisningen är Gofi Aldstam, hållbarhetschef på Stockholm Vatten och Avfall.
2-4	Förändringar i tidigare rapporterade upplysningar	5	Om redovisningen
2-5	Externt bestyrkande	5	Om redovisningen
	Aktiviteter och anställda		
2-6	Aktiviteter, värdekedja och andra affärsförbindelser	6-7	Tillsammans för världens mest hållbara stad Uppdrag och ägande
2-7	Medarbetare	45	Indikatorer för Hållbart arbetsliv
	Styrning		
2-13	Delegering av beslutsfattande för att hantera påverkan	36	Systematiskt hållbarhetsarbete
2-26	Mekanismer för rådgivning och rapportering av angelägenheter för organisationen	36-37	Vårt ansvar inom antikorruption
2-29	Metod för intressentengagemang	10	Intressenter
2-30	Kollektivavtal	45	Indikatorer för Hållbart arbetsliv
3-1	Process för att fastställa väsentliga hållbarhetsfrågor	14, 37	Våra viktigaste hållbarhetsområden Väsentlighetsanalys
3-2	Lista på väsentliga hållbarhetsfrågor	14	Våra viktigaste hållbarhetsområden
3-3	Styrning av väsentliga hållbarhetsfrågor	9,18, 23, 28, 31, 34	Styrning allmänt och styrning och förutsättningar för respektive viktigt hållbarhetsområde

Upplysningar, viktigaste hållbarhetsområdena

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
GRI 301	**Material**		
301-1	Total vikt eller volym av huvudsakliga produktionsmaterial	39-40	Indikatorer Cirkulär verksamhet
GRI 302	**Energi**		
302-1	Organisationens energiförbrukning	43-44	Indikatorer Minskad klimatpåverkan
302-3	Energiintensitet	44	Indikatorer
GRI 303	**Vatten och vattenutsläpp**		
303-1	Interaktion med vatten som en delad resurs	14-17	Rent vatten
303-2	Styrning av viktig påverkan från vattenutsläpp	18-19	Rent vatten – styrning och förutsättningar
303-4	Utsläpp till vatten	38	Indikatorer Rent vatten
GRI 305	**Utsläpp till luft**		
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1 GHG)	42	Indikatorer, Minskad klimatpåverkan
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser från köpt energi (Scope 2 GHG)	42-43	Indikatorer, Minskad klimatpåverkan
305-3	Övriga indirekta utsläpp uppströms och nedströms (Scope 3 GHG)	43	Indikatorer. Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 306	**Avfall**		
306-1	Uppkomst av avfall och viktig påverkan	21	Cirkulär verksamhet
306-2	Styrning av viktig påverkan från avfall	23	Cirkulär verksamhet – styrning och förutsättningar
306-3	Genererat avfall	40-41	Indikatorer, Cirkulär verksamhet
306-4	Återanvänt avfall	41	Indikatorer, Cirkulär verksamhet Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 308	**Leverantörsbedömning – miljö**		
308-1	Andel leverantörer som granskats avseende miljökriterier	46 26	Indikatorer, Hållbara inköp Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 403	**Medarbetares hälsa och säkerhet**		
403-6	Arbete för god hälsa	31	Hållbart arbetsliv

20230331112024

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
403-9	Arbetsrelaterade skador	45	Indikator Redovisas endast delvis (endast anställda)
GRI 414	**Social leverantörsbedömning**		
414-1	Andel leverantörer som granskats avseende sociala kriterier	46 26	Indikatorer, Hållbara inköp Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 416	**Kunders hälsa och säkerhet**		
416-2	Antal fall med anmärkningar på dricksvatten	38	Indikatorer, Rent vatten

Hållbarhetsrapporten har godkänts för utfärdande av styrelsen.
Stockholm den 9 mars 2023

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Stockholm Vatten och Avfall AB, org.nr 556969-3111

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för räkenskapsåret 2022 på sidorna 11-49 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

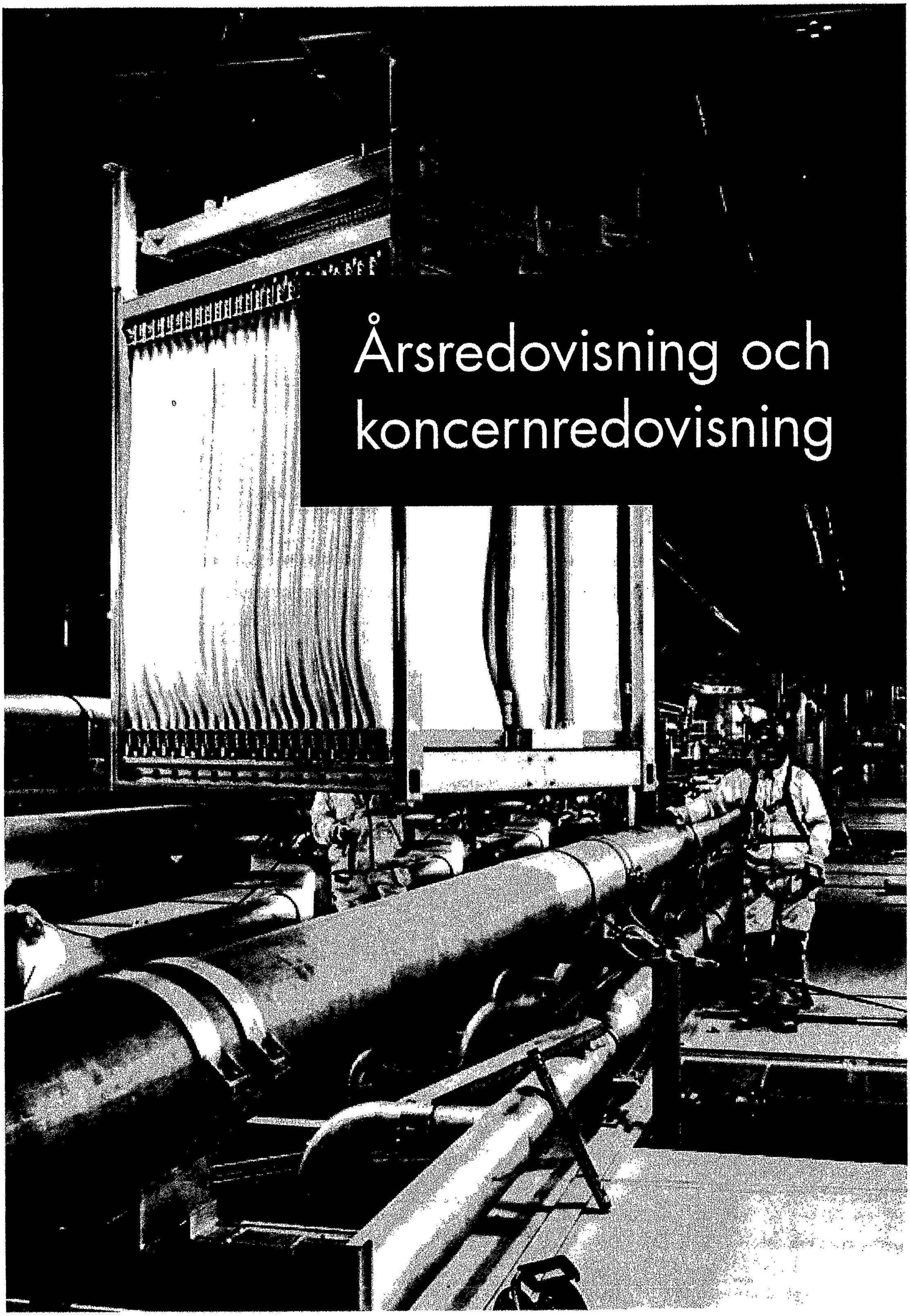
Min granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 10 mars 2023

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor



Årsredovisning och koncernredovisning

20230331120025

Styrelsen och verkställande direktören för Stockholm Vatten och Avfall AB avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2022.

Förvaltningsberättelse

Verksamhetens art och inriktning

I Stockholm Vatten och Avfall AB bedrivs ingen verksamhet, den sker i dotterbolagen Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB är ett kommunalt bolag inom Stockholms Stad som ansvarar för vattenförsörjning och omhändertagande av avloppsvatten i Stockholm och Huddinge. Likaså äger och sköter bolaget ledningsnäten för vatten och avlopp i dessa kommuner. Stockholm Vatten AB levererar även dricksvatten till tolv grannkommuner och tar emot avloppsvatten från åtta kommuner. Dricksvattnet kommer från Mälaren och från Bornsjön som är vår reservvattentäkt.

För att säkerställa Bornsjön som reservvattentäkt äger bolaget marken och bedriver ett KRAV-certifierat jordbruk. Vidare bedrivs skogsbruk som är både FSC- och PEFC-certifierat. Inom området finns också fastigheter som hyrs ut till privatpersoner för att bidra till finansieringen av reservvattentäkten. Verksamheten genererar intäkter från hyror, arrenden, spannmål, skogs- och viltprodukter samt bidrag. Under 2022 uppgick dessa till cirka 19 mnkr.

I verksamheten ingår även vattenvård och sjörestaurering inom Stockholm och Huddinge och i samarbete med andra berörda kommuner. Särskilda kontrollprogram finns för Mälaren, Saltsjön och innerskärgården.

VA-verksamheten i företaget är ett legalt monopol och verksamheten bedrivs i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Verksamheten är i huvudsak avgiftsfinansierad i enlighet med självkostnadsprincipen i denna lag. Kommunfullmäktige beslutar om principerna för avgiftssystemet och bolagets styrelse beslutar om nivån på avgifterna.

Stockholm Avfall AB

Stockholm Avfall AB ansvarar för de uppgifter som enligt miljöbalken och andra författningar åligger staden i fråga om avfallshantering. Uppgifterna omfattar upphandling, uppföljning, utveckling och kontroll av insamling, transport och behandling av mat- och restavfall, grovavfall samt miljöfarligt avfall.

Bolaget bereder underlag för renhållningsordning med avfallsplan och föreskrifter samt avfallstaxa. Dessa beslutas av Stockholms kommunfullmäktige. Bolaget samarbetar med berörda förvaltningar gällande kontakt med materialbolagen för återvinningsstationer och övergripande producentansvarsfrågor. Vidare deltar bolaget i miljö-, utvecklings- och utredningsarbete inom avfallsområdet. Bolaget sammanställer även statistik avseende avfall under kommunalt ansvar.

Samtliga bolag finns i Stockholm och huvudkontoret ligger i Ulvsunda. Dessutom finns ett kontor i Högdalen, varifrån framför allt ledningsnätsverksamheten utgår, och några mindre kontor. Bolaget har två vattenverk (på Lovö och i Norsborg), två avloppsreningsverk (i Bromma och Henriksdal), fem återvinningscentraler, tre återbruk och en reservvattentäkt i Bornsjön med ett mindre vattenverk. Därtill äger bolaget ledningsnätet för vatten och avlopp inklusive pumpstationer och vattenreservoarer i Stockholm och Huddinge.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet var i inledningen av året fortsatt präglat av coronapandemin och dess restriktioner. Efter en inledande optimism förändrades läget återigen efter krigsutbrottet i Ukraina den 24 februari. Världsläget har sedan dess präglats av stor osäkerhet och oro på grund av krigssituationen i Sveriges närområde.

Bolaget har noterat effekter av oroligheterna och följt utvecklingen noggrant, gjort prioriteringar och anpassat verksamheten. På grund av de negativa effekterna på bolagets ekonomi till följd av stigande inflation, räntenivåer, drivmedels-, energi- och världsmarknadspriser, har verksamheten uppmanats till, och genomfört besparingar. Effekterna av de kraftiga prishöjningarna på el har för bolaget fördröjts, tack vare att priset var prissäkrat genom tidigare års köp av terminer. Resultateffekten för år 2022 är därför något mindre än tidigare scenarier. Bolaget bedömer fortsatt negativa ekonomiska effekter av rådande marknadsläge med fortsatt höga inflations- och räntenivåer.

Kriget i Ukraina har också medfört att EU infört sanktioner gentemot Ryssland. Inga nya avtal får tilldelas eller skrivas med leverantörer med helt eller delvis ryskt ägarskap. Från och med oktober ska även äldre kontrakt med ryska leverantörer vara utfasade och ersatta med andra. Stockholm Vatten och Avfall har inte haft några kontrakt direkt med ryska leverantörer men då regleringen även gäller underleverantörer har ett arbete pågått under hösten med att inventera och säkerställa oberoendet. Vi har haft kontakt med samtliga avtalade leverantörer och vi har inte hamnat i den situationen att vi behövt säga upp avtal. I samtliga pågående och kommande upphandlingar ställer Stockholm Vatten och Avfall krav på att leverantören inte har otillåtet ryskt ägarskap och skulle kontrollen visa annorlunda blir leverantören diskvalificerad.



Slamanläggning byggs på Henriksdals reningsverk

20230331120226

Stockholm Vatten AB

Väsentliga händelser inom Stockholm Vatten AB är främst hänförliga till bolagets investeringar. Bolaget har cirka 13 miljarder kronor upparbetat i pågående investeringsprojekt. Det består av ungefär 500 små och stora projekt, nedan beskrivs de största projekten.

Stockholms framtida avloppsrening (SFA)

Processen för omhändertagandet av avloppsvatten står inför stora utmaningar i framtiden. Förutom en ökande befolkning och klimatförändringar kommer skärpta reningskrav från nya EU-direktiv och nya villkor. För att klara detta pågår projekt Stockholms framtida avloppsrening (SFA) som ska säkra möjligheten att rena vårt avloppsvatten i framtiden och förbättra reningen ännu mer. Henriksdals reningsverk byggs om med ny reningsteknik (membranteknik), som kommer att fördubbla reningsverkets kapacitet när projektet är genomfört. Sicklaanläggningen under Hammarbybacken byggs ut för att rymma de första reningsstegen för avloppsvattnet från söderort.

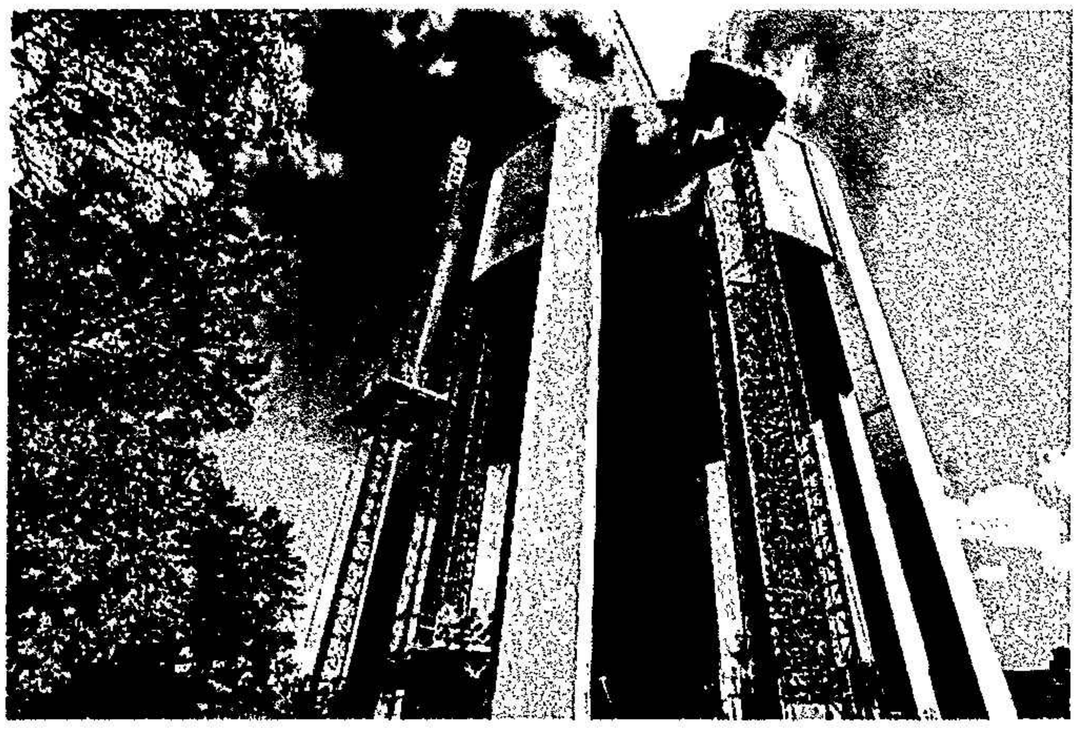
I Henriksdals reningsverk är etapp 2 av ombyggnaden i reningsverket i full gång. I denna etapp ska ytterligare två biolinjer byggas om med den nya reningstekniken. Parallellt med detta pågår arbetet med att bygga en ny slamanläggning i och uppe på Henriksdalsberget och en ny avloppstunnel från Bromma till Sickla. För den nya tunneln är alla sex arbetstunnlarna klara och den drivs nu fram från alla etableringar.

Tunneln och Sicklaanläggningen ska tas i bruk 2026 och hela ombyggnaden av Henriksdals reningsverk planeras vara klart 2029.

Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV)

Fram till år 2050 väntas antalet anslutna till Stockholm Vatten och Avfalls dricksvattennät öka från dagens 1,5 miljoner till cirka 2,2 miljoner. Bolagets vattenproduktions- och distributionskapacitet måste därför byggas ut för att säkra vattenförsörjningen under många år framöver. Kapaciteten i våra vattenverk kommer att ökas, ledningsnätet byggas ut och samtliga elva vattentorn renoveras eller byggas om. Utöver de egna åtagandena tar vi höjd för vattenförsörjningen inom Stockholms län i enlighet med Länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan genom att förstärka leveransmöjligheterna till grannkommuner.

På Lovö vattenverk har en första del i den planerade kapacitetsutbyggnaden färdigställts. På Norsborgs vattenverk har arbetet med att renovera filterbassänger fortgått under året och projektering av ytterligare kapacitetsutbyggnad i form av nya långsamfilter är långt framskriden. Även renovering av reservoarerna Länna och Trekanten har pågått under året. Vidare har en första delsträcka med att dubblera delar av huvudvattennätet i Huddinge färdigställts och projekteringen av den andra delsträckan närmar sig slutskedet.



Länna vattentorn

Andra större investeringsprojekt

Några av de största exploateringsprojekten under 2022 var nya Bromstensstaden och Årstafältet där ny bebyggelse planeras som behöver anslutas till VA-nätet samt ombyggnationen av Slussen där ledningsnätet måste flyttas och nya anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra VA-försörjningen.

Några andra stora projekt var Mälarbanan där bolaget måste anpassa VA-nätet då Trafikverket ska bygga ut järnvägen mellan Tomteboda och Kalhäll och Stockholms ström, där Ellevio ska förlägga en högspänningskabel mellan Bredäng och Beckomberga och vi måste flytta på en del av våra ledningar.

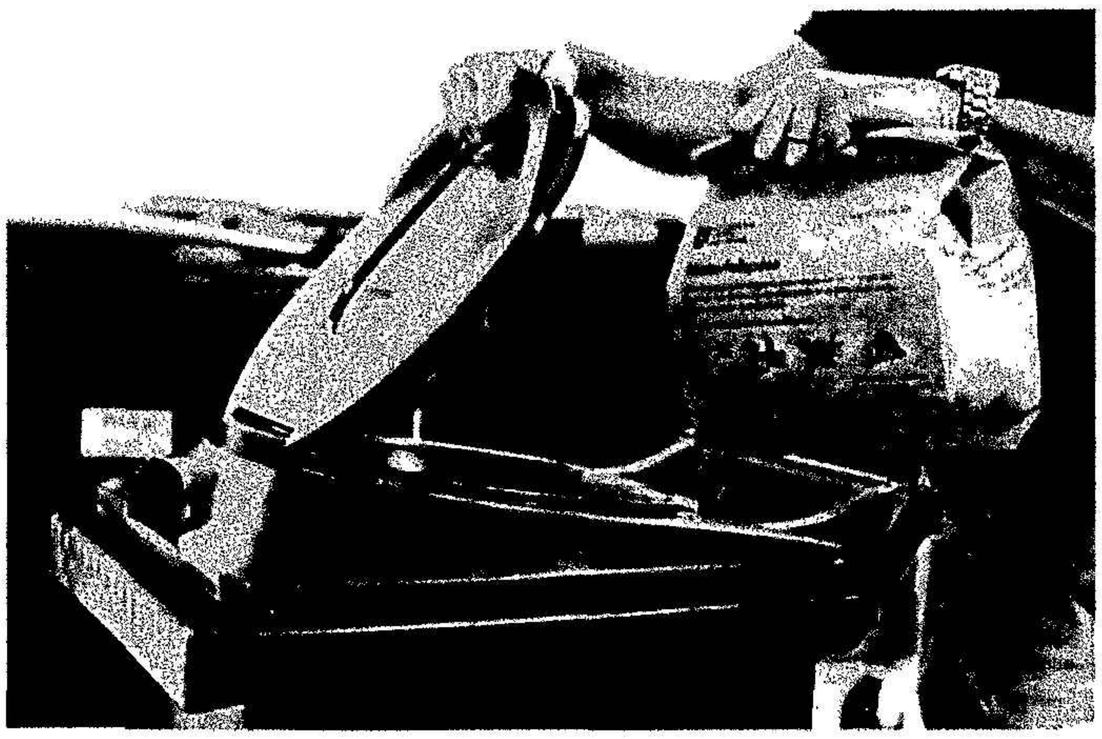
Under 2022 har också byggandet av Nya Östbergatunneln startat. Den nya tunneln blir en förlängning av den befintliga dagvattentunneln från Östberga och sträcker sig mellan Sicklaanläggningen vid Hammarbybacken och Finnboda vid Saltsjön. Tunneln är en del av Stockholms klimatanpassning som behövs för att leda regn- och smältvatten ut i Saltsjön utan att belasta Henriksdals reningsverk. Vidare har projektet Mässtunneln fått genomförandebeslut under året. Tunneln är en fyra kilometer lång avloppstunnel som ska avlasta befintligt avloppssystem som idag har kapacitetsbrister, minska bräddning och möjliggöra planerad stadsutveckling och exploatering av Älvsjö-Örbyområdet.

Stockholm Avfall AB

Väsentliga händelser inom Stockholm Avfall AB är hänförliga till exempelvis bolagets investering i en ny sorteringsanläggning, matavfallsobligatoriet och ett par entreprenörsskiften. Arbetet med en handlingsplan för det utökade ansvaret gällande insamling av förpackningar påbörjades under 2022.

Resursutvinning Stockholm

I Högdalen uppförs en anläggning för sortering av stadens mat- och restavfall. Under 2022 har byggandet av anläggningen startat och den beräknas vara i full drift under senare delen av 2024. Anläggningen ska med modern teknik sortera ut matavfallspåsar men också plast och metall som av misstag hamnat i restavfallet. När anläggningen är igång kommer nästan allt att kunna sorteras ut och få ett nytt värde. På så sätt kommer anläggningen att bidra till en minskning av stadens koldioxidutsläpp med cirka 32 700 ton per år.



Matavfallsinsamling

Insatser har gjorts mot verksamheter som idag omfattas av obligatoriet för verksamheter att sortera ut matavfall men som ännu inte gör det. I övrigt har bolaget arbetat för att nå ut med budskapet om obligatoriet för hushåll att sortera ut matavfall från 2023. Matavfallskampanjer har ägt rum på sociala medier och via annonser i lokaltidning. Även flerspråkiga annonser har visats i olika digitala kanaler. Syftet med den flerspråkiga kampanjen var att även nå ut till nya stockholmare och skapa större medvetenhet kring frågor om avfall och främst matavfall.

Brevutskick har även gjorts till fastighetsägare för att belysa nyttan och tacka dem som redan sorterar ut matavfall. Samtidigt fanns budskap till dem som inte sorterar sitt matavfall att ta tag i frågan då det blev obligatoriskt från den 1 januari 2023.

20230311 12027

Atervinning och återbruk

Ett inpasseringssystem på återvinningscentralerna har införts för att uppnå en funktionell och effektiv betalningshantering av verksamhetsbesök. Systemet bygger på avläsning av registreringsskyltar med fokus på debitering av verksamhetsbesök och statistikinsamling. Systemet sattes i drift i februari 2022.

Insamlingsverksamheten

Insamlingsverksamheten har löpt på bra under året utan större driftstörningar. Reklamationsnivån för året var 0,16 procent, med god marginal under målet om 0,3 procent.

Under året har bolaget haft två större entreprenörsskiften, 1 april och 1 oktober, i totalt sju områden. Båda skiftena har förberetts under en lång tid och avlöpte bra med minimal kundpåverkan.

I slutet av juni kom beslut från regeringen att kommunerna ska ta över ansvaret för insamling av förpackningar den 1 januari 2024. Uppdraget innebär också att kommunen ska ha en utbyggd fastighetsnära insamling 1 januari 2027. Detta är ett stort uppdrag och under hösten har arbetet med att ta fram en handlingsplan startat.

Utveckling av verksamhet och resultat

Flerårsöversikt (Mnkr)

Koncernen	2022	2021	2020	2019	2018
Nettoomsättning	2 941	2 613	2 420	2 307	2 264
Rörelseresultat	52	-47	79	92	246
Resultat efter finansiella poster	-85	-149	-15	2	152
Balansomslutning	27 490	23 953	20 873	17 414	14 670
Soliditet, % (1)	2,2	2,8	3,7	4,5	5,5
Medelantal anställda	707	690	656	608	570

(1). Soliditet: justerat eget kapital/balansomslutningen. Med justerat eget kapital avses eget kapital plus obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

Förväntad framtida utveckling

Den framtida utvecklingen för bolagen inom koncernen Stockholm Vatten och Avfall är nära knuten till Stockholms stads utveckling. En växande stad medför ökade krav på verksamheten för att säkerställa vattenförsörjning, omhändertagande av avlopp och avfallshantering med god kvalitet och med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Forskning och utveckling

Företagen i koncernen Stockholm Vatten och Avfall deltar i miljö- utvecklings- och utredningsprojekt inom områden med anknytning till vatten, avlopp och avfall men bedriver ingen egen forskningsverksamhet.

Finansiella instrument och räntor

I Stockholms stad samordnar och ansvarar Finansavdelningen för all upplåning för Stockholms stad och koncernen Stockholms Stadshus AB inom kommunkoncernen. Både Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB har lån hos kommunkoncernen Stockholms stad, dessa uppgick till 21 647 406 (18 837 613) tkr respektive 654 822 (542 432) tkr per den 31 december. Den ränta som bolagen betalar på sina lån bestäms utifrån snitträntan från kommunkoncernens externa skuld.

Räntan på bolagens lån har under året ökat med 0,74 procentenheter. Koncernens räntekostnad för lån från staden var 172 510 (122 133) tkr. Enligt stadens prognos förväntas räntan stiga till över 2 procent under det kommande året. På grund av de höga lånen är bolagen räntekänsliga och en procentenhets högre räntesats skulle öka Stockholm Vatten AB:s ränteutgifter för 2023 med 179 mnkr och Stockholm Avfall AB:s ränteutgifter med 10 mnkr.

Hållbarhet

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har koncernen Stockholm Vatten och Avfall valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som års- och koncernredovisningen. Rapporten utgör från och med 2022 en del av koncernens sammanslagna års- och hållbarhetsredovisning och återfinns på sidorna 11-49 i detta dokument. Den omfattar moderbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111) och dess dotterbolag Stockholm Vatten AB (556210-6855) och Stockholm Avfall AB (556969-3087).

Tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Stockholm Vatten AB:s verksamhet är beroende av den tillståndspliktiga verksamhet som bedrivs i våra anläggningar och de tillstånd som reglerar våra råvattentäkter och begränsar uttaget från dem.

Bolagets miljöpåverkan omfattar vattenmiljön i Stockholmsområdet, Mälaren och skärgården, främst genom utsläpp av renat avloppsvatten från våra avloppsreningsverk. Påverkan på miljön sker också via utsläpp av växthusgaser, kemikalieanvändning och lukt- och bullerstörningar från bland annat transporter till och från våra anläggningar.

I övrigt är hantering av avloppsslam med fokus på näringsåtervinning en nyckelfråga.

Vatten

Stockholm Vatten AB:s verksamheter vid vattenverken i Norsborg och Lovö tillses av miljöförvaltningarna i Botkyrka- respektive Ekerö kommun, med stöd av miljöbalken och livsmedelslagstiftningen.

Bolagets uttag av råvatten ur och reglering av Mälaren och Bornsjön är fastställda i vattendomar. De reglerar vilka mängder som får tas ut vid respektive vattenverk och hur intagsledningar med mera ska vara anlagda. Denna vattenverksamhet tillses av Länsstyrelsen i Stockholm som också är tillsynsmyndighet för ytvattentäkter, bortledning av grundvatten och anläggande i vatten.

Varje år sker över 1000 provtagningar på dricksvattnet för att säkerställa dricksvattenkvaliteten. Under 2022 visade ett prov 'bekräftat otjänligt resultat' och tre prover 'tjänligt med anmärkning' på grund av mikroorganismer. Vidtagna åtgärder var spolning i och i anslutning till aktuell fastighet och uppföljande provtagning. Miljöförvaltningen i Huddinge kommun informerades.

Avloppsrening

Sedan 2019 gäller följande tillstånd enligt miljöbalken: "till fortsatt och utökad verksamhet vid Henriksdals reningsverk m.m. i Stockholm, Huddinge och Nacka kommuner (antaget i Mark- och miljödomstolen den 14 december 2017)". Tillståndet anger dels förutsättningarna för den tunnel som byggs mellan Bromma reningsverk och Sickla, dels de villkor som gäller under byggtiden och efter ombyggnaden av Henriksdals reningsverk, bland annat tillåtna utsläppta mängder och halter till vatten. Både tunnelbygget och kapacitetsutbyggnaden vid Henriksdal och Sickla är prövat av mark- och miljödomstolen. Tillståndet omfattar även avloppsledningsnätet. Reningsverket i Bromma drivs med stöd

20230331120028

av det gamla miljötillståndet från Koncessionsnämnden (1992) men har gemensamma villkor för utsläppet till Saltsjön ihop med reningsverket i Henriksdal. Tillstånden, som gäller tills vidare, reglerar även vissa utsläpp till luft samt buller.

Dagvattenreningsanläggningar är anmälningspliktiga enligt Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (då avloppsvatten är gemensamt spill- och dagvatten innebär det att dagvattenreningsanläggningar anses vara miljöfarlig verksamhet).

Stockholm Vatten AB ska också genom aktiva insatser gentemot industrier och samhället i övrigt verka för minskad tillförsel av skadliga ämnen. Det gäller ämnen som skadar reningsprocesserna i avloppsreningsverket, påverkar slamkvaliteten eller recipienten negativt, eller gör att vi får svårt att följa miljökvalitetsnormerna i vattenförekomsterna.

Bolaget klarade samtliga utsläppsvillkor för fosfor, kväve och syretärande organiska föreningar (BOD) under året. På årsbasis är begränsningsvärdet för utsläpp av fosfor 35 ton per år, något som verksamheten klarat. Bolaget har haft en kontinuerlig kommunikation med våra tillsynsmyndigheter under året.

Stockholm Vatten AB driver även ett mellanlager för avvattnat avloppsslam i Valsta, Haninge kommun med tillstånd från Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation. Tillståndet avser lagrade mängder och anger bland annat att lakvatten ska tas omhand för rening. Tillståndet gäller tills vidare. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är tillsynsmyndighet.

Avloppsslammet innehåller näringsämnen som bör återanvändas för att sluta kretsloppet och förhindra övergödning. Under 2022 producerades totalt 71 500 ton vid Stockholm Vatten och Avfalls båda reningsverk. Cirka 93 procent av dessa har uppfyllt kraven för certifiering enligt Revaq liksom övriga gällande krav. Det har därmed varit godkänt för användning på åkermark och har antingen spridits på åkermark eller lagrats in för spridning under 2023. På grund för höga metallhalter till följd av ett muddringsarbete underkändes 4 800 ton slam som därför inte spridits på åkermark utan använts till deponitäckning.

Avfall

Inom Stockholm Avfall AB bedriver enheten för återvinning verksamhet som är tillstånds- och anmälningspliktig enligt miljöbalken. Det finns fem tillståndspliktiga återvinningscentraler: Bromma, Lövsta, Vantör, Östberga och Sätra. Anläggningar som är anmälningspliktiga är återbruken i Roslagstull, Skärholmen och Rinkeby, sjutton miljöstationer för farligt avfall och fem "Samlaren" för ljuskällor, batterier, kosmetika, aerosoler och småelektronik. Miljöstationerna är placerade runt om i staden, främst i anslutning till bensinstationer. Det finns också ett tiotal insamlingspunkter för farligt avfall i butiker runt om i staden. Samtliga nämnda insamlingspunkter ingår i stadens system för insamling av farligt avfall och/eller grovavfall. Bolaget har även en biokolsanläggning i Bromma som är anmälningspliktig.

Förslag till vinstdisposition

Not 28

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	60 562 512
årets vinst	907 431
	61 469 943
disponeras så att	
till aktieägarna utdelas	3 016 011
i ny räkning överföres	58 453 932
	61 469 943

Utdelning per aktie blir 3 016 kr

Styrelsens yttrande enligt 18 kapitlet 4 § Aktiebolagslagen (2005:551) över den föreslagna utdelningen

Föreslagen utdelning utgörs av den genomsnittliga statslåneräntan 2022 plus 1 procentenhet (totalt 2,46%) på aktieägartillskott och aktiekapital.

Likviditet
Den föreslagna vinstutdelningen kommer inte att påverka bolagets förmåga att i rätt tid infria sina betalningsförpliktelser. Bolaget har god tillgång till likviditetsreserver i form av kortfristiga kredit. Krediten kan lyftas med kort varsel, vilket innebär att bolaget har god beredskap att klara såväl variation i likviditet som eventuella oväntade händelser.

Ställning i övrigt
Styrelsen har övervägt alla övrigt kända förhållanden som kan ha betydelse för bolagets ekonomiska ställning och som inte beaktats inom ramen för ovan anförda. Därvid har ingen omständighet framkommit som gör att den föreslagna utdelningen inte framstår som försvarlig eller strider mot ABL §17 kap 3.

Beträffande moderbolagets och koncernens resultat och ställning i övrigt hänvisas till nedanstående resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser samt tilläggsupplysningar. Alla belopp uttrycks i tusentals svenska kronor där ej annat anges.

20230331112029

Koncernens resultaträkning

Tkr	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Nettoomsättning	2, 3	2 940 977	2 613 214
Aktiverat arbete för egen räkning		123 295	131 372
		3 064 272	**2 744 586**
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-252 562	-215 789
Övriga externa kostnader	4, 14	-1 639 162	-1 471 817
Personalkostnader	5	-590 075	-555 562
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-528 718	-550 590
Övriga rörelsekostnader		-1 837	1 933
		-3 012 354	**-2 791 825**
Rörelseresultat		**51 918**	**-47 239**
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i intresseföretag		-276	-545
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		803	439
Räntekostnader och liknande resultatposter		-136 979	-101 270
		-136 452	**-101 376**
Resultat efter finansiella poster		**-84 534**	**-148 615**
Skatt på årets resultat	6	21 462	41 929
Årets resultat	7	**-63 072**	**-106 686**

Koncernens balansräkning

Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för datorprogram och liknande arbeten	8	81 333	96 100
		81 333	**96 100**
Materiella anläggningstillgångar	13		
Byggnader, mark och markanläggningar	9	2 166 144	2 040 275
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10	11 638 405	11 143 606
Inventarier, verktyg och installationer	11, 12	307 091	316 679
Pågående nyanläggningar	15	12 145 176	9 396 210
		26 256 816	**22 896 770**
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	18	3 050	3 326
Uppskjuten skattefordran	19	148 443	111 681
		151 493	**115 007**
Summa anläggningstillgångar		**26 489 642**	**23 107 877**
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m			
Råvaror och förnödenheter		46 948	38 847
		46 948	**38 847**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		167 368	146 633
Fordringar hos koncernföretag		136 694	102 998
Aktuella skattefordringar		2 240	1 858
Övriga fordringar		127 990	141 554
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	518 857	413 250
		953 149	**806 293**
Kassa och bank		100	100
		100	**100**
Summa omsättningstillgångar		**1 000 197**	**845 240**
SUMMA TILLGÅNGAR		**27 489 839**	**23 953 117**

20230331120300

Koncernens balansräkning

Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital (1 000 aktier)		100	100
Övrigt tillskjutet kapital		122 502	122 502
Annat eget kapital		548 074	654 285
Årets resultat		-63 072	-106 686
Summa eget kapital hänförligt till aktieägare		**607 604**	**670 201**
Minoritetsintresse			
Minoritetsintresse		13 405	15 330
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	22	2 325	1 978
Avsättningar för uppskjuten skatt	22	15 300	0
		17 625	**1 978**
Långfristiga skulder			
Övriga långfristiga skulder	23	10 849	17 200
Förutbetalda anläggningsbidrag och liknande poster	24	2 985 565	2 610 056
		2 996 414	**2 627 256**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		561 153	463 314
Skulder till koncernföretag		22 462 332	19 639 022
Övriga kortfristiga skulder		23 419	22 162
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	807 887	513 854
		23 854 791	**20 638 352**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**27 489 839**	**23 953 117**

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital inkl årets resultat	Summa eget kapital hänförligt till moder-företagets aktieägare	Minoritets -intresse	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2021-01-01	**100**	**122 502**	**653 227**	**775 829**	**17 553**	**793 382**
Årets resultat			-104 463	-104 463	-2 223	-106 686
Utdelning			-1 164	-1 164		-1 164
Utgående eget kapital 2021-12-31	**100**	**122 502**	**547 600**	**670 202**	**15 330**	**685 532**
Ingående eget kapital 2022-01-01	**100**	**122 502**	**547 600**	**670 202**	**15 330**	**685 532**
Årets resultat			-61 147	-61 147	-1 925	-63 072
Utdelning			-1 451	-1 451		-1 451
Utgående eget kapital 2022-12-31	**100**	**122 502**	**485 002**	**607 604**	**13 405**	**621 009**

Aktiekapital: 1 000 aktier à kvotvärde 100 kronor.

20230331120031

Koncernens kassaflödesanalys

Tkr	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-84 534	-148 615
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	26	527 029	545 029
Betald skatt		-382	1 124
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		**442 113**	**397 538**
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		-8 101	-1 218
Förändring av kortfristiga fordringar		-146 467	-14 271
Förändring av kortfristiga skulder		676 989	372 119
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**964 534**	**754 168**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-12 936	-40 600
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-3 873 851	-3 534 142
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1 521	984
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-3 885 266**	**-3 573 758**
Finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		-1 451	-1 164
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-1 451**	**-1 164**
Årets kassaflöde		**-2 922 183**	**-2 820 754**
Likvida medel vid årets början	27		
Likvida medel vid årets början		-19 379 945	-16 558 823
Likvida medel vid årets slut		**-22 302 128**	**-19 379 945**

Moderbolagets resultaträkning

Tkr	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	16, 17	1 422	1 141
Räntekostnader till koncernföretag		-515	-411
		907	**730**
Resultat efter finansiella poster		**907**	**730**
Resultat före skatt		**907**	**730**
Skatt på årets resultat	6	0	0
Årets resultat		**907**	**730**

20230331120320

Moderbolagets balansräkning

Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	16, 17	212 502	212 502
Uppskjuten skattefordran	19	70	70
		212 572	**212 572**
Summa anläggningstillgångar		**212 572**	**212 572**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga kortfristiga fordringar		11	11
		11	**11**
Kassa och bank		100	100
Summa omsättningstillgångar		**111**	**111**
SUMMA TILLGÅNGAR		**212 683**	**212 683**

Moderbolagets balansräkning

Tkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	21	100	100
		100	**100**
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		60 563	61 255
Årets resultat		907	730
		61 470	**61 985**
Summa eget kapital		**61 570**	**62 085**
Avsättningar			
Uppskjuten skatteskuld	22	0	0
Summa avsättningar		**0**	**0**
Kortfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		151 113	150 598
Summa kortfristiga skulder		**151 113**	**150 598**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**212 683**	**212 683**

20230331120333

Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie-kapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2021-01-01	**100**	**62 396**	**62 496**
Årets resultat 2021			730
Lämnad utdelning		-1 141	-1 141
Utgående eget kapital 2021-12-31	**100**	**61 256**	**62 085**
Ingående eget kapital 2022-01-01	**100**	**61 256**	**62 085**
Årets resultat 2022			907
Lämnad utdelning		-1 422	-1 422
Utgående eget kapital 2022-12-31	**100**	**59 833**	**61 570**

Aktiekapital: 1 000 aktier à kvotvärde 100 kr.

Moderbolagets kassaflödesanalys

Tkr	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		907	730
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		**907**	**730**
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kortfristiga skulder		515	411
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**1 422**	**1 141**
Finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		-1 422	-1 141
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 422	-1 141
Årets kassaflöde		0	0
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		100	100
Likvida medel vid årets slut		100	100
Den löpande verksamheten			

20230331112034

Noter

Tkr

Not 1 Allmänna upplysningar och redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Stockholm Vatten och Avfall AB med organisationsnummer 556969-3111 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Stockholm. Företaget och dess dotterföretag ("koncernens") verksamhet omfattar främst vatten och avloppstjänster i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster och avfallshantering i enlighet med bland annat Miljöbalken.

Moderföretag i den största koncernen som Stockholm Vatten och Avfall AB är dotterföretag till är Stockholms Stadshus AB, org.nr. 556415-1727, med säte i Stockholm.

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning o*ch koncernredovisning* ("K3").

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Stockholm Vatten och Avfall AB och de företag över vilka moderföretaget direkt eller indirekt har bestämmande inflytande (dotterföretag). Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett annat företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen av om ett bestämmande inflytande föreligger, ska hänsyn tas till innehav av finansiella instrument som är potentiellt röstberättigade och som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras till röstberättigade eget kapitalinstrument. Hänsyn ska också tas till om företaget genom agent har möjlighet att styra verksamheten. Bestämmande inflytande föreligger i normalfallet då moderföretaget direkt eller indirekt innehar aktier som representerar mer än 50% av rösterna.

Ett dotterföretags intäkter och kostnader tas in i koncernredovisningen från och med tidpunkten för förvärvet till och med den tidpunkt då moderföretaget inte längre har ett bestämmande inflytande över dotterföretaget.

Redovisningsprinciperna för dotterföretag överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper. Alla koncerninterna transaktioner, mellanhavanden samt orealiserade vinster och förluster hänförliga till koncerninterna transaktioner har eliminerats vid upprättandet av koncernredovisningen.

Minoritetsintresse

Koncernens resultat och komponenter i eget kapital är hänförligt till moderföretagets ägare och minoritetsintresse. Minoritetsintressen redovisas separat inom eget kapital i koncernbalansräkningen och i direkt anslutning till posten Årets resultat i koncernresultaträkningen. Om koncernmässigt eget kapital avseende dotterföretaget är negativt, redovisas minoritetsintresset i dotterföretaget som en fordran på minoriteten, en negativ post inom eget kapital, endast om minoriteten har en bindande förpliktelse att täcka kapitalunderskottet och har förmåga att fullgöra förpliktelsen.

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdeskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Koncernens intäkter består i huvudsak av taxeintäkter avseende vatten, avlopp och avfall. Prissättning för försäljning av företagets produkter och tjänster som regleras i lagen om allmänna vattentjänster respektive Miljöbalken 27 kap. §5. sker med hänsyn till självkostnadsprincipen.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal.

Koncernen som leasetagare

Tillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgångar i koncernens balansräkning till verkligt värde vid leasingperiodens början eller till nuvärdet av minimileasingavgifterna om detta är lägre. Den skuld som leasetagaren har gentemot leasegivaren redovisas i balansräkningen under rubrikerna Övriga långfristiga skulder respektive Övriga kortfristiga skulder. Leasingbetalningarna fördelas mellan ränta och amortering av skulden. Räntan fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats på den under respektive period redovisade skulden. Räntekostnader redovisas direkt i resultaträkningen om de inte är direkt hänförliga till anskaffning av en tillgång som med nödvändighet tar betydande tid i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning, och aktiveringsprincipen tillämpas.

Leasingavgifter vid operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden, såvida inte ett annat systematiskt sätt bättre återspeglar användarens ekonomiska nytta över tiden.

Låneutgifter

Låneutgifter avseende lånat kapital som kan hänföras till inköp, konstruktion eller produktion av en tillgång som tar betydande tid att färdigställa innan den kan användas eller säljs inräknas i tillgångens anskaffningsvärde tills den tidpunkt då tillgången är färdigställd för dess avsedda användning eller försäljning. Övriga låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

Offentliga bidrag

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget och inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått.

20230331120335

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar koncernen fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Förmånsbestämda planer

Vid förmånsbestämda pensionsplaner står företaget i allt väsentligt riskerna för att ersättningarna kommer att kosta mer än förväntat och att avkastningen på relaterade tillgångar kommer att avvika från förväntningarna. Företaget redovisar förmånsbestämda pensionsplaner i enlighet med K3:s förenklingsregler. De förmånsbestämda planer som finns innebär att pensionspremier betalas till St Erik Livförsäkring. Dessa redovisas som avgiftsbestämda pensionsplaner.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Koncernens aktuella skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den s k balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Uppskjutna skatteskulder och skattefordringar redovisas inte om den temporära skillnaden är hänförlig till goodwill.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för skattepliktiga temporära skillnader hänförliga till investeringar i dotterföretag, utom i de fall koncernen kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte är uppenbart att den temporära skillnaden kommer att återföras inom en överskådlig framtid.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld. Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas då de hänför sig till inkomstskatt som debiteras av samma myndighet och då koncernen har för avsikt att reglera skatten med ett nettobelopp.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital. Vid aktuell och uppskjuten skatt som uppkommer vid redovisning av rörelseförvärv, redovisas skatteeffekten i förvärvskalkylen.

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Anskaffning genom separata förvärv

Immateriella tillgångar som förvärvats separat redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod. Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns en indikation på att dessa har förändrats jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Effekten av eventuella ändringar i uppskattningar och bedömningar redovisas framåtriktat. Avskrivning påbörjas när tillgången kan användas.

Under året har bolaget sett över nyttjande perioden för balanserade utgifter för programvara utvecklad för övervakning och styrning av processer. Att implementera nytt övervakning och process styrsystem är en tidskrävande och komplicerad process som utgår ifrån de reningsprocesser som finns inom vatten och avloppsreningsverken. Att processerna på verken skulle förändras i den grad att systemet blir obrukbart inom en 10 års period från anskaffningsdagen är inte rimligt. Bolaget har därför ändrat den initialt satta nyttjande perioden från 5 år till 10 år. Effekten av förändrad nyttjandeperiod på dessa två anläggningar är att avskrivningarna för 2022 minskar med 8,4 mnkr. Anskaffningsvärdet på nämnda tillgångar uppgår till 86 mnkr.

Borttagande från balansräkningen

En immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Den vinst eller förlust som uppkommer när en immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Detta redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

20230331120336

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset, utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas samt uppskattade utgifter för nedmontering och bortforsling av tillgången och återställande av plats där den finns. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla koncernen och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Nyttjandeperioder

Anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas i koncernen till:

Immateriella tillgångar	
Balanserade utgifter för datorprogram och liknande arbeten	5-10 år
Byggnader, mark och markanläggningar	
Bergrum	100 år
Tunnel	100 år
Stomme/grund/konstruktion	50-100 år
Reservoarer	40-50 år
Övriga byggnadskomponenter	30-50 år
Övriga markanläggningar	20-40 år

Maskiner och andra tekniska anläggningar	
Huvudvattenledningar	100 år
Övriga vatten och avloppsledningar	50 år
Bassäng	70-100 år
Ventilation, el styr och regler	10-30 år
Pumpar	15-25 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10-30 år

Inventarier, verktyg och installationer	
Inventarier	5-10 år
Fordon	3-5 år

Nyttjandeperioden för mark är obegränsad och därför skrivs mark inte av.

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåtriktat.

Under året har företaget bedömt nyttjande perioden för huvudvattenledningar. De rörsystem som anskaffats efter år 2000 bedöms ha en nyttjande period på 100 år. Orsaken är att den materialtekniska utvecklingen har gått framåt samt att inspektion av rör gett mer evidens att vissa typer av ledningar kan nyttjas under minst 100 år. Det är ett 90-tal anläggningar med ett sammanlagt anskaffningsvärde på 2,3 miljarder som fått ändrad nyttjandeperiod. Detta minskar årets avskrivning med 22,8 mnkr.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar exklusive goodwill

Vid varje balansdag analyserar koncernen de redovisade värdena för materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknar koncernen återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader är det pris som koncernen beräknar kunna erhålla vid en försäljning mellan kunniga, av varandra oberoende parter, och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, med avdrag för sådana kostnader som är direkt hänförliga till försäljningen. Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt som återspeglar aktuell marknadsbedömning av pengars tidsvärde och de risker som förknippas med tillgången. För att beräkna de framtida kassaflödena har koncernen använt budget för de kommande fem åren.

Om återvinningsvärdet för en tillgång (eller kassagenererande enhet) fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, skrivs det redovisade värdet på tillgången (eller den kassagenererande enheten) ned till återvinningsvärdet. En nedskrivning ska omedelbart kostnadsföras i resultaträkningen.

20230331120337

Vid varje balansdag gör koncernen en bedömning om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen delvis eller helt. Då en nedskrivning återförs, ökar tillgångens (den kassagenererande enhetens) redovisade värde. Det redovisade värdet efter återföring av nedskrivning får inte överskrida det redovisade värde som skulle fastställts om ingen nedskrivning gjorts av tillgången (den kassagenererande enheten) under tidigare år. En återföring av en nedskrivning redovisas direkt i resultaträkningen.

Andelar i intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Utdelning från andelar i intresseföretag redovisas som intäkt i resultaträkningen. Resultat från andelar i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Det beräknas på resultat efter skatt justerat med bokslutsdispositioner.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Anskaffningsvärdet beräknas genom tillämpning av först-in-först-ut-metoden (FIFU). Nettoförsäljningsvärde är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade kostnader som direkt kan hänföras till försäljningstransaktionen.

Likvida medel

Likvida medel inkluderar kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt andra kortfristiga likvida placeringar som lätt kan omvandlas till kontanter och är föremål för en obetydlig risk för värdefluktuationer. För att klassificeras som likvida medel får löptiden inte överskrida tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när koncernen har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen. När en avsättning beräknas genom att uppskatta de utbetalningar som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen, motsvarar det redovisade värdet nuvärdet av dessa utbetalningar.

Där en del av eller hela det belopp som krävs för att reglera en avsättning förväntas bli ersatt av en tredje part, ska gottgörelsen särredovisas som en tillgång i koncernbalansräkningen när det är så gott som säkert att den kommer att erhållas om företaget reglerar förpliktelsen och beloppet kan beräknas tillförlitligt.

Förlustkontrakt

En avsättning för förlustkontrakt redovisas då de oundvikliga utgifterna för att uppfylla kontraktet överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Skulder i utländsk valuta på balansdagen räknas om till balansdagens kurs.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar koncernens förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Redovisningsprinciper för moderföretaget

Stockholm Vatten och Avfall AB tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning* ("K3).

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt när rätten att få utdelning bedöms som säker och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Låneutgifter

Låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

20230331112038

Not 2 Nettoomsättningens fördelning

Koncernen

	2022	2021
Nettoomsättningen per verksamhetsgren		
Vatten- och avloppsavgifter	1 740 886	1 601 638
Anläggningsavgifter och liknande poster	103 573	84 583
Taxeintäkter avfallsverksamheten	826 511	712 491
Övriga intäkter	270 007	214 502
	2 940 977	**2 613 214**

Not 3 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernen

	2022	2021
Inköp	3,73 %	4,40 %
Försäljning	13,69 %	13,60 %

Not 4 Upplysning om ersättning till revisorn

Koncernen

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget.

	2022	2021
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	644	685
Skatterådgivning	474	100
Övriga tjänster	0	191
	1118	**976**

Not 5 Anställda och personalkostnader

Koncernen

	2022	2021
Medelantalet anställda		
Kvinnor	253	235
Män	454	455
	707	**690**
Löner och andra ersättningar (Tkr)		
Styrelse och verkställande direktör	2 616	2 576
Tantiem och liknande ersättning till styrelse och verkställande direktör	0	0
Övriga anställda	388 472	367 091
	391 088	**369 667**
Sociala kostnader (Tkr)		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	823	2 806
Pensionskostnader för övriga anställda	43 001	41 227
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	121 446	114 667
	165 270	**158 700**
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	**556 358**	**528 367**
Pensionsförpliktelser (Tkr)		
Nuvarande styrelse och verkställande direktör	1 160	814
Tidigare styrelse och verkställande direktör	1 165	1 164
	2 325	**1 978**
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	66,7 %	66,7 %
Andel män i styrelsen	33,3 %	33,3 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	70 %	70 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	30 %	30 %

Antal medlemmar i styrelsen är 9 (9) st, varav 6 (6) är kvinnor
Antal övriga ledande befattningshavare är 10 (10) st, varav 7 (7) är kvinnor.

Avtal om avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 24 månadslöner med avdrag för den lön som utbetalas under uppsägningstiden.

Moderbolaget

Bolaget har inte haft några anställda och några löner har inte utbetalats. Könsfördelningen bland ledande befattningshavare är samma som koncernen.

20230331120339

Not 6 Skatt på årets resultat

Koncernen

	2022	2021
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	21 462	41 929
Summa	**21 462**	**41 929**

Avstämning av årets skattekostnad

		2022		2021
	Procent	**Belopp**	**Procent**	**Belopp**
Redovisat resultat före skatt		-84 534		-148 615
Skatt enligt gällande skattesats	20,60	17 414	20,60	30 615
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader		-7 932		-6 242
Skatteeffekt av ej bokförda kostnader		0		9 041
Övriga skatteeffekter av resultatmässiga koncernjusteringar		-332		-341
Uppskjuten skatt hänförlig till temporära skillnader i avskrivningar		-8 198		0
Aktuell skatt tidigare perioder		-794		8 856
Uppskjuten skatt hänförlig till restvärdesavskrivning	10 300			
Skatteeffekt av ej skattepliktig intäkt	11 004			
	21 462			**41 929**

Moderbolaget

	2022	2021
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	0	0
Uppskjuten skatt	0	0
Summa	**0**	**0**

Avstämning av årets skattekostnad

		2022		2021
	Procent	**Belopp**	**Procent**	**Belopp**
Redovisat resultat före skatt		907		730
Skatt enligt gällande skattesats	20,60	-187	20,60	-150
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader		-106		-85
Skatteeffekt ej skattepliktiga intäkter		293		235
Justering uppskjuten skattefordran		0		0
		0		**0**

Not 7 Fördelning av årets resultat

Koncernen

Årets resultat är hänförligt till:

	2022	2021
Moderföretagets aktieägare	-61 147	-104 463
Minoritetsintresse	-1 925	-2 223
	-63 072	**-106 686**

Not 8 Balanserade utgifter för datorprogram och liknande

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	286 773	204 469
Inköp/omklassificeringar	5 486	82 304
Försäljningar/utrangeringar	-5 704	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**286 555**	**286 773**
Ingående avskrivningar	-180 053	-155 617
Försäljningar/utrangeringar	5 704	0
Årets avskrivningar enligt plan	-20 253	-24 436
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-194 602**	**-180 053**
Ingående nedskrivningar	-10 620	-10 620
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-10 620**	**-10 620**
Utgående planenligt restvärde	**81 333**	**96 100**

20230331120440

Not 9 Byggnader, mark och markanläggningar

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 584 628	3 882 564
Inköp	171 026	423 422
Försäljningar/utrangeringar	-2 444	-399
Omklassificering	172	-1 720 959
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**2 753 382**	**2 584 628**
Ingående avskrivningar enligt plan	-539 246	-1 502 174
Försäljningar/utrangeringar	2 175	274
Omklassificering	-11	1 000 225
Årets avskrivningar enligt plan	-45 049	-37 571
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-582 131**	**-539 246**
Ingående nedskrivningar	-5 107	-5 107
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-5 107**	**-5 107**
Utgående redovisat värde	**2 166 144**	**2 040 275**

Not 10 Maskiner och andra tekniska anläggningar

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	16 008 568	12 245 469
Inköp	898 883	2 075 206
Försäljningar/utrangeringar	-54 126	-29 572
Omklassificering	-172	1 717 465
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**16 853 153**	**16 008 568**
Ingående avskrivningar enligt plan	-4 864 962	-3 481 834
Försäljningar/utrangeringar	44 083	22 460
Omklassificering	11	-1 000 040
Årets avskrivningar enligt plan	-393 880	-405 548
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-5 214 748**	**-4 864 962**
Utgående redovisat värde	**11 638 405**	**11 143 606**

Not 11 Inventarier, verktyg och installationer

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 229 139	1 201 092
Inköp/omklassificeringar	50 938	39 996
Försäljningar/utrangeringar	-43 528	-15 444
Omklassificeringar	0	3 495
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**1 236 549**	**1 229 139**
Ingående avskrivningar enligt plan	-912 460	-857 133
Försäljningar/utrangeringar	43 255	15 146
Omklassificering	0	-186
Årets avskrivningar enligt plan	-60 253	-70 287
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-929 458**	**-912 460**
Utgående redovisat värde	**307 091**	**316 679**

Not 12 Leasade inventarier

Koncernen

I not 11, inventarier, verktyg och installationer ingår leasingobjekt som innehas enligt finansiella leasingavtal med följande redovisade värden:

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	54 921	51 530
Årets anskaffningar	3 215	3 817
Restvärde utlösta bilar	-2 051	-426
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**56 085**	**54 921**
Ingående avskrivningar	-37 867	-29 237
Årets avskrivningar enligt plan	-7 430	-8 630
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-45 297**	**-37 867**
Utgående redovisat värde	**10 788**	**17 054**

Avskrivning av finansiella leasingavtal sker över leasingperioden, normalt fem år. För mer upplysningar avseende leasingavtal, se not 13, Leasingavtal.

20230331120411

Not 13 Leasingavtal

Koncernen

Finansiella leasingavtal – leasetagare

Koncernen har ingått finansiella leasingavtal avseende leasing av fordon. Leasingavtalen är ej uppsägningsbara och leasingperioderna är 5 år. Årets kostnadsförda avgifter uppgår i koncernen till 7 638 (8 843) tkr och i moderföretaget till 0 (0) Tkr. Vid leasingperiodens slut har koncernen möjlighet att förvärva de leasade tillgångarna enligt de villkor som framkommer i leasingavtalen. Det finns inga restriktioner i de gällande avtalen, dock kan tillgångarna inte vidareuthyras under leasingperioden. Nedan tydliggörs förfallotidpunkterna för den finansiella leasingavgiften:

	2022-12-31	**2021-12-31**
Inom ett år	5 096	4 848
Senare än ett år men inom fem år	5 921	8 073
	11 017	**12 921**
Lösenpris	3 482	5 388

Upplysningar om redovisade värden avseende materiella anläggningstillgångar vilka innehas genom finansiella leasingavtal finns i not 12.

Not 14 Operationell leasing

Koncernen

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal uppgår till 80 965 (60 097) tkr. I Stockholm Vatten AB utgörs leasingavtalen främst av hyres- och arrendeavtal för kontor, anläggningar och mark samt hyra av datorer och telefoner. I Stockholm Avfall AB utgörs leasingsavtalen främst av hyror och arrenden för återviningscentraler och återbruk, IT-utrusting och koprimatorer.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2022	**2021**
Inom ett år	76 844	67 142
Senare än ett år men inom fem år	117 057	160 584
Senare än fem år	36 437	41 093
	230 338	**268 819**

I noten finns leasingavtal med utfall över 300 tkr med. Avtal, t ex ramavtal, där bolaget inte förbinder sig att leasa något finns med i årets kostnad men inte framtida kostnader. I de avtal där uppsägningstid finns specificerat har kostnaden beräknats utifrån en uppsägning av avtalet per den sista december 2022, i övriga fall till avtalets slut. Framtida kostnader har bedömts utifrån antaganden om indexuppräkning.

Not 15 Pågående nyanläggningar

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående redovisat värde	9 396 210	8 434 966
Inköp	3 883 713	3 631 130
Omklassificeringar	-1 125 170	-2 617 537
Förändring förskott avseende förutbetalda anläggningstillgångar	-9 577	-52 349
	12 145 176	**9 396 210**

Not 16 Värde av andelar i koncernföretag

Moderbolaget

	2022	2021
Ingående anskaffningsvärden	212 502	212 502
Lämnade aktieägartillskott	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**212 502**	**212 502**
Utgående redovisat värde	**212 502**	**212 502**

Not 17 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

Namn	Kapital-andel	Rösträtts-andel	Antal andelar	Bokfört värde
Stockholm Vatten AB	98%	98%	980	182 402
Stockholm Avfall AB	100%	100%	1 000	30 100
				212 502

	Org.nr	Säte
Stockholm Vatten AB	556210-6855	Stockholm
Stockholm Avfall AB	556969-3087	Stockholm

Not 18 Andelar i intresseföretag

Koncernen

Namn	Kapital-andel	Antal andelar	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
SYVAB	33%	40	3 050	3 326

	Org.nr	Säte	Res.andel 2022	Res.andel 2021
SYVAB	556050-5728	Stockholm	-276	-545

20230331120420

Not 19 Uppskjuten skattefordran

Koncernen

Den uppskjutna skattefordran avser outnyttjade underskottsavdrag.

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående värde vid årets början	111 681	83 174
Rättning tidigare års skatt	5 988	7 834
Årets skatt	30 455	20 992
Uppskjuten skatteskuld	319	-319
Utgående värde vid årets slut	**148 443**	**111 681**

Uppskjutna skattefordringar värderas till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Koncernen har outnyttjade underskottsavdrag uppgående till 720 597 (543 690) Tkr.

Korrigering av tidigare års skatt under 2022 beror på justering av de skattemässiga avskrivningarna samt ej avdragsgillt upphandlingsskadestånd. Korrigeringen för tidigare år under 2021 berodde på tillägg av aktiverad byggränta som tidigare inte räknats med i resultatet.

Korrigering av tidigare års skatt under 2022 beror på justering av de skattemässiga avskrivningarna. Korrigeringen för tidigare år under 2021 berodde på tillägg av aktiverad byggränta som tidigare inte räknats med i resultatet. Skatteskuld för temporära skillnader hänförliga till avskrivningar har bokats om till skatteskuld i bokföringen och ingår nu i not 22, avsättningar.

Moderbolaget

Den uppskjutna skattefordran avser outnyttjade underskottsavdrag.

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående värde vid årets början	70	70
Årets skatt	0	0
Utgående värde vid årets slut	**70**	**70**

Moderbolaget har outnyttjade underskottsavdrag uppgående till 339 (339) Tkr.

Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna VA-avgifter samt VA-intäkter grannkommuner	275 644	221 049
Upplupna intäkter för rågas och el	8 878	3 505
Förutbetalda behandlingsavgifter	25 513	19 313
Upplupna avfallsintäkter	165 003	133 628
Förutbetalda hyreskostnader	3 452	4 602
Övriga poster	40 367	31 153
	518 857	**413 250**

Not 21 Antal aktier och kvotvärde

Moderbolaget

	Antal aktier	Kvot-värde
Aktiekapital	1 000	100
	1 000	

Not 22 Avsättningar

Koncernen

	2022-12-31			
	Avsättning för pension	Avsättning uppskjuten skatteskuld	Övriga avsättningar	Summa
Vid årets början	1 978	0	0	1 978
Rättning tidigare års avsättningar	0	7 102	0	7 102
Årets avsättningar	740	8 198	0	8 938
Belopp som tagits i anspråk	-393			-393
	2 325	**15 300**	**0**	**17 625**

	2021-12-31			
	Avsättning för pension	Avsättning uppskjuten skatteskuld	Övriga avsättningar	Summa
Vid årets början	1 629	0	5 469	7 098
Tillkommande avsättningar	759	0	0	759
Belopp som tagits i anspråk	-410	0	-5 469	-5 879
	1 978	**0**	**0**	**1 978**

Avsättning för pension avser premiebestämd chefspension.
Avsättning för uppskjuten skatteskuld avser temporära skillnader mellan planmässiga och skattemässiga avskrivningar.

20230331120043

Not 23 Långfristiga skulder

Koncernen

Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen:

	2022-12-31	2021-12-31
Finansiell leasingskuld	10 849	17 200
	10 849	**17 200**

Koncernens utnyttjade checkkredit uppgår till 22 302 228 (19 380 045) Tkr och ingår i posten skulder till koncernföretag. Limit avseende checkräkningskredit uppgår till 24 500 000 (20 500 000) Tkr.

Moderföretagets utnyttjade checkkredit uppgår till 0 (0) Tkr. Limit avseende checkräkningskredit uppgår till 0 (0) Tkr.

Not 24 Förutbetalda anläggningsbidrag

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående värde	2 688 177	2 368 290
Tillkommande belopp	465 399	398 576
Upplöst belopp (intäktsfört)	-78 134	-78 689
Utgående värde	**3 075 442**	**2 688 177**

Kortfristig del: 83 761 (67 304) tkr. Denna del ingår i upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.
Långfristig del: 2 985 565 (2 610 056) tkr.
Förutbetalda anläggningsbidrag från koncern: 6 116 (10 817) tkr. Denna del ingår i fordringar och skulder till koncernen.

Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen

	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda anläggningsavgifter och liknande	83 761	67 304
Upplupna semesterlöner	28 529	29 360
Upplupna skadestånd	156 822	120 345
Upplupna entreprenadkostnader	53 435	44 420
Upplupen reserv investeringsfakturor	426 663	148 620
Övriga poster	58 677	103 805
	807 887	**513 854**

Not 26 Kassaflöde

Koncernen

Specifikation över justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet:

	2022-12-31	2021-12-31
Avskrivningar	528 720	550 589
Förändring av avsättningar	347	-5 120
Realisationsresultat, avyttring av anl.tillgångar	-1 483	-879
Förändring semesterlöneskuld	-831	-106
Andel i intressebolags resultat	276	545
	527 029	**545 029**

Not 27 Likvida medel

Koncernen

De likvida medlen ingår i Stockholms stads koncernkonto och klassificeras i balansräkningen som kortfristig skuld till koncernföretag.

Not 28 Disposition av vinst eller förlust

Moderbolaget

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 61 469 943 (61 984 696) disponeras enligt följande:

	2022-12-31	2021-12-31
Utdelas till aktieägarna	3 016 011	1 422 184
Balanseras i ny räkning	58 453 932	60 562 512
	61 469 943	**61 984 696**

Not 29 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Moderbolaget

	2022-12-31	2021-12-31
För skulder till kreditinstitut:		
Ställda säkerheter	0	0
Ansvarsförbindelser	0	0
	0	**0**

20230331120044

Not 30 Koncernuppgifter

Moderbolaget

Moderföretaget i den största koncernen som Stockholm Vatten och Avfall AB är dotterföretag till är Stockholms Stadshus AB, org.nr 556415-1727, med säte i Stockholm.

Not 31 Väsentliga händelser efter balansdagen

Koncernen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets slut.

Stockholm, 9 mars 2023

Maria Antonsson Stockholm 230223
Styrelsens ordförande

Fritz Lennárd

Mårten Frumerie
Verkställande direktör

Berthold Gustavsson

Inga Osbjer

Susanne Wicklund Stockholm 230222

Fredrik Pettersson

Mia Sundelin

Ellinor Vikman Rindevall

Rose-Marie Rooth

Min revisionsberättelse har lämnats den 10 mars 2023

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

20230331120450

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

Stockholm Vatten och Avfall är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus. Varje dag, året runt förser vi 1,5 miljoner stockholmare med rent och gott kranvatten, renar avloppsvatten och ser till att avfallet tas om hand. Tillsammans med invånare, företag och andra intressenter arbetar vi för att Stockholm ska bli världens mest hållbara stad.

Stockholm Vatten och Avfall
Tel 08-522 120 00
kund@svoa.se
www.svoa.se

En del av Stockholms stad

20230331120046

Building a better working world

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Stockholm Vatten och Avfall AB, org.nr 556969-3111

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Stockholm Vatten och Avfall AB för år 2022. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 50-90.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-49. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

Building a better working world

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Stockholm Vatten och Avfall AB för 2022-01-01-2022-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 10 mars 2023

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

A member firm of Ernst & Young Global Limited